

บทที่ 4

ผลการศึกษา

การศึกษาเรื่อง “ความคิดเกี่ยวกับตนเองและความรุนแรงในครอบครัว : ศึกษากรณีนักเรียนอาชีวะชายที่ก่อเหตุทะเลาะวิวาท” ผู้ศึกษาได้ทำการสัมภาษณ์และใช้แบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 10 ราย โดยเป็นนักเรียนอาชีวะชาย อายุระหว่าง 15-18 ปี ที่มีประวัติการก่อเหตุทะเลาะวิวาทอย่างน้อย 5 ครั้งขึ้นไป และอยู่ในครอบครัวที่มารดาเป็นเหยื่อการใช้ความรุนแรงของบิดา นอกจากนี้ผู้ศึกษาได้ทำการสัมภาษณ์บิดา มารดาและเพื่อนร่วมชั้นเรียนของนักเรียนอาชีวะชายทั้ง 10 รายดังกล่าว เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วน สมบูรณ์มากขึ้น และได้มีการเดินทางไปเยี่ยมบ้านของนักเรียนอาชีวะชาย เพื่อให้เห็นถึงความสัมพันธ์ในครอบครัวและสภาพความเป็นอยู่อีกด้วย

โดยในบทที่ 4 นี้ จะได้นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาทั้งหมด มาจำแนกเป็นหมวดหมู่ตามประเด็นที่ศึกษา และนำเสนอข้อมูลเป็นรายการ ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ส่วนดังนี้

4.1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ประกอบไปด้วย ประวัติส่วนตัว ซึ่งได้แก่ อายุ ชั้นปี การศึกษา แผนกวิชาที่ศึกษา จำนวนครั้งที่เข้าร่วมการทะเลาะวิวาท และสาเหตุของการก่อเหตุทะเลาะวิวาท ประวัติครอบครัว ซึ่งได้แก่ ข้อมูลของบิดามารดา จำนวนพี่น้องในครอบครัว และกิจกรรมของครอบครัว และข้อมูลจากการเยี่ยมบ้าน

4.2 การตกเป็นเหยื่อความรุนแรงของมารดา

4.3 ความเห็นต่อความรุนแรง ประกอบไปด้วย ความเห็นของผู้ให้ข่าวสำคัญที่มีต่อความรุนแรง ความเห็นของเพื่อนที่มีต่อผู้ให้ข่าวสำคัญในด้านการใช้ความรุนแรง และความเห็นของบิดามารดาที่มีต่อผู้ให้ข่าวสำคัญในด้านการใช้ความรุนแรง

4.4 การเรียนรู้ความรุนแรงจากครอบครัวทั้งทางตรงและทางอ้อม ซึ่งประกอบด้วย

4.4.1 การอบรมสั่งสอนให้ใช้ความรุนแรงของครอบครัว

4.4.2 การเลียนแบบจากความรุนแรงที่เกิดขึ้นในครอบครัว

ผู้ให้ข่าวสำคัญรายที่ 1 บิ๊ก (นามสมมติ)

ในกรณีของผู้ให้ข่าวสำคัญรายที่ 1 บิ๊ก ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาโดยใช้แบบสอบถาม การสัมภาษณ์ การสังเกตการณ์และการเยี่ยมบ้าน โดยได้ใช้ระยะเวลาในการศึกษาประมาณ 2 เดือน เริ่มตั้งแต่วันที่ 1 พฤศจิกายน 2548 ถึงวันที่ 25 ธันวาคม 2548 ในขั้นตอนแรกได้ดำเนินการติดต่อกักผ่านทางเพื่อนของผู้ศึกษา ซึ่งเป็นรุ่นพี่ของบิ๊ก หลังจากที่ได้พูดคุยกัน บิ๊กได้นัดให้ไปพบที่บ้านในวันที่ 3 พฤศจิกายน 2548 เวลาประมาณสองทุ่ม หลังจากเข้าไปคุยครั้งแรก ก็ได้เข้าไปที่บ้านอีก 2 ครั้ง ในวันที่ 17 พฤศจิกายน 2548 และวันที่ 25 ธันวาคม 2548 และนัดเจอกันที่ร้านอาหารแถวสถาบันของบิ๊กอีก 2 ครั้ง ในวันที่ 9 พฤศจิกายน 2548 และ 25 พฤศจิกายน 2548 โดยใช้เวลาในการสัมภาษณ์ครั้งละประมาณ 2-3 ชั่วโมง ซึ่งข้อมูลที่ได้จากการศึกษาสามารถนำมาจัดกลุ่มได้ดังนี้ คือ

ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข่าวสำคัญ

ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข่าวสำคัญ ประกอบไปด้วย ประวัติส่วนตัว ซึ่งได้แก่ อายุ ชั้นปี การศึกษา แผนกวิชาที่ศึกษา จำนวนครั้งที่เข้าร่วมการทะเลาะวิวาท และสาเหตุของการก่อเหตุทะเลาะวิวาท ประวัติครอบครัว ซึ่งได้แก่ ข้อมูลของบิดามารดา จำนวนพี่น้องในครอบครัว และกิจกรรมของครอบครัว และข้อมูลจากการเยี่ยมบ้าน โดยข้อมูลที่ได้จากการศึกษามีดังต่อไปนี้

ประวัติส่วนตัว

บิ๊กอายุ 18 ปี เป็นบุตรคนที่ 2 จากจำนวนพี่น้องทั้งหมด 3 คน ปัจจุบันกำลังศึกษาระดับ ปวช. ชั้นปีที่ 3 แผนกโยธา ก่อนเข้าศึกษาระดับ ปวช. สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 จากโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาล

ตั้งแต่ศึกษาอยู่ในสถาบันแห่งนี้ได้เคยร่วมเหตุการณ์ทะเลาะวิวาทประมาณ 40 ครั้ง เป็นการทะเลาะวิวาทกับนักเรียนสถาบันเดียวกัน(คนละแผนก) และสถาบันอื่น สาเหตุที่ทำให้เข้าร่วมการทะเลาะวิวาทเกิดขึ้นจากหลายกรณี ได้แก่ เมาสุรา ทำชกตอย มองหน้าเขม่นกัน เรื่องผู้หญิง และการแก้แค้นเอาคืน

ประวัติครอบครัว

ครอบครัวของบิ๊กเป็นครอบครัวเดี่ยว บ้านที่พักอาศัยมีลักษณะเป็นทาวน์เฮาส์ 3 ชั้น สมาชิกในครอบครัวมีจำนวน 5 คน ประกอบด้วย บิดา มารดา พี่สาว บิ๊กและน้องสาว

บิดา อายุ 51 ปี ประกอบอาชีพขับรถรับจ้าง มีรายได้เดือนละประมาณ 20,000 บาท มีลักษณะนิสัยเป็นคนใจร้อน ไม่กลัวใคร กล้าได้กล้าเสีย เป็นนักเลงและชอบเล่นการพนัน

มารดา อายุ 46 ปี ประกอบอาชีพเป็นกระเป๋ารถที่บิดาขับ มีรายได้ร่วมกันกับบิดา
 ลักษณะนิสัยเจ้ากี้เจ้าการ ชอบชู้ฉู้ฉ่อง พุดเก่ง น้อยใจง่าย ชอบให้คนเอาใจ
 พี่สาว อายุ 20 กำลังศึกษาอยู่มหาวิทยาลัยรามคำแหง
 น้องสาวอายุ 14 กำลังศึกษาอยู่ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

ครอบครัวของบิกมีฐานะปานกลาง มีหนี้สินที่ต้องผ่อนชำระเป็นค่าบ้านที่พักอาศัยและค่า
 รถยนต์ที่ซื้อมาใช้ขับรับจ้าง บางเดือนมีรายได้มาก แต่บางเดือนก็มีรายได้น้อยไม่พอกับค่าใช้จ่าย
 ของครอบครัว เนื่องจากรายได้จากการขับรถไม่แน่นอน ขึ้นอยู่กับจำนวนเที่ยวที่วิ่งและปริมาณ
 ของผู้โดยสาร

ความสัมพันธ์ในครอบครัวไม่ค่อยราบรื่นนัก บิดามักจะใช้กำลังต่อมารดาเมื่อมีปัญหา
 ทะเลาะวิวาทกันเป็นประจำ โดยการทะเลาะวิวาทมีสาเหตุมาจากบิดาติเตียนมารดา เมื่อมารดาห้าม
 ประมาทไม่ให้เล่นการพนัน บิดาจะรู้สึกไม่พอใจและเข้าทำร้ายร่างกาย นอกจากนี้พี่สาวและน้องสาว
 มักจะมีเรื่องโต้เถียงกันตามประสาผู้หญิง

ครอบครัวของบิกทำกิจกรรมร่วมกันในช่วงเวลาค่ำหลังเลิกงาน เนื่องจากในตอนเช้าแต่ละ
 คนจะรีบออกไปทำงานและไปเรียน ต่างคนต่างจัดการธุระของตัวเองจึงไม่ค่อยได้พูดคุยกัน เมื่อ
 บิดามารดา กลับมาจากทำงานในตอนค่ำ ก็จะพักผ่อนด้วยการเปิดโทรทัศน์ดูละครหลังข่าว พี่สาว
 และน้องสาวจะมาร่วมดูโทรทัศน์ด้วย เมื่อถึงเวลาที่บิกมารดาจะให้ห้องนอนขึ้น ไปนอน บิดา
 มารดาและพี่สาวจะเข้านอนประมาณเที่ยงคืน ส่วนบิกจะกลับบ้านตั้งแต่สองทุ่มถึงตีสอง ถ้ากลับ
 บ้านเร็วบิกจะร่วมดูละครกับครอบครัวด้วย แต่ส่วนมากเมื่อกลับมาถึงบ้าน บิกจะเข้าไปอยู่ในห้อง
 ส่วนตัวและโทรศัพท์คุยกับเพื่อนๆ ในกลุ่ม

การเยี่ยมชมบ้าน

จากการไปเยี่ยมชมบ้านของบิกพบว่า มีลักษณะเป็นทาวน์เฮาส์ 3 ชั้น ตั้งอยู่ภายในหมู่บ้านจง
 สุข ถนนวงศ์สว่าง ซอย 19 เขตบางซื่อ ภายในบ้านแบ่งออกเป็น 3 ห้องนอน 2 ห้องน้ำ มีเครื่อง
 อำนวยความสะดวกตามสมควร ได้แก่ โทรทัศน์สี เครื่องเสียง ตู้เย็นและเครื่องซักผ้า พื้นที่ชั้นล่าง
 ด้านหน้าติดกับประตูทางเข้ามีชุดโซฟารับแขกตั้งอยู่ บริเวณนี้ใช้เป็นที่นั่งพักผ่อนของครอบครัว
 ตรงกลางบ้านตั้งตู้โชว์และโต๊ะรับประทานอาหาร ด้านหลังสุดเป็นห้องน้ำและห้องครัว ชั้นที่สอง
 ของบ้านด้านหลังปล่อยโล่งเป็นห้องโถง ด้านหน้าเป็นห้องนอน 1 ห้อง ใช้เป็นห้องนอนพี่สาวและ
 น้องสาวของบิก ชั้นที่สามของบ้านแบ่งออกเป็น 2 ห้องนอนและ 1 ห้องน้ำ บิดาพักอยู่กับมารดา
 และบิกพักอยู่คนเดียว

จากการสังเกตพบว่าสภาพภายในบ้านสะอาดและคูโล่ง เนื่องจากไม่มีข้าวของเครื่องใช้มากนัก มีแต่ที่จำเป็นเท่านั้น ของที่ไม่จำเป็นก็จะเก็บไว้ในตู้เก็บของ เวลาที่จะใช้ถึงค่อยนำออกมา บนฝาผนังบ้านมีรูปในหลวงพระราชนิและคนในครอบครัวติดอยู่

ความสัมพันธ์กับเพื่อนบ้านราบรื่นดี ไม่เคยมีเรื่องทะเลาะเบาะแว้งกัน คนในซอยจะรู้จักหน้าตากันหมดรู้ว่าใครอยู่บ้านหลังไหน มีการไปมาหาสู่กันเป็นประจำ เด็กๆสามารถเข้าไปวิ่งเล่นได้เกือบทุกบ้าน โดยไม่มีใครว่าอะไร นอกจากนี้เวลาที่ใครไม่อยู่บ้านก็จะฝากบ้านให้เพื่อนบ้านช่วยดูแล สาเหตุที่คนในซอยสนิทกันก็ว่าเพราะอยู่ด้วยกันมานาน และมีกิจกรรมให้ร่วมทำกันเป็นประจำ เช่น ทำบุญประจำซอย จัดทอดกฐินผ้าป่า

ข้อมูลเกี่ยวกับการตกเป็นเหยื่อความรุนแรงของมารดา

จากการสัมภาษณ์ได้ความว่า บิดาของบ๊ิกจะใช้ความรุนแรงต่อมารดาประมาณสัปดาห์ละ 2-3 ครั้ง โดยสาเหตุของการทะเลาะวิวาทมาจากบิดาคิดการพนันชอบแทงฟุตบอลต่างประเทศ ซึ่งบิดาของบ๊ิกมักจะเล่นเสียบ่อยเป็นประจำ จนทำให้มีปัญหาเรื่องรายได้ของครอบครัว ซึ่งนำไปสู่การมีปากเสียงกับมารดา ดังจะเห็นได้จากการให้ความเห็นของบ๊ิก ดังนี้

“พ่อชอบแทงบอล แต่แม่ไม่ชอบ แม่ว่ามันเปลืองเงิน เสียมากกว่าได้ เพราะฉันมีบอลเตะวันไหน ก็ตีกันวันนั้น”

(บ๊ิก ปวช. ปี 3 แผนกโยธา)

ในส่วนของ การรับรู้ที่มีต่อความรุนแรงที่เกิดขึ้นในครอบครัวนั้น บ๊ิกมีความเคยชินกับเหตุการณ์ดังกล่าว โดยมีความเห็นว่า การที่บิดาใช้กำลังต่อมารดาเป็นเรื่องปกติ ดังจะเห็นได้จากการให้ความเห็นของบ๊ิก ดังนี้

“คงไม่มีใครที่ไหนอยากให้พ่อแม่ตีกัน แต่ผมมันรู้สึกเฉยๆแล้ว ก็ทะเลาะกันเกือบทุกวัน ทะเลาะแล้วก็ตีกัน แล้วก็มาทะเลาะใหม่ ผมว่าไม่ใช่เรื่องใหญ่โต ไม่มีอะไรหรอก ถ้ามีอะไรจริงๆ พ่อแม่คงเลิกกันไปนานแล้ว คงไม่ทนอยู่กันมาถึงตอนนี้หรอก”

(บ๊ิก ปวช. ปี 3 แผนกโยธา)

ข้อมูลเกี่ยวกับความเห็นต่อความรุนแรง

ข้อมูลเกี่ยวกับความเห็นต่อความรุนแรง ประกอบไปด้วย ความเห็นของผู้ให้ข่าวสำคัญที่มีต่อความรุนแรง ความเห็นของเพื่อนที่มีต่อผู้ให้ข่าวสำคัญในด้านการใช้ความรุนแรง และความเห็นของบิดามารดาที่มีต่อผู้ให้ข่าวสำคัญในด้านการใช้ความรุนแรง ซึ่งสามารถนำเสนอผลการศึกษาได้ดังนี้

ความเห็นของผู้ให้ข่าวสำคัญที่มีต่อความรุนแรง

จากการใช้แบบสอบถามเพื่อประเมินความเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อความรุนแรง โดยผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามให้เลือกตอบแบบให้ดูค่าข้อความ จำนวนทั้งสิ้น 10 ข้อ ผลการศึกษาพบว่าบ๊ิก มีความเห็นต่อความรุนแรงในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.3$ ดูตารางที่ 3 หน้า 100) ซึ่งแสดงให้เห็นว่าบ๊ิกมีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมใช้ความรุนแรงมาก ดังจะเห็นได้จากการให้ความเห็นของบ๊ิกดังนี้

“ผมว่าการตีกันของเด็กอาชีวะเป็นเรื่องปกติ ไม่ว่าจะสถาบันไหนมันก็มีเรื่องตีกันทั้งนั้น ถ้าหากมีตีกันอยู่สถาบันเดียวสิถึงจะเรียกว่าผิดปกติ”

(บ๊ิก ปวช. ปี 3 แผนกโยธา)

ความเห็นของเพื่อนที่มีต่อผู้ให้ข่าวสำคัญในด้านการใช้ความรุนแรง

จากการสอบถามเพื่อนของบ๊ิก ทำให้พอสรุปได้ว่าบ๊ิกเป็นคนที่มีพฤติกรรมที่ใช้ความรุนแรง มีเรื่องทะเลาะวิวาทชกต่อยอยู่เป็นประจำ ดังจะเห็นได้จากการให้ความเห็นของเพื่อนของบ๊ิก ดังนี้

“ไ้บ๊ิกมันมีเรื่องบ่อยสุดแล้ว ที่มีเรื่องตีกันก็เพราะมันนี่แหละตัวดันเหตุ มันโรจจิต ชอบคิดว่าคนอื่นหาเรื่องมันอยู่เรื่อย”

“มันขี้โมโห ใครมองหน้าก็ว่าหา มองหน้าหาเรื่อง ถ้ามันคิดว่าใครหาเรื่องมัน มันก็เข้าไปต่อยเลย”

(เพื่อนของบ๊ิก ปวช. ปี 3 แผนกโยธา)

ความเห็นของบิดามารดาที่มีต่อผู้ให้ข่าวสำคัญในด้านการใช้ความรุนแรง

จากการสัมภาษณ์บิดามารดาของบ๊ิกได้ความว่า บิดามารดาของบ๊ิกเชื่อว่าบ๊ิกเป็นคนที่มีความประพฤติที่ใช้ความรุนแรง แต่จะไม่แสดงออกเมื่ออยู่ต่อหน้าบิดามารดา ดังจะเห็นได้จากการให้ความเห็นของบิดามารดา ดังนี้

“นำคิดว่าบ๊ิกเป็นคนที่เอาเรื่องอยู่เหมือนกัน เจ้าอารมณ์ ใจร้อน ขี้โมโห แต่ไม่แสดงออกกับคนในครอบครัว”

“ถ้าบ๊ิกไปมีเรื่องมา เขาก็จะมาเล่าให้ฟังอยู่เสมอ เขารู้ที่บ้านไม่ลงโทษ ก็เลยเล่าให้ฟัง แต่ก็คงจะเล่าข้ามๆ ไป ไม่บอกรายละเอียดทั้งหมด ส่วนใหญ่ก็จะบอกว่าถูกหาเรื่องก่อนบ้าง ป้องกันตัวบ้าง”

(บิดามารดาของบ๊ิก ปวช. ปี 3 แผนกโยธา)

ข้อมูลเกี่ยวกับการเรียนรู้ความรุนแรงจากครอบครัวทั้งทางตรงและทางอ้อม

ในประเด็นการเรียนรู้ความรุนแรงจากครอบครัวทั้งทางตรงและทางอ้อมนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งออกเป็น 2 หัวข้อ คือ การอบรมสั่งสอนให้ใช้ความรุนแรงของครอบครัว ซึ่งเป็นการเรียนรู้ทางตรง และการเลียนแบบจากความรุนแรงที่เกิดขึ้นในครอบครัว ซึ่งเป็นการเรียนรู้ทางอ้อม โดยมีผลการศึกษาดังนี้

การอบรมสั่งสอนให้ใช้ความรุนแรงของครอบครัว

ในหัวข้อการอบรมสั่งสอนให้ใช้ความรุนแรงของครอบครัว ผู้วิจัยได้กำหนดตัวชี้วัดการอบรมสั่งสอนให้ใช้ความรุนแรงของครอบครัวไว้ 5 ประเด็นได้แก่ การสอนให้ใช้กำลังแก้ปัญห ปัญหา การที่บิดาใช้ความรุนแรงต่อมารดา การใช้ถ้อยคำหยาบคายดูค่า การใช้คำสั่งหรือใช้กำลังบังคับให้ทำตามที่บิดามารดาต้องการ และการลงโทษเมื่อกระทำผิดด้วยความรุนแรง

ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์และสังเกตการณ์เพื่อประเมินว่า กลุ่มตัวอย่างได้รับการอบรมสั่งสอนให้ใช้ความรุนแรงของครอบครัวหรือไม่ ซึ่งผลของการศึกษาในภาพรวมพบว่าบ๊ิก ได้รับการอบรมสั่งสอนให้ใช้ความรุนแรงของครอบครัวในระดับมาก และสามารถแสดงผลการศึกษาในส่วนผลของตัวชี้วัดแต่ละตัวได้ ดังนี้

- การสอนให้ใช้กำลังแก้ไข้ปัญหา

จากการสัมภาษณ์และสังเกตการณ์ เพื่อประเมินว่ากลุ่มตัวอย่างมีการเรียนรู้ความรุนแรงจากการได้รับการสอนให้ใช้กำลังแก้ไข้ปัญหาหรือไม่ พบว่าบิกมีการเรียนรู้ความรุนแรงจากการสอนให้ใช้กำลังแก้ไข้ปัญหาของครอบครัวในด้านบวก ดังจะเห็นได้จากการให้ความเห็นของบิก ดังนี้

“พ่อบอกอยู่เสมอว่าถ้ามีเรื่องอย่ายอม ฝ่ายตรงข้ามจะได้ใจ จะทำให้ถูกข่มเหงรังแกอยู่เรื่อยไป”

“ผมเป็นฝ่ายเล่นเค้าก่อนเสมอละ พ่อผมสอนไว้ลงมือก่อนเปรียบและเจ็บตัวน้อยกว่า”

(บิก ปวช. ปี 3 แผนกโยธา)

- การที่บิดาใช้ความรุนแรงต่อมารดา

จากการสัมภาษณ์และสังเกตการณ์ เพื่อประเมินว่ากลุ่มตัวอย่างมีการเรียนรู้ความรุนแรงจากการที่บิดาใช้ความรุนแรงต่อมารดาหรือไม่ พบว่าบิกมีการเรียนรู้ความรุนแรงจากการที่บิดาใช้ความรุนแรงต่อมารดาในด้านบวก ดังจะเห็นได้จากการให้ความเห็นของบิก ดังนี้

“พ่อเล่นบอลเสียที่ไรก็ทุบตีแม่ทุกที พ่อว่าแม่เป็นตัวขี้ดลาก”

(บิก ปวช. ปี 3 แผนกโยธา)

- การใช้ถ้อยคำหยาบคายคู่ค้า

จากการสัมภาษณ์และสังเกตการณ์ เพื่อประเมินว่ากลุ่มตัวอย่างมีการเรียนรู้ความรุนแรงจากการใช้ถ้อยคำหยาบคายคู่ค้าหรือไม่ พบว่าบิกมีการเรียนรู้ความรุนแรงจากการใช้ถ้อยคำหยาบคายคู่ค้าในด้านบวก ดังจะเห็นได้จากการให้ความเห็นของบิก ดังนี้

“แม่เป็นคนปากจัด คู่ค้าไว้ก่อน แต่จริงๆแล้วไม่มีอะไร เป็นคนปากร้ายใจดี ถ้ารู้ใจแล้วก็ไม่มื่ออะไร”

(บิก ปวช. ปี 3 แผนกโยธา)

- การใช้คำสั่งหรือใช้กำลังบังคับให้ทำตามที่บิดามารดาต้องการ

จากการสัมภาษณ์และสังเกตการณ์ เพื่อประเมินว่ากลุ่มตัวอย่างมีการเรียนรู้ความรุนแรงจากการใช้คำสั่งหรือใช้กำลังบังคับให้ทำตามที่บิดามารดาต้องการหรือไม่ พบว่าบ๊ิกมีการเรียนรู้ความรุนแรงจากการใช้คำสั่งหรือใช้กำลังบังคับให้ทำตามที่บิดามารดาต้องการในด้านลบ ดังจะเห็นได้จากการให้ความเห็นของบ๊ิก ดังนี้

“พ่อแม่ตามใจผมทุกเรื่อง ผมขออะไรก็ให้ตามที่ขอ”

“พี่สาวผมนะคึดค้าน ไม่อยากให้ผมเรียนอาชีพวะ กลัวว่าผมจะเสียคน แต่พ่อแม่ไม่ว่าอะไรสักคำ อยากเรียนก็เรียน”

(บ๊ิก ปวช. ปี 3 แผนกโยธา)

- การลงโทษเมื่อกระทำผิดด้วยความรุนแรง

จากการสัมภาษณ์และสังเกตการณ์ เพื่อประเมินว่ากลุ่มตัวอย่างมีการเรียนรู้ความรุนแรงจากการลงโทษเมื่อกระทำผิดด้วยความรุนแรงหรือไม่ พบว่าบ๊ิกมีการเรียนรู้ความรุนแรงจากการลงโทษเมื่อกระทำผิดด้วยความรุนแรงในด้านลบ ดังจะเห็นได้จากการให้ความเห็นของบ๊ิก ดังนี้

“ผมแทบไม่เคยถูกลงโทษเลยนะ รอดตัวตลอด ถ้าพ่อจะตี แม่ก็จะเข้าข้างห้ามไม่ให้ตี แต่พ่อแม่จะตี พ่อก็จะเข้าข้างห้ามไม่ให้ตีเหมือนกัน”

(บ๊ิก ปวช. ปี 3 แผนกโยธา)

การเลียนแบบจากความรุนแรงที่เกิดขึ้นในครอบครัว

ในหัวข้อการเลียนแบบจากความรุนแรงที่เกิดขึ้นในครอบครัว ผู้วิจัยได้กำหนดตัวชี้วัดการเลียนแบบจากความรุนแรงที่เกิดขึ้นในครอบครัวไว้ 5 ประเด็น ได้แก่ การใช้กำลังตามที่ได้เห็นตัวอย่างจากบิดา การมีพฤติกรรมที่ก้าวร้าวจากการเห็นเหตุการณ์ความรุนแรงในครอบครัว การนำวิธีการแก้ปัญหาด้วยความรุนแรงไปใช้ การจำคำหยาบคายไปใช้ และการส่งเสริมให้ใช้ความรุนแรงของครอบครัว

ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์และสังเกตการณ์เพื่อประเมินว่า กลุ่มตัวอย่างได้มีการเลียนแบบจากความรุนแรงที่เกิดขึ้นในครอบครัวหรือไม่ ซึ่งผลของการศึกษาในภาพรวมพบว่าบ๊ิก

มีการเลียนแบบจากความรุนแรงที่เกิดขึ้นในครอบครัวในระดับมาก และสามารถแสดงผลการศึกษาในส่วนผลของตัวชี้วัดแต่ละตัวได้ ดังนี้

- การใช้กำลังตามที่ได้เห็นตัวอย่างจากบิดา

จากการสัมภาษณ์และสังเกตการณ์ เพื่อประเมินว่ากลุ่มตัวอย่างมีการเรียนรู้ความรุนแรงจากการเลียนแบบในด้านการใช้กำลังตามที่ได้เห็นตัวอย่างจากบิดาหรือไม่ พบว่าบิกมีการเลียนแบบการใช้กำลังตามที่ได้เห็นตัวอย่างจากบิดาในด้านบวก ดังจะเห็นได้จากการให้ความเห็นของบิก ดังนี้

“พ่อเป็นคนกล้าได้กล้าเสีย ถ้าอยากจะมีเรื่องกันก็ได้พร้อมเสมอ ผมเคยเห็นพ่อมีเรื่องกับพวกที่คิดรด กับผู้โดยสารหลายครั้ง พอพ่อขยับจะใช้กำลังเข้าให้หน่อย พวกนั้นหงอไปเลย กับแม่นี่ก็เหมือนกัน คนอื่นอาจกลัวเมีย แต่พ่อผมนี่ไม่เลยนะ แม่ไม่กล้าหือเลย พูดยังไม่ฟังเจอสวน (ทุบตี) ผมก็ได้พอนี่ล่ะเป็นแบบอย่าง”

(บิก ปวช. ปี 3 แผนกโยธา)

- การมีพฤติกรรมที่ก้าวร้าวจากการเห็นเหตุการณ์ความรุนแรงในครอบครัว

จากการสัมภาษณ์และสังเกตการณ์ เพื่อประเมินว่ากลุ่มตัวอย่างมีการเรียนรู้ความรุนแรงจากการเลียนแบบในด้านการมีพฤติกรรมที่ก้าวร้าวจากการเห็นเหตุการณ์ความรุนแรงในครอบครัวหรือไม่ พบว่าบิกมีการเลียนแบบการมีพฤติกรรมที่ก้าวร้าวจากการเห็นเหตุการณ์ความรุนแรงในครอบครัวในด้านบวก ดังจะเห็นได้จากการให้ความเห็นของบิก ดังนี้

“พี่(ผู้วิจัย)ว่าจริงหรือเปล่า ผู้ใหญ่ยังใช้ความรุนแรงกันเลย แล้วทำไมเด็กถึงจะใช้ความรุนแรงบ้างไม่ได้ ในเมื่อเค้ายังใช้แล้วจะมาห้ามเราไม่ให้ใช้ได้ยังไง ใครจะไปเชื่อ”

(บิก ปวช. ปี 3 แผนกโยธา)

- การนำวิธีการแก้ปัญหาด้วยความรุนแรงไปใช้

จากการสัมภาษณ์และสังเกตการณ์ เพื่อประเมินว่ากลุ่มตัวอย่างมีการเรียนรู้ความรุนแรงจากการเลียนแบบในด้านการนำวิธีการแก้ปัญหาด้วยความรุนแรงไปใช้หรือไม่ พบว่าบิก มีการเลียนแบบการนำวิธีการแก้ปัญหาด้วยความรุนแรงไปใช้ในด้านบวก ดังจะเห็นได้จากการให้ความเห็นของบิก ดังนี้

“ผมว่าใช้กำลังนี่ล่ะที่สุด คุณอย่างพ่อผมสิ แม่ผมขี้บ่นจะตาย ห้ามยังงี้ก็ไม่หยุดพูด พอโดนไปที่สองทีเจ็บเลย”

(บ๊ิก ปวช. ปี 3 แผนกโยธา)

- การจำคำหยาบคายไปใช้

จากการสัมภาษณ์และสังเกตการณ์ เพื่อประเมินว่ากลุ่มตัวอย่างมีการเรียนรู้ ความรุนแรงจากการเลียนแบบในด้านการจำคำหยาบคายไปใช้หรือไม่ พบว่าบ๊ิกมีการเลียนแบบ การจำคำหยาบคายไปใช้ในค่านบวค ดังจะเห็นได้จากการให้ความเห็นของบ๊ิก ดังนี้

“ผมก็จำๆ ไปจากที่บ้านนี่แหละ พ่อแม่ผมพูดหยาบคายจนเป็นนิสัย ตัวผมเองยัง ถูกพ่อแม่เรียกว่ามึงเลย ถ้าโมโหมากๆ ก็มีส้วนำหน้าชื่อเพิ่มด้วย ผมว่ามันติดปากนะ เวลาคุยกับเพื่อนผมก็จะเรียกคนที่คุยด้วยว่า ไอ้เหี้ยหรือไอ้ส้วตั่วตลอด”

(บ๊ิก ปวช. ปี 3 แผนกโยธา)

- การส่งเสริมให้ใช้ความรุนแรงของครอบครัว

จากการสัมภาษณ์และสังเกตการณ์ เพื่อประเมินว่ากลุ่มตัวอย่างมีการเรียนรู้ ความรุนแรงจากการเลียนแบบในด้านการส่งเสริมให้ใช้ความรุนแรงของครอบครัวหรือไม่ พบว่า บ๊ิกมีการเลียนแบบการส่งเสริมให้ใช้ความรุนแรงของครอบครัวในค่านบวค ดังจะเห็นได้จากการ ให้ความเห็นของบ๊ิก ดังนี้

“ถึงรู้ว่าผมไปมีเรื่องมา พ่อแม่ก็ไม่ตีผมหรอก แต่ผมก็จะบอกว่าผมไม่ผิด ฝ่ายตรงข้ามเข้ามาหาเรื่องก่อน ใครจะพูดให้ร้ายตัวเอง”

“พ่อผมเค้าเป็นเคียดเป็นร้อนแทนผมด้วยนะ มีอยู่ครั้งหนึ่งผมถูกเด็กสถาบันอื่น ตักทำร้าย ตอนนั้นเจ็บใจมาก พอตีมันใกล้กับคิวดร เลยไปบอกพ่อ พ่อพ่อรู้เข้าก็โมโหไอ้พวกนั้น มาก แล้วยิ่งชวนพรรคพวกที่คิวดรขบรตตะเวนหาเพื่อที่จะแก้แค้นให้ แต่ว่าไม่เจอตัวทั้งที่ขบรตวนหาอยู่หลายรอบ ถ้าเจอนะ ไอ้พวกนั้นละเน้”

(บ๊ิก ปวช. ปี 3 แผนกโยธา)

ผู้ให้ข่าวสำคัญรายที่ 2 ดี (นามสมมติ)

ระยะเวลาในการศึกษา

ในกรณีของผู้ให้ข่าวสำคัญรายที่ 2 ดี ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาโดยใช้แบบสอบถาม การสัมภาษณ์ การสังเกตการณ์และการเยี่ยมชม โดยได้ใช้ระยะเวลาในการศึกษาประมาณ 2 เดือน เริ่มตั้งแต่วันที่ 17 พฤศจิกายน 2548 ถึงวันที่ 13 มกราคม 2549 ผู้ศึกษาได้รู้จักดีผ่านการแนะนำของบ๊ิก โดยได้พบกับดี ในการเยี่ยมชมบ้านบ๊ิกครั้งที่สอง ในวันที่ 17 พฤศจิกายน 2548 ซึ่งบ๊ิกได้ชวนเพื่อนและรุ่นน้องคนอื่นๆ ที่เข้าเกณฑ์เป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษานี้มาที่บ้านด้วย หลังจากนั้นผู้ศึกษาได้ทำการสัมภาษณ์กับดีอีก 4 ครั้ง ครั้งละประมาณ 2-3 ชั่วโมง โดยนัดเจอกันที่ร้านอาหารแถวสถาบันของดีในวันที่ 9 พฤศจิกายน 2548 และ วันที่ 25 พฤศจิกายน 2548 เมื่อคุ้นเคยกับดีแล้ว จึงได้ขอไปคุยที่บ้านของดี เพื่อให้เห็นสภาพความเป็นอยู่และความสัมพันธ์ในครอบครัว 2 ครั้ง ในวันที่ 30 พฤศจิกายน 2548 และวันที่ 13 มกราคม 2549 ซึ่งข้อมูลที่ได้จากการศึกษาสามารถนำมาจัดกลุ่มได้ดังนี้ คือ

ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข่าวสำคัญ

ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข่าวสำคัญ ประกอบไปด้วย ประวัติส่วนตัว ซึ่งได้แก่ อายุ ชั้นปี การศึกษา แผนกวิชาที่ศึกษา จำนวนครั้งที่เข้าร่วมการทะเลาะวิวาท และสาเหตุของการก่อเหตุทะเลาะวิวาท ประวัติครอบครัว ซึ่งได้แก่ ข้อมูลของบิดามารดา จำนวนพี่น้องในครอบครัว และกิจกรรมของครอบครัว และข้อมูลจากการเยี่ยมชม โดยข้อมูลที่ได้จากการศึกษามีดังต่อไปนี้

ประวัติส่วนตัว

ดีอายุ 18 ปี เป็นบุตรคนที่ 2 จากจำนวนพี่น้องทั้งหมด 2 คน ปัจจุบันศึกษาอยู่ระดับ ปวช. ชั้นปีที่ 3 แผนกโยธา ก่อนเข้าศึกษาระดับ ปวช. สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 จากโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาล

ตั้งแต่ศึกษาอยู่ในสถาบันแห่งนี้ ดีได้เคยร่วมเหตุการณ์ทะเลาะวิวาทประมาณ 40 ครั้ง เป็นการทะเลาะวิวาทกับนักเรียนสถาบันเดียวกัน(คนละแผนก)และสถาบันอื่น สาเหตุที่ทำให้เข้าร่วมการทะเลาะวิวาทมีหลายสาเหตุ ได้แก่ เมาสุรา เกิดความขัดแย้งกันแล้วตกลงกันไม่ได้ โคนดักทำร้าย เข้าช่วยเหลือเพื่อน การป้องกันตัวเรื่องและการแก้แค้นเอาคืน

ประวัติครอบครัว

ครอบครัวของดีเป็นครอบครัวเดี่ยว บ้านที่พักอาศัยมีลักษณะเป็นอาคารพาณิชย์ 3 ชั้น ขนาด 2 คูหา สมาชิกในครอบครัวมีจำนวน 4 คน ประกอบด้วย บิดา มารดา พี่สาวและดี

บิดา อายุ 50 ปี ประกอบอาชีพค้าส่ง ขายสินค้าได้ประมาณ วันละ 30,000 บาท เมื่อหักค่าใช้จ่ายแล้วจะมีกำไรประมาณ วันละ 3,000 บาท มีลักษณะนิสัยเป็นคนเชื่อมั่นในตนเอง อารมณ์ดี แต่ถ้าเมาสุราจะเปลี่ยนเป็นคนละคน ก้าวร้าว เอะอะโวยวาย ไม่มีเหตุผลและใช้ความรุนแรง

มารดา อายุ 46 ปี ประกอบอาชีพค้าส่ง มีรายได้ร่วมกันกับบิดา มีลักษณะนิสัยเป็นคนอ่อนไหวง่าย ใจอ่อน ไม่ชอบขัดใจใคร

พี่สาว อายุ 23 ปี ประกอบอาชีพเป็นพนักงานบริษัทเอกชน มีรายได้ประมาณ เดือนละ 10,000 บาท

ครอบครัวของดีมีฐานะดี ไม่มีปัญหาเรื่องการเงิน เป็นทั้งเจ้าหนี้และลูกหนี้ในการผ่อนชำระค่าสินค้า ซึ่งถือว่าเป็นเรื่องปกติของการประกอบอาชีพค้าส่ง

ความสัมพันธ์ในครอบครัวไม่ค่อยราบรื่นนัก บิดามารดามีปัญหาทะเลาะวิวาทกันอยู่เสมอ และบิดาใช้ความรุนแรงต่อมารดาแทบทุกครั้งที่จะทะเลาะวิวาทกัน โดยส่วนใหญ่จะมีสาเหตุมาจาก บิดาเมาสุราอาละวาด เมื่อมารดาห้ามปรามไม่ให้ดื่มสุรา บิดาจะไม่พอใจและเข้าทำร้ายร่างกาย

กิจกรรมหลักในครอบครัวของดีเป็นเรื่องการค้าขาย เวลาว่างของครอบครัวจะเป็นช่วงหลังปิดร้านในเวลาประมาณหกโมงเย็น เมื่อปิดร้านเสร็จแล้วบิดาจะชวนลูกน้องดื่มสุราร่วมกัน หรือไม่ก็นั่งดื่มลำพังคนเดียว บิดาจะออกไปเที่ยวกลางคืนกับเพื่อนๆ ในวันศุกร์และวันเสาร์ มารดาจะพักผ่อนด้วยการดูโทรทัศน์พอจะง่วงก็จะเข้านอน พี่สาวและดีไม่ได้ช่วยที่บ้านขายของเลย เพราะทั้งพี่สาวและดีมักจะกลับถึงบ้านในตอนที่ยังปิดร้านไปแล้วด้วยกันทั้งคู่ ดีจะกลับถึงบ้านประมาณสองทุ่มและตรงเข้าห้องส่วนตัวทันที บางวันก็ออกไปเที่ยวกับเพื่อนอีกและกลับบ้านอีกทีหลังเที่ยงคืน

การเยี่ยมบ้าน

จากการไปเยี่ยมบ้านของดีพบว่า มีลักษณะเป็นอาคารพาณิชย์ 3 ชั้น ขนาด 2 คูหา ตั้งอยู่ที่ถนนลาดพร้าว ซอย 4 อาคารพหุมีทรัพย์ ภายในบ้านแบ่งออกเป็น 4 ห้องนอน 3 ห้องน้ำ ชั้นล่างทำเป็นที่วางสินค้าและโต๊ะทำงาน ด้านหลังสุดเป็นห้องน้ำ ชั้นที่สองเป็นห้องโถง พื้นที่บางส่วนใช้เป็นที่วางสินค้า ส่วนที่เหลือใช้เป็นที่นั่งพักผ่อนของครอบครัว ตรงกลางตั้งโต๊ะรับประทานอาหาร มุมด้านหนึ่งจัดทำเป็นที่ดูหนังฟังเพลง มีโทรทัศน์และเครื่องเสียงตั้งอยู่ ด้านหลังเป็นห้องครัวและห้องน้ำ ชั้นที่ 3 เป็นห้องนอนของคนในครอบครัวแบ่งออกเป็น 4 ห้องและมีห้องน้ำ 1 ห้อง ใน

จำนวน 4 ห้องนี้ใช้เป็นห้องนอนเพียง 3 ห้องเท่านั้น อีกห้องที่เหลือใช้เป็นห้องนอนของญาติๆ เวลาที่มาเยี่ยมบ้าน

จากการสังเกตพบว่า สภาพภายในบ้านจะดูแออัดและค่อนข้างมืดทึบอากาศถ่ายเทได้ไม่ดี เนื่องจากใช้เป็นที่วางสินค้าเสียเป็นส่วนใหญ่ ทำให้ไม่ค่อยมีพื้นที่ว่างมากนักและแสงสว่างส่องเข้าไปไม่ถึง นอกจากนี้ยังไม่ค่อยสะอาดนัก มีเศษฝุ่น ขี้ผง ขยะที่เกิดจากการขนย้ายสินค้ากระจายอยู่ทั่วไป

ความสัมพันธ์กับเพื่อนบ้านจะรู้จักคนที่อยู่ในละแวกเดียวกันเป็นอย่างดี แต่ก็ไม่ได้สนิทถึงขั้นไปมาหาสู่กัน เนื่องจากประกอบอาชีพค้าส่งมีงานให้ทำตลอดทั้งวัน จึงไม่ค่อยมีเวลาไปสนใจใคร

ข้อมูลเกี่ยวกับการตกเป็นเหยื่อความรุนแรงของมารดา

จากการสัมภาษณ์ได้ทราบว่า บิดาของดีจะใช้ความรุนแรงต่อมารดาเป็นประจำเกือบทุกวัน โดยเฉพาะเวลาที่เมาสุรา เวลาที่บิดาของดีเมาสุราจะเปลี่ยนเป็นคนละคน เห็นอะไรขวางหูขวางตาไปหมด ชอบใช้ถ้อยคำหยาบคาย หาเรื่องทะเลาะวิวาทโดยไม่มีเหตุผล บิดาของดีจะโกรธและเข้าทำร้ายร่างกายด้วยการทุบตีมารดา ถ้าหากมารดาเข้าห้ามปรามขอให้ดื่มสุราให้น้อยลง ดั่งจะเห็นได้จากการให้ความเห็นของดี ดังนี้

“เห็นพ่อเมาเมื่อไรละก็ เตรียมหลบหน้าได้เลย เดี่ยวได้พาลหาเรื่องไปทั่ว แม่โดนบ่อยสุด ชอบเข้าไปห้าม บอกว่าให้ปล่อยไปก็ไม่ใช่”

(ดี ปวช. ปี 3 แผนกโยธา)

ในส่วนของการรับรู้ที่มีต่อความรุนแรงที่เกิดขึ้นในครอบครัวนั้น ดีมีความรู้สึกว่าการที่บิดาใช้กำลังต่อมารดาเป็นเรื่องที่ต้องทำใจยอมรับ เพราะไม่สามารถที่จะไปแก้ไขอะไรได้ เนื่องจากเป็นเรื่องของผู้ใหญ่ ดั่งจะเห็นได้จากการให้ความเห็นของดี ดังนี้

“เห็นพ่อกับแม่ตีกันอยู่บ่อยๆ แรกๆมันก็เบื่อ พักหลังก็ทำไม่รู้ไม่เห็น มันก็ทนได้ไปเอง จะเรียกว่าอะไรดี เคยชินมั่ง ก็ต้องทนไป ก็มันทำอะไรไม่ได้ ตอนพ่อกับแม่ตีกัน ผมไม่อยากจะเข้าไปยุ่ง เดี่ยวก็คืนดีกันเอง ซินเข้าไปตอนกำลังอารมณ์เสียตีกันอยู่ ดีไม่คิดจะพาลมาหาเรื่องผมเข้า เสร็จเลย”

(ดี ปวช. ปี 3 แผนกโยธา)

ข้อมูลเกี่ยวกับความเห็นต่อความรุนแรง

ข้อมูลเกี่ยวกับความเห็นต่อความรุนแรง ประกอบไปด้วย ความเห็นของผู้ให้ข่าวสำคัญที่มีต่อความรุนแรง ความเห็นของเพื่อนที่มีต่อผู้ให้ข่าวสำคัญในด้านการใช้ความรุนแรง และความเห็นของบิดามารดาที่มีต่อผู้ให้ข่าวสำคัญในด้านการใช้ความรุนแรง ซึ่งสามารถนำเสนอผลการศึกษาดังนี้

ความเห็นของผู้ให้ข่าวสำคัญที่มีต่อความรุนแรง

จากการใช้แบบสอบถามเพื่อประเมินความเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อความรุนแรง โดยผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามให้เลือกตอบแบบให้ค่าข้อความ จำนวนทั้งสิ้น 10 ข้อ ผลการศึกษาพบว่าตีมีความเห็นต่อความรุนแรงในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.3$ คูตารางที่ 3 หน้า 146) ซึ่งแสดงให้เห็นว่าตีมีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมใช้ความรุนแรงมาก ดังจะเห็นได้จากการให้ความเห็นของตี ดังนี้

“ผมพูดได้เต็มปากเลยว่าคนที่เข้ามาเรียนสายอาชีพจะ รู้อยู่แล้วว่าอย่างไรก็หนีเรื่องทะเลาะวิวาทไม่พ้น ซึ่งจะมีทางเลือกอยู่แค่สองทาง ก็คือ หลบหรือว่าสู้ เมื่อก่อนผมก็หลบ แต่โดนหาเรื่องบ่อย มันก็หมดความอดทน พักหลังนี้ ใครอยากมีเรื่องด้วยก็มิกัน ผมไม่หนีใครแล้ว”

(ตี ปวช. ปี 3 แผนกโยธา)

ความเห็นของเพื่อนที่มีต่อผู้ให้ข่าวสำคัญในด้านการใช้ความรุนแรง

จากการสอบถามเพื่อนของตี พอดีสรุปได้ว่าตีมีพฤติกรรมการใช้ความรุนแรง เนื่องจากตีเป็นระดับแกนนำของกลุ่มคนหนึ่ง ถ้าหากเพื่อนในกลุ่มเกิดเรื่องขึ้น ตีต้องเป็นคนออกหน้าจัดการให้ จึงทำให้มีเรื่องทะเลาะวิวาทอยู่เป็นประจำ ดังจะเห็นได้จากการให้ความเห็นของเพื่อนของตี ดังนี้

“ไอ้ตีมันเป็นตัวนำ ยังไงมันก็ต้องเข้าไปก่อน”

“ถ้ามีเรื่องไอ้ตี มันหนีไม่ได้อยู่แล้ว มันเป็นตัวหลักของกลุ่ม ถ้ามันไม่เอาด้วย ก็ไม่มีใครนับถือมัน”

(เพื่อนของตี ปวช. ปี 3 แผนกโยธา)

ความเห็นของบิดามารดาที่มีต่อผู้ให้ข่าวสำคัญในด้านการใช้ความรุนแรง

จากการสัมภาษณ์บิดามารดาของดีได้ความว่า บิดามารดาของดีมีความเห็นว่าดีเป็นคนที่มีพฤติกรรมใช้ความรุนแรง แต่ดีจะแสดงออกเฉพาะเวลาที่อยู่นอกบ้านกับกลุ่มเพื่อนเท่านั้น ดังจะเห็นจากการให้ความเห็นของบิดามารดาของดี ดังนี้

“น่าจะอยู่กับเพื่อนดีก็จะเป็นอีกแบบหนึ่ง อยู่ในบ้านดีมันเด็กสุดถูกทุกคนกดหัวหมด ทั้ง พ่อ แม่ พี่สาว ดีไม่กล้ามีปากเสียงกับใคร น่าว่าดีคงจะอึดอัด แล้วไประบายออกนอกบ้าน ไปกับเพื่อนๆที่นั่นแหละ เห็นว่าเป็นหัวหน้าพาเพื่อนพารุ่นน้องไปตีกันด้วย”

(บิดามารดาดี ปวช. ปี 3 แผนกโยธา)

ข้อมูลเกี่ยวกับการเรียนรู้ความรุนแรงจากครอบครัวทั้งทางตรงและทางอ้อม

ในประเด็นการเรียนรู้ความรุนแรงจากครอบครัวทั้งทางตรงและทางอ้อมนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งออกเป็น 2 หัวข้อ คือ การอบรมสั่งสอนให้ใช้ความรุนแรงของครอบครัว ซึ่งเป็นการเรียนรู้ทางตรง และการเลียนแบบจากความรุนแรงที่เกิดขึ้นในครอบครัว ซึ่งเป็นการเรียนรู้ทางอ้อม โดยมีผลการศึกษา ดังนี้

การอบรมสั่งสอนให้ใช้ความรุนแรงของครอบครัว

ในหัวข้อการอบรมสั่งสอนให้ใช้ความรุนแรงของครอบครัว ผู้วิจัยได้กำหนดตัวชี้วัดการอบรมสั่งสอนให้ใช้ความรุนแรงของครอบครัวไว้ 5 ประเด็นได้แก่ การสอนให้ใช้กำลังแก้ไข ปัญหา การที่บิดาใช้ความรุนแรงต่อมารดา การใช้ถ้อยคำหยาบคายดูค่า การใช้คำสั่งหรือใช้กำลังบังคับให้ทำตามที่บิดามารดาต้องการ และการลงโทษเมื่อกระทำผิดด้วยความรุนแรง

ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์และสังเกตการณ์เพื่อประเมินว่า กลุ่มตัวอย่างได้รับการอบรมสั่งสอนให้ใช้ความรุนแรงของครอบครัวหรือไม่ ซึ่งผลของการศึกษาในภาพรวมพบว่าดีได้รับการอบรมสั่งสอนให้ใช้ความรุนแรงของครอบครัวในระดับมาก และสามารถแสดงผลการศึกษาในส่วนผลของตัวชี้วัดแต่ละตัวได้ดังนี้

- การสอนให้ใช้กำลังแก้ไขปัญหา

จากการสัมภาษณ์และสังเกตการณ์ เพื่อประเมินว่ากลุ่มตัวอย่างมีการเรียนรู้ความรุนแรงจากการได้รับการสอนให้ใช้กำลังแก้ไขปัญหาหรือไม่ พบว่าดีมีการเรียนรู้ความรุนแรงจาก

การสอนให้ใช้กำลังแก้ไขปัญหาของครอบครัวในด้านบวก ดังจะเห็นได้จากการให้ความเห็นของตี๋ ดังนี้

“พ่อสอนว่าเวลามีเรื่องกับต่างสถาบันถ้าคุยกันไม่รู้เรื่องก็ใช้กำลังไปเลย พุดมาก ไปก็เสียเวลาเปล่าๆ ผู้ใช้กำลังไม่ได้เด็ดขาดแน่นอนกว่า”

(ตี๋ ปวช. ปี 3 แผนกโยธา)

- การที่บิดาใช้ความรุนแรงต่อมารดา

จากการสัมภาษณ์และสังเกตการณ์ เพื่อประเมินว่ากลุ่มตัวอย่างมีการเรียนรู้ความรุนแรงจากการที่บิดาใช้ความรุนแรงต่อมารดาหรือไม่ พบว่าตี๋มีการเรียนรู้ความรุนแรงจากการที่บิดาใช้ความรุนแรงต่อมารดาในด้านบวก ดังจะเห็นได้จากการให้ความเห็นของตี๋ ดังนี้

“โดยมากพ่อจะทะเลาะกับแม่ก็ตอนที่พ่อกินเหล้าเมา และแม่เข้าไปห้าม พ่อไม่พอใจก็จะซ้อมแม่ พ่อสร้างเมาก็บอกว่าทำไปเพราะไม่รู้ตัว แม่ก็จะงอนไม่พูดไม่คุยกัน บางทีมีเรื่องต้องการจะปรึกษา แต่มาเจอตอนทะเลาะกันก็ไม่กล้าเข้าไปคุยด้วย เวลาที่พ่อกับแม่ทะเลาะกันผมไม่เข้าไปยุ่งหรือก เดี่ยวโดนหาเรื่องไปด้วย”

(ตี๋ ปวช. ปี 3 แผนกโยธา)

- การใช้ถ้อยคำหยาบคายคู่คำ

จากการสัมภาษณ์และสังเกตการณ์ เพื่อประเมินว่ากลุ่มตัวอย่างมีการเรียนรู้ความรุนแรงจากการใช้ถ้อยคำหยาบคายคู่คำหรือไม่ พบว่าตี๋มีการเรียนรู้ความรุนแรงจากการใช้ถ้อยคำหยาบคายคู่คำในด้านบวก ดังจะเห็นได้จากการให้ความเห็นของตี๋ ดังนี้

“ผมถูกพ่อด่าบ่อยเลย พ่อเน้นด่าเป็นเรื่องปกติอยู่แล้ว ผมไม่มีเหตุผลอีกต่างหาก เป็นผู้ชายที่ปากจัดมาก ด่าได้ทุกเรื่อง เมาก็ด่าไม่เมาก็ด่า โคนกันทุกคน ลูกจ้างในร้านก็โดนประจำ ทำอะไรไม่ถูกใจพ่อไปหมดละ ไซ้ให้ทำงานไปด่าไป ยิ่งถ้าเมายังหนัก ต้องคอยหลบหน้าตี๋ๆ”

(ตี๋ ปวช. ปี 3 แผนกโยธา)

- การใช้คำสั่งหรือใช้กำลังบังคับให้ทำตามที่บิดามารดาต้องการ

จากการสัมภาษณ์และสังเกตการณ์ เพื่อประเมินว่ากลุ่มตัวอย่างมีการเรียนรู้ความรุนแรงจากการใช้คำสั่งหรือใช้กำลังบังคับให้ทำตามที่บิดามารดาต้องการหรือไม่ พบมีการเรียนรู้ความรุนแรงจากการใช้คำสั่งหรือใช้กำลังบังคับให้ทำตามที่บิดามารดาต้องการในด้านบวก ดังจะเห็นได้จากการให้ความเห็นของดี ดังนี้

“พ่อแม่รักผมมากเลยนะ ไม่เคยดูเลยเวลามีเรื่องทะเลาะกับใครมา แถมยังค่าฝ่ายโน้นด้วย ที่มามีเรื่องกับผม แต่ถ้าพ่อแม่จะเปลี่ยนเป็นคนละคนเลย จะสั่งและใช้กำลังบังคับให้ทำตามที่ต้องการ”

(ดี ปวช. ปี 3 แผนกโยธา)

- การลงโทษเมื่อกระทำผิดด้วยความรุนแรง

จากการสัมภาษณ์และสังเกตการณ์ เพื่อประเมินว่ากลุ่มตัวอย่างมีการเรียนรู้ความรุนแรงจากการลงโทษเมื่อกระทำผิดด้วยความรุนแรงหรือไม่ พบว่าดีมีการเรียนรู้ความรุนแรงจากการลงโทษเมื่อกระทำผิดด้วยความรุนแรงในด้านบวก ดังจะเห็นได้จากการให้ความเห็นของดี ดังนี้

“เวลาไม่มาพ่อจะใจดีมาก แต่วันไหนถ้ากลับบ้านดึก แล้วเห็นพ่อยังนั่งกินเหล้าอยู่ นี่เตรียมใจไว้ได้เลย โคนแน่ พ่อจะตำเรื่องกลับบ้านดึก แล้วถ้าพ่อ โม โหมมากก็ โคนตบทันทีเลย”

(ดี ปวช. ปี 3 แผนกโยธา)

การเลียนแบบจากความรุนแรงที่เกิดขึ้นในครอบครัว

ในหัวข้อการเลียนแบบจากความรุนแรงที่เกิดขึ้นในครอบครัว ผู้วิจัยได้กำหนดตัวชี้วัดการเลียนแบบจากความรุนแรงที่เกิดขึ้นในครอบครัวไว้ 5 ประเด็นได้แก่ การใช้กำลังตามที่ได้เห็นตัวอย่างจากบิดา การมีพฤติกรรมที่ก้าวร้าวจากการเห็นเหตุการณ์ความรุนแรงในครอบครัว การนำวิธีการแก้ปัญหาด้วยความรุนแรงไปใช้ การจำคำหยาบคายไปใช้ และการส่งเสริมให้ใช้ความรุนแรงของครอบครัว

ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์และสังเกตการณ์เพื่อประเมินว่า กลุ่มตัวอย่างได้มีการเลียนแบบจากความรุนแรงที่เกิดขึ้นในครอบครัวหรือไม่ ซึ่งผลของการศึกษาในภาพรวมพบว่าดีมี

การเลียนแบบจากความรุนแรงที่เกิดขึ้นในครอบครัวในระดับมาก และสามารถแสดงผลการศึกษา
ในส่วนผลของตัวชี้วัดแต่ละตัวได้ ดังนี้

- การใช้กำลังตามที่ได้เห็นตัวอย่างจากบิดา

จากการสัมภาษณ์และสังเกตการณ์ เพื่อประเมินว่ากลุ่มตัวอย่างมีการเรียนรู้ความ
รุนแรงจากการเลียนแบบในด้านการใช้กำลังตามที่ได้เห็นตัวอย่างจากบิดาหรือไม่ พบว่าดีมีการ
เลียนแบบการใช้กำลังตามที่ได้เห็นตัวอย่างจากบิดาในด้านบวก ดังจะเห็นได้จากการให้ความเห็น
ของดี ดังนี้

“พ่อจะหงุดหงิดง่าย ชอบโวยวาย ชอบใช้กำลังไม่ว่ากับคนในบ้านหรือลูกจ้างใน
ร้าน ผมคงคิดนิสัยขี้หงุดหงิด และชอบใช้กำลังมาจากพ่อนี่ล่ะ”

(ดี ปวช. ปี 3 แผนกโยธา)

- การมีพฤติกรรมที่ก้าวร้าวจากการเห็นเหตุการณ์ความรุนแรงในครอบครัว

จากการสัมภาษณ์และสังเกตการณ์ เพื่อประเมินว่ากลุ่มตัวอย่างมีการเรียนรู้
ความรุนแรงจากการเลียนแบบในด้านการมีพฤติกรรมที่ก้าวร้าวจากการเห็นเหตุการณ์ความรุนแรง
ในครอบครัวหรือไม่ พบว่าดีมีการเลียนแบบการมีพฤติกรรมที่ก้าวร้าวจากการเห็นเหตุการณ์ความ
รุนแรงในครอบครัวในด้านบวก ดังจะเห็นได้จากการให้ความเห็นของดี ดังนี้

“ผมอยากอยู่บ้านที่สงบ อยู่กันเจิบๆ ไม่ชอบเวลาที่พ่อกับแม่ทะเลาะกัน บางที
เห็นแล้วอยากทำลายข้าวของทิ้ง ยิ่งวันไหนที่พ่อแม่ทะเลาะกันมันพาให้อารมณ์เสียไปทั้งวัน ยิ่งใคร
มาอวยงยิ่งอยากมีเรื่อง”

(ดี ปวช. ปี 3 แผนกโยธา)

- การนำวิธีการแก้ปัญหาด้วยความรุนแรงไปใช้

จากการสัมภาษณ์และสังเกตการณ์ เพื่อประเมินว่ากลุ่มตัวอย่างมีการเรียนรู้
ความรุนแรงจากการเลียนแบบในด้านการนำวิธีการแก้ปัญหาด้วยความรุนแรงไปใช้ พบว่าดีมีการ
เลียนแบบการนำวิธีการแก้ปัญหาด้วยความรุนแรงไปใช้ในด้านบวก ดังจะเห็นได้จากการให้
ความเห็นของดี ดังนี้

“ผมใช้ความรุนแรงเป็นตัวแก้ปัญหาเหมือนพ่อฉันแหละ ผมบอกไปแล้วมั้งว่าถ้ามันมีปัญหากระทบกระทั่งเกิดขึ้น มันมีแค่สองทางให้เลือก คือ ไม่สู้ก็หนีจริงๆแล้วมันก็ไม่มีใครยอมให้ใครหรอก สุดท้ายก็ต้องตีกันอยู่ดี”

(ตี ปวช. ปี 3 แผนกโยธา)

- การจำคำหยาบคายไปใช้

จากการสัมภาษณ์และสังเกตการณ์ เพื่อประเมินว่ากลุ่มตัวอย่างมีการเรียนรู้ความรุนแรงจากการเลียนแบบในด้านการจำคำหยาบคายไปใช้หรือไม่ พบว่าตีมีการเลียนแบบการจำคำหยาบคายไปใช้ในด้านบวก ดังจะเห็นได้จากการให้ความเห็นของตี ดังนี้

“ผมคิดพูดคำคำมาจากพ่ออีกเหมือนกัน ผมชอบพูดคำหยาบนะพี่(ผู้วิจัย) พูดแล้วมันปาก เวลาคุยกับเพื่อนแล้วมันดูสนิทกันดี เพราะถ้าหากไม่สนิทกันก็จะไม่กล้าใช้พูดด้วย แต่ก็มีข้อยกเว้นเวลาที่โมโหเดือดขึ้นหน้า ไม่ว่าจะป็นใครหน้าไหนก็จะใช้คำหยาบคายด้วยทั้งนั้น จะรู้จักหรือไม่รู้จัก จะสนิทด้วยหรือไม่ก็ตาม”

(ตี ปวช. ปี 3 แผนกโยธา)

- การส่งเสริมให้ใช้ความรุนแรงของครอบครัว

จากการสัมภาษณ์และสังเกตการณ์ เพื่อประเมินว่ากลุ่มตัวอย่างมีการเรียนรู้ความรุนแรงจากการเลียนแบบในด้านการส่งเสริมให้ใช้ความรุนแรงของครอบครัวหรือไม่ พบว่าตีมีการเลียนแบบการส่งเสริมให้ใช้ความรุนแรงของครอบครัวในด้านบวก ดังจะเห็นได้จากการให้ความเห็นของตี ดังนี้

“ผมจะเล่าให้ที่บ้านฟังทุกครั้งละ ผมเล่าให้ฟังเองเลย ไม่ต้องคอยให้ที่บ้านถาม บางทีเรามีเรื่องมาแล้วมันยังเจ็บใจ ไม่หาย อย่างถูกดักตีอย่างนี้ มันยังหงุดหงิดอยู่ ก็เลยหาคนรับฟังระบายอารมณ์ พ่อแม่ไม่เคยว่าเลยที่ผมไปมีเรื่องมา แถมพ่อยังบอกอีกว่าเป็นลูกผู้ชายต้องสู้ ไม่ใช่หลบหนี”

(ตี ปวช. ปี 3 แผนกโยธา)

ผู้ให้ข่าวสำคัญรายที่ 3 โม้ (นามสมมติ)

ในกรณีผู้ให้ข่าวสำคัญรายที่ 3 โม้ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาโดยใช้การแบบสอบถาม การสัมภาษณ์ การสังเกตการณ์และการเยี่ยมบ้าน โดยใช้ระยะเวลาในการศึกษาประมาณ 2 เดือน เริ่มตั้งแต่วันที่ 3 พฤศจิกายน 2548 ถึงวันที่ 27 ธันวาคม 2548 ผู้ศึกษาได้รู้จักโม้ผ่านการแนะนำของบิก โดยบิกได้ให้เบอร์โทรศัพท์ของโม้มา หลังจากที่ได้คุยกัน โม้ก็ได้ชวนให้ไปคุยกันที่บ้านเลข เพราะว่ามันที่นั่นคั่นไปเจอกันที่บ้านของบิกนั้น อาจจะมาได้เพราะต้องช่วยที่บ้านทำงาน ผู้ศึกษาได้ไปหาโม้ครั้งแรก ในวันที่ 19 พฤศจิกายน 2548 และได้ไปเยี่ยมบ้านโม้อีก 2 ครั้ง ในวันที่ 30 พฤศจิกายน 2548 และวันที่ 27 ธันวาคม 2548 โดยในการสัมภาษณ์แต่ละครั้งใช้เวลาประมาณ 2-3 ชั่วโมง ซึ่งข้อมูลที่ได้จากการศึกษาสามารถนำมาจัดกลุ่มได้ดังนี้ คือ

ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข่าวสำคัญ

ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข่าวสำคัญ ประกอบไปด้วย ประวัติส่วนตัว ซึ่งได้แก่ อายุ ชั้นปี การศึกษา แผนกวิชาที่ศึกษา จำนวนครั้งที่เข้าร่วมการทะเลาะวิวาท และสาเหตุของการก่อเหตุ ทะเลาะวิวาท ประวัติครอบครัว ซึ่งได้แก่ ข้อมูลของบิดามารดา จำนวนพี่น้องในครอบครัว และกิจกรรมของครอบครัว และข้อมูลจากการเยี่ยมบ้าน โดยข้อมูลที่ได้จากการศึกษามีดังนี้ คือ

ประวัติส่วนตัว

โม้ อายุ 18 ปี เป็นบุตรคนโต จากจำนวนพี่น้องทั้งหมด 2 คน ปัจจุบันศึกษาอยู่ระดับ ปวช. ชั้นปีที่ 3 แผนกโยธา ก่อนเข้าศึกษาระดับ ปวช. สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 จากโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาล

ตั้งแต่ศึกษาอยู่ในสถาบันแห่งนี้ โม้เคยร่วมเหตุการณ์ทะเลาะวิวาทประมาณ 20 ครั้ง เป็นการทะเลาะวิวาทกับนักเรียนสถาบันเดียวกัน(คนละแผนก)และสถาบันอื่น สาเหตุที่ทำให้เข้าร่วมการทะเลาะวิวาทเกิดขึ้นจากการถูกดักทำร้ายและช่วยเหลือเพื่อน

ประวัติครอบครัว

ครอบครัวของโม้เป็นครอบครัวเดี่ยว บ้านที่พักอาศัยมีลักษณะเป็นทาวน์เฮาส์ 2 ชั้น สมาชิกในครอบครัวมีจำนวน 4 คน ประกอบด้วย บิดา มารดา โม้และน้องชาย

บิดา อายุ 43 ปี ประกอบอาชีพเปิดร้านขายของชำ ขายสินค้าได้ประมาณ วันละ 15,000 เมื่อหักค่าใช้จ่ายแล้วจะมีกำไรประมาณ วันละ 2,000 บาท ลักษณะนิสัยเป็นคนจริงจัง ขยันทำงาน มีเหตุผล

มารดา อายุ 41 ปี ประกอบอาชีพเปิดร้านขายของชำ มีรายได้ร่วมกันกับบิดา ลักษณะนิสัยเป็นคนอารมณ์ดี พุดเก่ง เป็นกันเอง

น้องชาย อายุ 13 ปี กำลังศึกษาอยู่ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

ครอบครัวของโมมีฐานะค่อนข้างดี มีหนี้สินเป็นค่างวดสินค้าซึ่งเป็นเรื่องปกติของคนประกอบอาชีพค้าขาย แต่ถ้าเดือนไหนขายไม่ดีก็จะมีปัญหาเรื่องสภาพคล่อง หมุนเงินไม่ทันและสินค้าค้างสต็อก

ความสัมพันธ์ในครอบครัวค่อนข้างจะมีปัญหา เพราะบิดามารดามีปัญหาทะเลาะวิวาทกัน และบิดามีการใช้ความรุนแรงต่อมารดา ซึ่งมีสาเหตุมาจากเรื่องการค้าขายเป็นประจำทุกเดือน โดยบิดามักจะเครียดเรื่องผลการประกอบการของร้านและระบายอารมณ์กับมารดา

บ้านของโมเปิดเป็นร้านขายของชำ กิจกรรมหลักในครอบครัวจึงเป็นการเฝ้าร้านและขายของ เมื่อกลับมาจากเรียนโมจะช่วยที่บ้านขายของจนถึงปิดร้านในเวลาสามทุ่ม ขณะที่น้องชายเมื่อกลับถึงบ้านก็เอาแต่เล่นวิดีโอเกมไม่สนใจเรื่องอื่นเลย หลังจากปิดร้านบิดามารดาจะเข้านอนเลย และน้องชายจะถูกบังคับให้เข้านอนด้วยเช่นกัน ขณะที่โมจะดูโทรทัศน์ต่อและเข้านอนประมาณห้าทุ่ม

การเยี่ยมบ้าน

จากการไปเยี่ยมบ้านของโมพบว่ามิลักษณะเป็นทาวน์เฮาส์ 2 ชั้น ตั้งอยู่ภายในหมู่บ้านอยู่เจริญ ซอย 6 ถนนพหลโยธิน 40 แขวงลาดพร้าว เขตจตุจักร ภายในบ้านแบ่งออกเป็น 2 ห้องนอน 1 ห้องน้ำ มีเครื่องอำนวยความสะดวกครบถ้วน ได้แก่ โทรทัศน์สี พัดลม เครื่องเสียง เครื่องปรับอากาศและเครื่องซักผ้า

บ้านของโมประกอบอาชีพขายของชำ ชั้นล่างจึงทำเป็นที่วางจำหน่ายสินค้า โดยได้มีการต่อเติมดัดแปลงพื้นที่ชั้นล่างใหม่ให้ด้านหน้าเป็นกระจกใส ติดตั้งชั้นวางสินค้าและตู้แช่เครื่องดื่ม ภายในติดตั้งเครื่องปรับอากาศทำให้อากาศเย็นสบาย เมื่อเดินเข้าประตูมาด้านข้างจะเป็นโต๊ะชำระเงิน ด้านหลังพื้นที่วางสินค้าเป็นห้องน้ำและห้องครัว ชั้นที่สองของบ้านเป็นส่วนที่พักอาศัยของครอบครัวแบ่งออกเป็นห้องนอน 2 ห้อง บิดามารดานอนอยู่ด้วยกัน โมนอนอยู่ห้องเดียวกับน้องชาย

ในซอยบ้านของโม มีเพียงบ้านโมหลังเดียวเท่านั้นที่ประกอบอาชีพค้าขาย นอกนั้นจะเป็นคนทำงาน ซึ่งมีทั้งที่รับราชการและทำงานบริษัทเอกชน ความสัมพันธ์กับเพื่อนบ้านราบรื่นดี ไม่เคยมีปัญหาอะไร และบ้านของโมเป็นร้านขายของชำจึงทำให้รู้จักคนเยอะ โดยจะรู้จักคนที่อยู่ในซอยเดียวกันทั้งหมดและเลยไปถึงซอยที่อยู่ติดกันด้วย

ข้อมูลเกี่ยวกับการตกเป็นเหยื่อความรุนแรงของมารดา

จากการสัมภาษณ์ได้ความว่า บิดาของโม่มักจะใช้ความรุนแรงต่อมารดาในช่วงสิ้นเดือนของทุกๆเดือน โดยมีสาเหตุมาจากปัญหาการดำเนินกิจการร้านขายของชำ ถ้าขายไม่ดีหมุนเงินไม่ทัน บิดาของโม่มักจะตำหนิและเข้าทำร้ายร่างกายมารดา ด้วยการหยิบฉวยสิ่งของใกล้มือ เช่น พวกอาหารกระป๋องขว้างปาเข้าใส่ บางทีก็ใช้ขวดสุราทุบตีให้มารดาหยุดพูด ดังจะเห็นได้จากการให้ความเห็นของโม่ ดังนี้

“พอขายไม่ดี ก็โยนว่าเป็นความผิดของอีกคน พ่อทนฟังแม่บ่นได้ไม่นาน ก็ตีแม่ ขว้างปาสิ่งของเข้าใส่”

(โม่ ปวช. ปี 3 แผนกโยธา)

ในส่วนของการรับรู้ที่มีต่อความรุนแรงที่เกิดขึ้นในครอบครัวนั้น โม่มิคิดว่าการใช้ความรุนแรงในครอบครัวเป็นเรื่องที่ไม่ถูกต้อง โม่มิจึงไม่เห็นด้วยกับการที่บิดาใช้กำลังทุบตีมารดา และไม่อยากให้เหตุการณ์ดังกล่าวนี้เกิดขึ้นอีก ดังจะเห็นได้จากการให้ความเห็นของโม่ ดังนี้

“ผมคิดว่าพ่อทำไม่ถูก ที่จริงทะเลาะกันเพราะเรื่องเล็กน้อยแท้ๆ พวกกันดึกก็น่าจะรู้เรื่องไม่เห็นจะต้องใช้ความรุนแรงกันเลย”

(โม่ ปวช. ปี 3 แผนกโยธา)

ข้อมูลเกี่ยวกับความเห็นต่อความรุนแรง

ข้อมูลเกี่ยวกับความเห็นต่อความรุนแรง ประกอบไปด้วย ความเห็นของผู้ให้ข่าวสำคัญที่มีต่อความรุนแรง ความเห็นของเพื่อนที่มีต่อผู้ให้ข่าวสำคัญในด้านการใช้ความรุนแรง และความเห็นของบิดามารดาที่มีต่อผู้ให้ข่าวสำคัญในด้านการใช้ความรุนแรง ซึ่งสามารถนำเสนอผลการศึกษาดังนี้

ความเห็นของผู้ให้ข่าวสำคัญที่มีต่อความรุนแรง

จากการใช้แบบสอบถามเพื่อประเมินความเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อความรุนแรง โดยผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามให้เลือกตอบแบบให้ค่าข้อความ จำนวนทั้งสิ้น 10 ข้อ ผลการศึกษา

พบว่าไม่มีความเห็นต่อความรุนแรงในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.6$ ตารางที่ 3 หน้า 146) ซึ่งแสดงให้เห็นว่าไม่มีความเห็นต่อความรุนแรงในระดับปานกลาง ดังจะเห็นได้จากการให้ความเห็นของโม ดังนี้

“ผมก็ไม่ได้อยากมีเรื่องหรือคดี แต่เรื่องมันมาหาเอง ถึงเราไม่ไปตีคนอื่น คนอื่นก็มาตีเรา อยู่ดี อยู่ที่ว่าจะเจอเมื่อไรตอนไหน อย่างมันถือไม้วิ่งเข้ามาแล้วจะให้ทำไง จะหลบก็หลบไม่ทัน มันก็ต้องสู้”

(โม ปวช. ปี 3 แผนกโยธา)

ความเห็นของเพื่อนที่มีต่อผู้ให้ข่าวสำคัญในด้านการใช้ความรุนแรง

จากการสอบถามเพื่อนของโม พอจะสรุปความได้ว่าโมเป็นคนที่มีพฤติกรรมใช้ความรุนแรง โมจะเป็นกองหน้าเข้าไปมีเรื่องก่อนคนอื่นเสมอ แต่โมไม่ค่อยได้ไปไหนมาไหนกับเพื่อนมากนัก เพราะเมื่อเลิกเรียนต้องกลับไปช่วยที่บ้านขายของ ทำให้โมไม่ได้อยู่ในเหตุการณ์ทะเลาะวิวาทหลายครั้ง ดังจะเห็นได้จากการให้ความเห็นของเพื่อน ดังนี้

“ไอ้โมมันเข้าไปบวก(มีเรื่อง)ก่อนเสมอ มันไม่ยอมอยู่หลังใคร”

“ผมว่าไอ้โมมันกลัวพ่อแม่มัน บอกให้โคตรงานที่บ้านไปเที่ยวกันมันก็ไม่ยอม”

(เพื่อนของโม ปวช. ปี 3 แผนกโยธา)

ความเห็นของบิดามารดาที่มีต่อผู้ให้ข่าวสำคัญในด้านการใช้ความรุนแรง

จากการสัมภาษณ์บิดามารดาของโม ได้ความว่า บิดามารดาของโมไม่มีความเห็นว่าเป็นคนที่มีพฤติกรรมใช้ความรุนแรง เพราะเมื่อเลิกเรียนโมจะกลับมาช่วยที่บ้านขายของ ดังจะเห็นได้จากการให้ความเห็นของบิดามารดาของโม ดังนี้

“โมเป็นเด็กดี เลิกเรียนก็มาช่วยขายของ อยู่ในสายตาตลอด น้ำลายวางใจว่าไม่ได้ไปก่อเรื่องอะไรเอาไว้”

(บิดามารดาของโม ปวช. ปี 3 แผนกโยธา)

ข้อมูลเกี่ยวกับการเรียนรู้ความรุนแรงจากครอบครัวทั้งทางตรงและทางอ้อม

ในประเด็นการเรียนรู้ความรุนแรงจากครอบครัวทั้งทางตรงและทางอ้อมนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งออกเป็น 2 หัวข้อ คือ การอบรมสั่งสอนให้ใช้ความรุนแรงของครอบครัว ซึ่งเป็นการเรียนรู้ทางตรง และการเลียนแบบจากความรุนแรงที่เกิดขึ้นในครอบครัว ซึ่งเป็นการเรียนรู้ทางอ้อม โดยมีผลการศึกษา ดังนี้

การอบรมสั่งสอนให้ใช้ความรุนแรงของครอบครัว

ในหัวข้อการอบรมสั่งสอนให้ใช้ความรุนแรงของครอบครัว ผู้วิจัยได้กำหนดตัวชี้วัดการอบรมสั่งสอนให้ใช้ความรุนแรงของครอบครัวไว้ 5 ประเด็น ได้แก่ การสอนให้ใช้กำลังแก้ปัญหา การที่บิดาใช้ความรุนแรงต่อมารดา การใช้ถ้อยคำหยาบคายดูค่า การใช้คำสั่งหรือใช้กำลังบังคับให้ทำตามที่บิดามารดาต้องการ และการลงโทษเมื่อกระทำผิดด้วยความรุนแรง

ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์และสังเกตการณ์เพื่อประเมินว่า กลุ่มตัวอย่างได้รับการอบรมสั่งสอนให้ใช้ความรุนแรงของครอบครัวหรือไม่ ซึ่งผลของการศึกษาในภาพรวมพบว่าไม่ได้รับการอบรมสั่งสอนให้ใช้ความรุนแรงของครอบครัวในระดับน้อย และสามารถแสดงผลการศึกษาในส่วนผลของตัวชี้วัดแต่ละตัวได้ดังนี้

- การสอนให้ใช้กำลังแก้ปัญหา

จากการสัมภาษณ์และสังเกตการณ์ เพื่อประเมินว่ากลุ่มตัวอย่างมีการเรียนรู้ความรุนแรงจากการได้รับการสอนให้ใช้กำลังแก้ปัญหาหรือไม่ พบว่าไม่มีการเรียนรู้ความรุนแรงจากการสอนให้ใช้กำลังแก้ปัญหาของครอบครัวในด้านลบ ดังจะเห็นได้จากการให้ความเห็นของไม่ ดังนี้

“พ่อแม่ของผมจะสอนว่าเราเป็นคนมีความรู้ ถ้ามีปัญหาให้ใช้เหตุผลคุยกัน อย่าเพิ่งใช้กำลัง ให้รู้จักเลือกคบเพื่อน เพื่อนที่มันเกรงก็อย่าไปคบ จะพากันเดือดร้อน พ่อกับแม่จะเตือนเสมอว่าอย่าไปมีเรื่องกับใคร ก่อนจะทำอะไรให้คิดถึงพ่อแม่เป็นสำคัญ ว่าถ้าเป็นอะไรไป พ่อแม่จะเสียใจขนาดไหน”

(ไม่ ปวช. ปี 3 แผนกโยธา)

- การที่บิดาใช้ความรุนแรงต่อมารดา

จากการสัมภาษณ์และสังเกตการณ์ เพื่อประเมินว่ากลุ่มตัวอย่างมีการเรียนรู้ความรุนแรงจากการที่บิดาใช้ความรุนแรงต่อมารดาหรือไม่ พบว่าไม่มีการเรียนรู้ความรุนแรงจากการที่บิดาใช้ความรุนแรงต่อมารดาในด้านบวก ดังจะเห็นได้จากการให้ความเห็นของโม ดังนี้

“พ่อกับแม่จะทะเลาะกันบ่อยเพราะเรื่องขายของขาดทุน แม่ก็จะด่าพ่อเรื่องใช้เงินเปลือง พ่อพ่อโมโหก็จะเอาอาหารกระป๋องปาใส่แม่มั่ง เอาขวดเหล้าตีหัวแม่มั่ง ถ้าอยู่ใกล้ๆผมก็จะดิ่งแม่ให้ห่างจากพ่อ จะได้หยุดทะเลาะกันด้วยเรื่องไร้สาระ”

(โม ปวช. ปี 3 แผนกโยธา)

- การใช้ถ้อยคำหยาบคายคู่คำ

จากการสัมภาษณ์และสังเกตการณ์ เพื่อประเมินว่ากลุ่มตัวอย่างมีการเรียนรู้ความรุนแรงจากการใช้ถ้อยคำหยาบคายคู่คำหรือไม่ พบว่าไม่มีการเรียนรู้ความรุนแรงจากการใช้ถ้อยคำหยาบคายคู่คำในด้านบวก ดังจะเห็นได้จากการให้ความเห็นของโม ดังนี้

“เวลาอยู่บ้านผมจะทำตัวเรียบร้อย เจียมเนื้อเจียมตัวไม่ค่อยโดนด่าหรือจะโดนด่าก็ตอนไปแยกพ่อกับแม่ตอนทะเลาะกันนั่นล่ะ”

(โม ปวช. ปี 3 แผนกโยธา)

- การใช้คำสั่งหรือใช้กำลังบังคับให้ทำตามที่บิดามารดาต้องการ

จากการสัมภาษณ์และสังเกตการณ์ เพื่อประเมินว่ากลุ่มตัวอย่างมีการเรียนรู้ความรุนแรงจากการใช้คำสั่งหรือใช้กำลังบังคับให้ทำตามที่บิดามารดาต้องการหรือไม่ พบว่าไม่มีการเรียนรู้ความรุนแรงจากการใช้คำสั่งหรือใช้กำลังบังคับให้ทำตามที่บิดามารดาต้องการในด้านลบ ดังจะเห็นได้จากการให้ความเห็นของโม ดังนี้

“ที่บ้านไม่ค่อยเข้มงวดหรือ แต่ก็ไม่ได้ตามใจนะ เวลาพ่อแม่บอกให้ทำอะไรก็รีบทำให้มันจบๆ ก็เลยไม่โดนว่า ไม่โดนบังคับไงพี่(ผู้วิจัย)”

(โม ปวช. ปี 3 แผนกโยธา)

- การลงโทษเมื่อกระทำผิดด้วยความรุนแรง

จากการสัมภาษณ์และสังเกตการณ์ เพื่อประเมินว่ากลุ่มตัวอย่างมีการเรียนรู้ความรุนแรงจากการลงโทษเมื่อกระทำผิดด้วยความรุนแรงหรือไม่ พบว่าไม่มีการเรียนรู้ความรุนแรงจากการลงโทษเมื่อกระทำผิดด้วยความรุนแรงในด้านลบ ดังจะเห็นได้จากการให้ความเห็นของโม ดังนี้

“พ่อแม่ผมไม่ชอบให้ผมไปใช้ความรุนแรง จะตักเตือนและห้ามปรามไม่ให้ผมไปก่อเหตุทะเลาะวิวาทอยู่เสมอ”

(โม ปวช. ปี 3 แผนกโยธา)

การเลียนแบบจากความรุนแรงที่เกิดขึ้นในครอบครัว

ในหัวข้อการเลียนแบบจากความรุนแรงที่เกิดขึ้นในครอบครัว ผู้วิจัยได้กำหนดตัวชี้วัดการเลียนแบบจากความรุนแรงที่เกิดขึ้นในครอบครัวไว้ 5 ประเด็น ได้แก่ การใช้กำลังตามที่ได้เห็นตัวอย่างจากบิดา การมีพฤติกรรมที่ก้าวร้าวจากการเห็นเหตุการณ์ความรุนแรงในครอบครัว การนำวิธีการแก้ปัญหาด้วยความรุนแรงไปใช้ การจำคำหยาบคายไปใช้ และการส่งเสริมให้ใช้ความรุนแรงของครอบครัว

ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์และสังเกตการณ์เพื่อประเมินว่า กลุ่มตัวอย่างได้มีการเลียนแบบจากความรุนแรงที่เกิดขึ้นในครอบครัวหรือไม่ ซึ่งผลของการศึกษาในภาพรวมพบว่าไม่มีการเลียนแบบจากความรุนแรงที่เกิดขึ้นในครอบครัวในระดับน้อย และสามารถแสดงผลการศึกษาในส่วนผลของตัวชี้วัดแต่ละตัวได้ ดังนี้

- การใช้กำลังตามที่ได้เห็นตัวอย่างจากบิดา

จากการสัมภาษณ์และสังเกตการณ์ เพื่อประเมินว่ากลุ่มตัวอย่างมีการเรียนรู้ความรุนแรงจากการเลียนแบบในด้านการใช้กำลังตามที่ได้เห็นตัวอย่างจากบิดาหรือไม่ พบว่าไม่มีการเลียนแบบการใช้กำลังตามที่ได้เห็นตัวอย่างจากบิดาในด้านลบ ดังจะเห็นได้จากการให้ความเห็นของโม ดังนี้

“พ่อแม่ไม่ค่อค่าหรือตีหรือทอนที่รู้ว่าไปมีเรื่องมาก็แค่เตือนว่าอย่าไปทำอีก ถ้าเค้าจะลงโทษก็จะกักบริเวณหรือหักเงินเดือนมากกว่า”

(โม ปวช. ปี 3 แผนกโยธา)

- การมีพฤติกรรมที่ก้าวร้าวจากการเห็นเหตุการณ์ความรุนแรงในครอบครัว

จากการสัมภาษณ์และสังเกตการณ์ เพื่อประเมินว่ากลุ่มตัวอย่างมีการเรียนรู้ความรุนแรงจากการเลียนแบบในด้านการมีพฤติกรรมที่ก้าวร้าวจากการเห็นเหตุการณ์ความรุนแรงในครอบครัวหรือไม่ พบว่าไม่มีการเลียนแบบการมีพฤติกรรมที่ก้าวร้าวจากการเห็นเหตุการณ์ความรุนแรงในครอบครัวในด้านลบ ดังจะเห็นได้จากการให้ความเห็นของโม ดังนี้

“ผมเป็นเวลาที่จะเห็นพ่อกับแม่ทะเลาะกัน แต่ก็แค่เบื้อ ผมก็ไม่ได้อยากจะไปหาเรื่องใครเป็นการระบายอารมณ์เลยนะ”

(โม ปวช. ปี 3 แผนกโยธา)

- การนำวิธีการแก้ปัญหาด้วยความรุนแรงไปใช้

จากการสัมภาษณ์และสังเกตการณ์ เพื่อประเมินว่ากลุ่มตัวอย่างมีการเรียนรู้ความรุนแรงจากการเลียนแบบในด้านการนำวิธีการแก้ปัญหาด้วยความรุนแรงไปใช้ พบว่าไม่มีการเลียนแบบการนำวิธีการแก้ปัญหาด้วยความรุนแรงไปใช้ในด้านลบ ดังจะเห็นได้จากการให้ความเห็นของโม ดังนี้

“ที่ผมมีเรื่องไม่ไหวเพราะเลียนแบบพ่อหรือ ผมไม่ชอบที่พ่อทำร้ายแม่ ไม่รู้จะเอาอย่างไรทำไม ที่มีเรื่องเพราะตามรุ่นพี่ ตามเพื่อนไปมากกว่า จะสนิทกันมากกว่าที่บ้าน”

(โม ปวช. ปี 3 แผนกโยธา)

- การจำคำหยาบคายไปใช้

จากการสัมภาษณ์และสังเกตการณ์ เพื่อประเมินว่ากลุ่มตัวอย่างมีการเรียนรู้ความรุนแรงจากการเลียนแบบในด้านการจำคำหยาบคายไปใช้หรือไม่ พบว่าไม่มีการเลียนแบบการจำคำหยาบคายไปใช้ในด้านบวก ดังจะเห็นได้จากการให้ความเห็นของโม ดังนี้

“ที่บ้านผมไม่ค่อยพูดคำหยาบกันหรือ นอกจากเวลาที่พ่อกับแม่ทะเลาะกัน เห็นๆ ไม่ค่อยจะพูดนี้ ถ้าพูดขึ้นมาที่ใส่กันแรงเลย ผมก็จำๆ มาพูดกับเพื่อนอยู่หลายคำ อย่าง ไอ้หน้าหมา”

(โม ปวช. ปี 3 แผนกโยธา)

- การส่งเสริมให้ใช้ความรุนแรงของครอบครัว

จากการสัมภาษณ์และสังเกตการณ์ เพื่อประเมินว่ากลุ่มตัวอย่างมีการเรียนรู้ความรุนแรงจากการเลียนแบบในด้านการส่งเสริมให้ใช้ความรุนแรงของครอบครัวหรือไม่ พบว่าไม่มีการเลียนแบบการส่งเสริมให้ใช้ความรุนแรงของครอบครัวในด้านลบ ดังจะเห็นได้จากการให้ความเห็นของโม ดังนี้

“เวลาไปมีเรื่องมา พ่อกับแม่ก็จะเตือน อย่างมากก็หักเงิน แต่ก็จะบอกกับที่บ้านนะ ว่าที่มีเรื่องมันเป็นเรื่องสุดวิสัย ต้องป้องกันตัว เลยไม่โดนลงโทษอะไร”

(โม ปวช. ปี 3 แผนกโยธา)

ผู้ให้ข่าวสำคัญรายที่ 4 วุฒิ (นามสมมติ)

ในกรณีผู้ให้ข่าวสำคัญรายที่ 4 วุฒิ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาโดยการใช้แบบสอบถาม การสัมภาษณ์ การสังเกตการณ์และการเยี่ยมบ้าน โดยใช้ระยะเวลาในการศึกษาประมาณ 2 เดือน เริ่มตั้งแต่วันที่ 18 ตุลาคม 2548 ถึง วันที่ 11 ธันวาคม 2548 ผู้ศึกษาได้รู้จักวุฒิผ่านการแนะนำของปอน ซึ่งเป็นเพื่อนร่วมแผนกเดียวกัน โดยปอนได้ชวนให้วุฒิมาเจอกับผู้ศึกษาที่ร้านอาหารบริเวณแยกมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ในวันที่ 18 ตุลาคม 2548 ซึ่งเมื่อพูดคุยกันไปได้สักพัก ผู้ศึกษาได้พูดเกริ่นไว้ว่าเจอกันคราวหน้าขอเข้าไปคุยที่บ้านของวุฒิ ซึ่งวุฒิก็ตอบรับเป็นอย่างดี เพราะว่าจะได้อยู่ที่บ้านเลขไม่ต้องขออนอกมาอีก หลังจากนั้นผู้ศึกษาได้เข้าไปทำการสัมภาษณ์วุฒิที่บ้าน 2 ครั้ง ในวันที่ 10 พฤศจิกายน 2548 และวันที่ 11 ธันวาคม 2548 ครั้งละประมาณ 2-3 ชั่วโมง ซึ่งข้อมูลที่ได้จากการศึกษาสามารถนำมาจัดกลุ่มได้ดังนี้ คือ

ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข่าวสำคัญ

ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข่าวสำคัญ ประกอบไปด้วย ประวัติส่วนตัว ซึ่งได้แก่ อายุ ชั้นปี การศึกษา แผนกวิชาที่ศึกษา จำนวนครั้งที่เข้าร่วมการทะเลาะวิวาท และสาเหตุของการก่อเหตุทะเลาะวิวาท ประวัติครอบครัว ซึ่งได้แก่ ข้อมูลของบิดามารดา จำนวนพี่น้องในครอบครัว และกิจกรรมของครอบครัว และข้อมูลจากการเยี่ยมบ้าน โดยข้อมูลที่ได้จากการศึกษามีต่อไปนี้

ประวัติส่วนตัว

วุฒิอายุ 17 ปี เป็นบุตรคนที่ 2 จากจำนวนพี่น้องทั้งหมด 2 คน ปัจจุบันศึกษาอยู่ระดับ ปวช. ชั้นปีที่ 2 แผนกอิเล็กทรอนิกส์ ก่อนเข้าศึกษาระดับ ปวช. สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 จากโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาล

จากการสัมภาษณ์ได้ความว่าตั้งแต่ศึกษาอยู่ในสถาบันแห่งนี้ วุฒิเคยร่วมเหตุการณ์ทะเลาะวิวาทประมาณ 30 ครั้ง เป็นการทะเลาะวิวาทกับนักเรียนสถาบันเดียวกัน (คนละแผนก) และสถาบันอื่น การเข้าร่วมทะเลาะวิวาทเกิดขึ้นจากหลายสาเหตุ ได้แก่ การถูกดูหมิ่น เกิดขัดแย้งฝ่ายตรงข้าม ตกลงกันไม่ได้จึงใช้กำลังตัดสิน เรื่องผู้หญิง เมาสุราและการแก้แค้นเอาคืน

ประวัติครอบครัว

ครอบครัวของวุฒิเป็นครอบครัวเดี่ยว บ้านที่พักอาศัยมีลักษณะเป็นอาคารพาณิชย์ 3 ชั้น ขนาด 1 คูหา สมาชิกในครอบครัวมีจำนวน 4 คน ประกอบด้วย บิดา มารดา พี่ชายและวุฒิ

บิดา อายุ 45 ปี ประกอบอาชีพช่างซ่อมรถยนต์ มีรายได้วันละ 350 บาท วันอาทิตย์ได้วันละ 500 บาท มีลักษณะนิสัยเป็นคน โผงผาง ตรงไปตรงมา พุดจาไม่เกรงใจใคร รายได้ส่วนใหญ่หมดไปกับการดื่มสุรา

มารดา อายุ 43 ปี ประกอบอาชีพเป็นลูกจ้างร้านขายของชำ มีรายได้เดือนละ 5,000 บาท และมีอาชีพเสริมรับจ้างเย็บผ้า มีรายได้เดือนละประมาณ 2,000 บาท มีลักษณะนิสัยเป็นคนขยัน ประหยัด เอาการเอางาน คิดมาก ใจน้อยง่าย ชอบให้คนเอาอกเอาใจ

พี่ชาย อายุ 20 กำลังศึกษาอยู่มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ครอบครัวของวุฒิมีฐานะไม่ดีนัก มีรายได้แค่พอใช้เดือนชนเดือนไม่พอเหลือเก็บ และมีหนี้สินเป็นเงินที่กู้มาเพื่อใช้จ่ายในครอบครัวและค่าวงจรจกรยานยนต์

ความสัมพันธ์ภายในครอบครัวไม่ค่อยราบรื่นนัก บิดามีการใช้กำลังต่อมารดาเพื่อยุติปัญหาการทะเลาะวิวาทเป็นประจำ โดยสาเหตุของการทะเลาะวิวาทมาจากครอบครัวมีรายได้ไม่พอใช้และบิดาเมาสุราอาละวาด เมื่อมารดาห้ามปรามไม่ให้บิดาดื่มสุรา บิดาจะโมโหและเข้าทำร้ายร่างกายมารดา นอกจากนี้วุฒิกับพี่ชายยังมีปัญหาไม่พอใจกัน เนื่องจากพี่ชายจะคอยเข้าข้างบิดา มารดา ช่วยบิดามารดาพูดว่าวุฒิอยู่เสมอ

กิจกรรมในยามว่างของครอบครัว บิดาหลังจากเลิกงานแล้วก็จะไปดื่มสุรากับเพื่อนๆ ที่ร้านอาหารอีสานบริเวณใกล้ๆ อยู่ และกลับบ้านประมาณห้าทุ่มถึงเที่ยงคืน มารดาเมื่อกลับมาจากทำงานที่ร้านขายของชำก็จะมาเย็บผ้า และหยุดพักตอนที่ละครหลังข่าวมา พอละครจบก็จะไปเย็บผ้าต่อ มารดาจะเข้านอนประมาณเที่ยงคืนหรือเมื่อเย็บผ้าของวันนั้นเสร็จ พี่ชายและวุฒิจะดู

โทรทัศน์ตั้งแต่หัวค่ำจนถึงคืนจึงเข้านอน แต่บางวันวุฒิจะออกไปเที่ยวข้างนอกกับเพื่อนๆ และกลับบ้านหลังเที่ยงคืน

การเยี่ยมบ้าน

จากการไปเยี่ยมบ้านของวุฒิปพบว่า มีลักษณะเป็นอาคารพาณิชย์ 3 ชั้น ขนาด 1 คูหา ตั้งอยู่ที่ ถนนลาดปลาเค้า ซอย 46 แขวงจระเข้บัว เขตลาดพร้าว ครอบครัวยุฒิจได้เช่าอยู่เดือนละ 4,500 บาท โดยเจ้าของอู่ซ่อมรถที่บิดาของวุฒิต่างานอยู่ด้วยเป็นคนแนะนำให้เมื่อประมาณ 3 ปีก่อน เนื่องจากบ้านหลังเดิมถูกไล่ที่ เจ้าของอู่จึงรับเป็นธุระช่วยหาที่อยู่ให้ใหม่ อาคารห้องดังกล่าวนี้ตั้งอยู่ไม่ไกลจากอู่นัก บิดาของวุฒิตจะใช้รถจักรยานยนต์เป็นพาหนะขับไปทำงาน เวลานอนก็จะเงินเข้ามาจอดไว้ในบ้าน

ภายในบ้านแบ่งเป็น 3 ห้องนอน 2 ห้องน้ำ มีเครื่องอำนวยความสะดวกตามสมควร ได้แก่ โทรทัศน์สี พัดลม เครื่องเสียง ตู้เย็นและเครื่องซักผ้า พื้นที่ชั้นล่างด้านหน้าติดประตูทางเข้ามีชุดรับแขกทำจากหวายตั้งอยู่ บริเวณนี้ใช้เป็นที่นั่งพักผ่อนของครอบครัว ถัดจากบริเวณที่ใช้นั่งเล่นก็จะเป็นที่ทำงานของมารดาของวุฒิต มีจักรเย็บผ้าตั้งอยู่ 1 เครื่อง รอบๆจะเป็นกองเสื้อผ้าที่รอการตัดเย็บ ถัดจากนี้ไปก็จะเป็นห้องน้ำที่อยู่ใต้บันไดและห้องครัวอยู่ด้านหลังสุด ชั้นที่สองของบ้านจะปล่อยเป็นพื้นที่โล่ง ไว้วางสิ่งของเครื่องใช้ต่างๆ ในชั้นนี้มีห้องนอนอยู่ 1 ห้อง เป็นห้องพี่ชายของวุฒิต ชั้นที่สามของบ้านแบ่งออกเป็น 2 ห้องนอนและ 1 ห้องน้ำ วุฒิตและบิดามารดาจะพักอยู่ชั้นนี้

จากการสังเกตพบว่าภายในบ้านจะมีการตกแต่งแบบเรียบๆ ไม่มีเครื่องประดับบ้านมากนัก ความสะอาดอยู่ในเกณฑ์ดีเป็นระเบียบเรียบร้อยดี ข้าวของเครื่องใช้ต่างๆถูกจัดวางอยู่เป็นที่ เป็นทาง ยกเว้นบริเวณที่มารดาใช้ตัดเย็บผ้าจะค่อนข้างรก เพราะมีผ้ากองอยู่เต็มไปหมด

อาคารบริเวณนี้ส่วนใหญ่จะถูกซื้อหรือเช่าเพื่อใช้เป็นที่พักอาศัย แต่ก็มียางคูกาที่ดัดแปลงเป็นโรงงานขนาดเล็กผลิตพวกบานประตูหน้าต่าง บางคูกาก็เปิดเป็นร้านเสริมสวย ความสัมพันธ์กับเพื่อนบ้านอยู่ในระดับดีมาก มีการไปมาหาสู่กันเป็นประจำ เวลาใครไปเที่ยวต่างจังหวัดมาก็มักจะมีของฝากติดมือมาให้กันเสมอ คนแถวนี้ก็จะให้ความสนใจกับความเป็นไปของเพื่อนบ้านมากเป็นพิเศษ จนบางครั้งก็รู้สึกที่สอดรู้สอดเห็นมากเกินไป

ข้อมูลเกี่ยวกับการตกเป็นเหยื่อความรุนแรงของมารดา

จากการสัมภาษณ์ได้ความว่า ความรุนแรงในครอบครัวของวุฒิตเป็นเรื่องธรรมดาที่สามารถเกิดขึ้นแทบทุกวัน มีตั้งแต่รุนแรงน้อยคือดุด่ากัน ไปจนถึงรุนแรงมากคือทำร้ายร่างกายกัน ซึ่งมีสาเหตุมาจากเรื่องการดื่มสุราของบิดา ถ้ามารดาพุดถึงเรื่องการดื่มสุราขึ้นมา ไม่ว่าจะเป็นการกล่าว

ห้ามหรือต่อว่า บิดาของวุฒิก็คจะไม่พอใจและลงมือทำร้ายอยู่เป็นประจำ ดังจะเห็นได้จากการให้ความเห็นของวุฒิ ดังนี้

“พ่อกินเหล้าที่ไร ก็กินซะจนเมาไม่เป็นผู้เป็นคน ใครห้ามก็ไม่ได้ แม่โดนตีทุกทีแหละ เข้าไปห้ามที่ไรนะ เป็นได้เรื่อง”

(วุฒิ ปวช. ปี 2 แผนกอิเล็กทรอนิกส์)

ในส่วนของ การรับรู้ที่มีต่อความรุนแรงที่เกิดขึ้นในครอบครัวนั้น วุฒิมีความเคยชินกับเหตุการณ์ที่บิดาใช้กำลังต่อมารดาจนคิดว่าเป็นเรื่องธรรมดา ดังจะเห็นได้จากการให้ความเห็นของวุฒิ ดังนี้

“พ่อแม่ทะเลาะกันประจำ เบื่อจนเลิกเบื่อกัน ไม่รู้สึกว่าเป็นเรื่องร้ายแรงอะไรแล้ว”

(วุฒิ ปวช. ปี 2 แผนกอิเล็กทรอนิกส์)

ข้อมูลเกี่ยวกับความเห็นต่อความรุนแรง

ข้อมูลเกี่ยวกับความเห็นต่อความรุนแรง ประกอบไปด้วย ความเห็นของผู้ให้ข่าวสำคัญที่มีต่อความรุนแรง ความเห็นของเพื่อนที่มีต่อผู้ให้ข่าวสำคัญในด้านการใช้ความรุนแรง และความเห็นของบิดามารดาที่มีต่อผู้ให้ข่าวสำคัญในด้านการใช้ความรุนแรง ซึ่งสามารถนำเสนอผลการศึกษาคือดังนี้

ความเห็นของผู้ให้ข่าวสำคัญที่มีต่อความรุนแรง

จากการใช้แบบสอบถามเพื่อประเมินความเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อความรุนแรง โดยผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามให้เลือกตอบแบบให้ดูค่าข้อความ จำนวนทั้งสิ้น 10 ข้อ ผลการศึกษาพบว่าวุฒิมีความเห็นต่อความรุนแรงในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.9$ ดูตารางที่ 3 หน้า 146) ซึ่งแสดงให้เห็นว่าวุฒิมีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมใช้ความรุนแรง ดังจะเห็นได้จากการให้ความเห็นของวุฒิ ดังนี้

“ในความคิดผมนะ เด็กอาชีวะกับการทะเลาะวิวาทเป็นของกลุ่มกัน ก็เหมือนผีเน่ากับ โลงศพ แยกกัน ไม่ได้หอรอกพี(ผู้วิจัย) ที่มีเรื่องกัน เพราะไอพวกนี้มันพวกกันไม่รู้เรื่อง ต้องใช้กำลังเท่านั้นละ ถึงจะคุยกันรู้เรื่อง อีกอย่างบางคนมันก็ตั้งใจเข้ามามีเรื่องจริงๆ เราก็จำเป็นต้องใช้กำลังป้องกันตัว ไซ้ใหม่พี(ผู้วิจัย) ถ้าเจอพวกนี้ ผมไม่หนีไม่ยอมอ่อนข้อให้มันหอรอก เคี้ยวมันจะคิดว่าผมเป็นพวก กระจอก ไม่มีน้ำยา”

(วุฒิ ปวช. ปี 2 แผนกอิเล็กทรอนิกส์)

ความเห็นของเพื่อนที่มีต่อผู้ให้ข่าวสำคัญในด้านการใช้ความรุนแรง

จากการสอบถามเพื่อนของวุฒิ พอจะสรุปได้ความว่าวุฒิมีนิสัยเป็นนักเลง มีพฤติกรรมที่ใช้ความรุนแรง วุฒิมักจะเป็นคนก่อเรื่องเพราะมีนิสัยชอบแสดงอำนาจ เจอใครที่ไม่ชอบหน้าก็จะเข้าไปข่มขู่ทันที อยากรู้อะไรก็มีเลข เพื่อนๆต้องเป็นฝ่ายที่คอยห้ามปรามหรือต้องเข้าไปช่วยเหลือเป็นประจำ ดังจะเห็นได้จากการให้ความเห็นของเพื่อนของวุฒิ ดังนี้

“ผมว่าไอวุฒินี้มันน่ากลัวนะ ตามตัวมันมีแต่แผล มันมีเรื่องตลอด เค็ดรื้อนคนอื่นต้องคอยห้ามทัพเสมอ มันคิดว่ามันเจ๋ง ฉายเดี่ยวประจำ น่าจะปล่อยให้โดนรุมกระแทบซะบ้าง”

“ไอวุฒิมันชอบวางก้าม ชอบโชว์ออฟเบ่งทับคนอื่น”

(เพื่อนของวุฒิ ปวช. ปี 2 แผนกอิเล็กทรอนิกส์)

ความเห็นของบิดามารดาที่มีต่อผู้ให้ข่าวสำคัญในด้านการใช้ความรุนแรง

จากการสัมภาษณ์บิดามารดาของวุฒิ ได้ความว่า บิดามารดาของวุฒิมีความคิดเห็นว่าวุฒิมิมีพฤติกรรมที่ใช้ความรุนแรง ไปก่อเรื่องทะเลาะวิวาทมาเป็นประจำ เพราะตามเนื้อตัวของวุฒิมิมีแต่รอยแผลเป็นและรอยพกดทับ แต่เมื่อถูกถามว่าไปมีเรื่องมาหรือเปล่า วุฒิจะเลี่ยงไม่ยอมตอบตรงๆ ดังจะเห็นได้จากการให้ความเห็นของบิดามารดาของวุฒิ ดังนี้

“ไอวุฒิมันจะไม่มีเรื่องมาได้ไง ตามตัวมันมีแต่แผล ก็เห็นอยู่ทนโท่”

“มันไม่ค่อยบอกหน้าหอรอก ถามมันก็ไม่ยอมตอบ พอถามว่าไปมีเรื่องมาหรือเปล่า มันก็หลบหน้า หายไปเลย”

(บิดามารดาของวุฒิ ปวช. ปี 2 แผนกอิเล็กทรอนิกส์)

ข้อมูลเกี่ยวกับการเรียนรู้ความรุนแรงจากครอบครัวทั้งทางตรงและทางอ้อม

ในประเด็นการเรียนรู้ความรุนแรงจากครอบครัวทั้งทางตรงและทางอ้อมนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งออกเป็น 2 หัวข้อ คือ การอบรมสั่งสอนให้ใช้ความรุนแรงของครอบครัว ซึ่งเป็นการเรียนรู้ทางตรง และการเลียนแบบจากความรุนแรงที่เกิดขึ้นในครอบครัว ซึ่งเป็นการเรียนรู้ทางอ้อม โดยมีผลการศึกษา ดังนี้

การอบรมสั่งสอนให้ใช้ความรุนแรงของครอบครัว

ในหัวข้อการอบรมสั่งสอนให้ใช้ความรุนแรงของครอบครัว ผู้วิจัยได้กำหนดตัวชี้วัดการอบรมสั่งสอนให้ใช้ความรุนแรงของครอบครัวไว้ 5 ประเด็น ได้แก่ การสอนให้ใช้กำลังแก้ปัญหา การที่บิดาใช้ความรุนแรงต่อมารดา การใช้ถ้อยคำหยาบคายดูต่ำ การใช้คำสั่งหรือใช้กำลังบังคับให้ทำตามที่บิดามารดาต้องการ และการลงโทษเมื่อกระทำผิดด้วยความรุนแรง

ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์และสังเกตการณ์เพื่อประเมินว่า กลุ่มตัวอย่างได้รับการอบรมสั่งสอนให้ใช้ความรุนแรงของครอบครัวหรือไม่ ซึ่งผลของการศึกษาในภาพรวมพบว่าผู้ได้รับการอบรมสั่งสอนให้ใช้ความรุนแรงของครอบครัวในระดับมาก และสามารถแสดงผลการศึกษาในส่วนผลของตัวชี้วัดแต่ละตัวได้ดังนี้

- การสอนให้ใช้กำลังแก้ปัญหา

จากการสัมภาษณ์และสังเกตการณ์ เพื่อประเมินว่ากลุ่มตัวอย่างมีการเรียนรู้ความรุนแรงจากการได้รับการสอนให้ใช้กำลังแก้ปัญหาหรือไม่ พบว่าผู้มีการเรียนรู้ความรุนแรงจากการสอนให้ใช้กำลังแก้ปัญหาของครอบครัวในด้านลบ ดังจะเห็นได้จากการให้ความเห็นของผู้วิจัย ดังนี้

“พ่อกับแม่ไม่เคยสนใจหรอกว่าผมจะไปมีเรื่องกับใครมา ผมเคยให้เล่าฟังว่าโดนคู่อริคักคิที่ป่าขรเมธ แต่พ่อก็เฉยๆ พูดยมาเพียงแค่ว่าก็ไม่เห็นเป็นอะไร แขนงายังอยู่ครบดี แล้วก็ทำงานต่อ ผมเลยเสียดใจ ตั้งแต่นั้นก็ไม่ได้บอกอีกเลย จะแสดงความห่วงใยกันสักนิดก็ไม่มี เป็นพ่อเป็นลูกกันหรือเปล่า”

(วุฒิ ปวช. ปี 2 แผนกอิเล็กทรอนิกส์)

- การที่บิดาใช้ความรุนแรงต่อมารดา

จากการสัมภาษณ์และสังเกตการณ์ เพื่อประเมินว่ากลุ่มตัวอย่างมีการเรียนรู้ความรุนแรงจากการที่บิดาใช้ความรุนแรงต่อมารดา พบว่าวุฒิมีการเรียนรู้ความรุนแรงจากการที่บิดาใช้ความรุนแรงต่อมารดาในด้านบวก ดังจะเห็นได้จากการให้ความเห็นของวุฒิ ดังนี้

“ส่วนใหญ่ที่ทะเลาะกันก็มาจากพ่อเอาแต่กินเหล้า เขาก็ตื่นไปทำงานไม่ไหว พ่อแม่บ่น พ่อก็โมโหลงมือกับแม่ บางทีพ่อขอเงินไปกินเหล้าแล้วแม่ไม่ให้ พ่อก็ซ้อมแม่เพื่อเอาเงิน”

(วุฒิ ปวช. ปี 2 แผนกอิเล็กทรอนิกส์)

- การใช้ถ้อยคำหยาบคายดูค่า

จากการสัมภาษณ์และสังเกตการณ์ เพื่อประเมินว่ากลุ่มตัวอย่างมีการเรียนรู้ความรุนแรงจากการใช้ถ้อยคำหยาบคายดูค่า พบว่าวุฒิมีการเรียนรู้ความรุนแรงจากการใช้ถ้อยคำหยาบคายดูค่าในด้านบวก ดังจะเห็นได้จากการให้ความเห็นของวุฒิ ดังนี้

“ในบ้านใช้คำว่ากู มึงกันตลอด บางทีก็เรียกผมว่า ไอ้เหี้ย ไอ้สัตว์ เวลาโกรธผมมากกว่าที่ผมเลี้ยงเสียข้าวสุก ผมไม่ชอบเลย ฟังแล้วเหมือนพ่อแม่ไม่รัก”

(วุฒิ ปวช. ปี 2 แผนกอิเล็กทรอนิกส์)

- การใช้คำสั่งหรือใช้กำลังบังคับให้ทำตามที่บิดามารดาต้องการ

จากการสัมภาษณ์และสังเกตการณ์ เพื่อประเมินว่ากลุ่มตัวอย่างมีการเรียนรู้ความรุนแรงจากการใช้คำสั่งหรือใช้กำลังบังคับให้ทำตามที่บิดามารดาต้องการ พบว่าวุฒิมีการเรียนรู้ความรุนแรงจากการใช้คำสั่งหรือใช้กำลังบังคับให้ทำตามที่บิดามารดาต้องการในด้านบวก ดังจะเห็นได้จากการให้ความเห็นของวุฒิ ดังนี้

“พ่อแม่จะสั่งให้ผมช่วยงานบ้านเป็นประจำนะแหละ ถ้าทำอิดออด ชักช้าก็จะโดนค่าว่าคูนันทำตัวเป็นพระราชา จะไม่ทำอะไรเลยหรือไง พ่อแม่ทำงานงๆ ไม่มีน้ำใจจะมาช่วยข้างต้องให้สั่งถึงจะทำ”

(วุฒิ ปวช. ปี 2 แผนกอิเล็กทรอนิกส์)

- การลงโทษเมื่อกระทำผิดด้วยความรุนแรง

จากการสัมภาษณ์และสังเกตการณ์ เพื่อประเมินว่ากลุ่มตัวอย่างมีการเรียนรู้ความรุนแรงจากการลงโทษเมื่อกระทำผิดด้วยความรุนแรง พบว่าวุฒิมีการเรียนรู้ความรุนแรงจากการลงโทษเมื่อกระทำผิดด้วยความรุนแรงในด้านบวก ดังจะเห็นได้จากการให้ความเห็นของวุฒิ ดังนี้

“พ่อแม่ไม่ค่อยมีเหตุผล อะอะไม่พอใจก็จะตีทำเดี๋ยว ปากว่ามือถึงชอบใช้ความรุนแรงกันทั้งคู่ พี่(ผู้วิจัย)คิดดูก็แล้วกันขนาดผมนั่งอยู่เฉยๆ ยังโดนค่าว่าไม่ช่วยงาน นั่งอยู่เฉยๆยังถูกค่าได้ แม่จะหนักไปทางหยิกกับทุบ แต่พ่อจะใช้ไม้เรียว หรือด้ามไม้กวาดหวดเข้าที่กลางหลัง พ่อเล่นแรงกว่าเยอะ”

(วุฒิ ปวช. ปี 2 แผนกอิเล็กทรอนิกส์)

การเลียนแบบจากความรุนแรงที่เกิดขึ้นในครอบครัว

ในหัวข้อการเลียนแบบจากความรุนแรงที่เกิดขึ้นในครอบครัว ผู้วิจัยได้กำหนดตัวชี้วัดการเลียนแบบจากความรุนแรงที่เกิดขึ้นในครอบครัว 5 ประเด็นได้แก่ การใช้กำลังตามที่ได้เห็นตัวอย่างจากบิดา การมีพฤติกรรมที่ก้าวร้าวจากการเห็นเหตุการณ์ความรุนแรงในครอบครัว การนำวิธีการแก้ปัญหาด้วยความรุนแรงไปใช้ การจำคำหยาบคายไปใช้ และการส่งเสริมให้ใช้ความรุนแรงของครอบครัว

ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์และสังเกตการณ์ เพื่อการประเมินว่ากลุ่มตัวอย่างได้มีการเลียนแบบจากความรุนแรงที่เกิดขึ้นในครอบครัวหรือไม่ ซึ่งผลของการศึกษาในภาพรวมพบว่าวุฒิมีการเลียนแบบจากความรุนแรงที่เกิดขึ้นในครอบครัวในระดับมาก และสามารถแสดงผลการศึกษาในส่วนผลของตัวชี้วัดแต่ละตัวได้ ดังนี้

- การใช้กำลังตามที่ได้เห็นตัวอย่างจากบิดา

จากการสัมภาษณ์และสังเกตการณ์ เพื่อประเมินว่ากลุ่มตัวอย่างมีการเรียนรู้ความรุนแรงจากการเลียนแบบในด้านการใช้กำลังตามที่ได้เห็นตัวอย่างจากบิดาหรือไม่ พบว่าวุฒิมีการเลียนแบบการใช้กำลังตามที่ได้เห็นตัวอย่างจากบิดาในด้านบวก ดังจะเห็นได้จากการให้ความเห็นของวุฒิ ดังนี้

“เวลาผมทำผิดพ่อชอบลงโทษแบบรุนแรงบ่อยๆ ผมโดนมาอย่างนี้ ถ้าใครมาทำผิดกับผม ผมก็เล่นมันแรงเหมือนกัน ตอนผมทำผิดผมโดนลงโทษแบบเจ็บๆ แล้วคนอื่นทำผิดจะให้โดนเบาๆ ได้อย่างไร”

(วุฒิ ปวช. ปี 2 แผนกอิเล็กทรอนิกส์)

- การมีพฤติกรรมที่ก้าวร้าวจากการเห็นเหตุการณ์ความรุนแรงในครอบครัว

จากการสัมภาษณ์และสังเกตการณ์ เพื่อประเมินว่ากลุ่มตัวอย่างมีการเรียนรู้ความรุนแรงจากการเลียนแบบในด้านการมีพฤติกรรมที่ก้าวร้าวจากการเห็นเหตุการณ์ความรุนแรงในครอบครัวหรือไม่ พบว่าวุฒิมีการเลียนแบบการมีพฤติกรรมที่ก้าวร้าวจากการเห็นเหตุการณ์ความรุนแรงในครอบครัวในด้านบวก ดังจะเห็นได้จากการให้ความเห็นของวุฒิ ดังนี้

“อยู่ที่บ้านผมต้องคอยดูว่าพ่อกับแม่จะทะเลาะกันตอนไหน จะได้หลบถูกไม่มันจะพลอยโดนไปด้วย เวลาพ่อกับแม่อารมณ์ไม่ดีนี่ เรื่องอะไรก็พูดเอามาได้หมด มันเลยคล้ายๆจะเป็นโรคหวาดระแวง คิดว่าจะมีคนมาคอยหาเรื่องอยู่เรื่อย แล้วก็ขี้โมโห หงุดหงิดง่าย มีเรื่องกับคนอื่นง่ายๆ”

(วุฒิ ปวช. ปี 2 แผนกอิเล็กทรอนิกส์)

- การนำวิธีการแก้ปัญหาด้วยความรุนแรงไปใช้

จากการสัมภาษณ์และสังเกตการณ์ เพื่อประเมินว่ากลุ่มตัวอย่างมีการเรียนรู้ความรุนแรงจากการเลียนแบบในด้านการนำวิธีการแก้ปัญหาด้วยความรุนแรงไปใช้ พบว่าวุฒิมีการเลียนแบบการนำวิธีการแก้ปัญหาด้วยความรุนแรงไปใช้ในด้านบวก ดังจะเห็นได้จากการให้ความเห็นของวุฒิ ดังนี้

“ผมว่าเรื่องใช้กำลังตัดสินปัญหา พ่อผมทำให้เห็นบ่อยนะ ก็กับแม่ผมนี่ละ ไม่ใช่คนอื่นไกล ผมก็มองว่ามัน โอเคนะ เอามาใช้กับเด็กอาชีวะได้ เวลาผมเรื่องกัน ศักดิ์ศรีมันค้าคอ ไม่มีใครยอมใครคุยกันดีๆ ไม่ได้หรอก ต่อยกันดีกว่า วัตกันให้รู้ไปเลย”

(วุฒิ ปวช. ปี 2 แผนกอิเล็กทรอนิกส์)

- การจำคำหยาบคายไปใช้

จากการสัมภาษณ์และสังเกตการณ์ เพื่อประเมินว่ากลุ่มตัวอย่างมีการเรียนรู้ ความรุนแรงจากการเลียนแบบในด้านการจำคำหยาบคายไปใช้หรือไม่ พบว่าวุฒิมิมีการเลียนแบบ การจำคำหยาบคายไปใช้ในด้านบวก ดังจะเห็นได้จากการให้ความเห็นของวุฒิ ดังนี้

“ก็พวกกันทั้งที่บ้าน แล้วจะไม่ให้คิดได้ไง มันก็ต้องมีจำไปใช้บ้าง ไม่น่าก็น้อยล่ะ ผมนะอย่างไรก็พูดหยาบๆมันแบบนี้ล่ะ ให้พูดเพราะๆ ผมไม่เอาด้วยหรอก มันดูเสแสร้งไม่จริงใจ อย่างคำคำที่ผมจำมาจากแม่ ที่เอาไปพูดบ่อยๆ ก็ขายนาส่งควายเรียนหนังสือ ใช้เวลาค่าเพื่อนว่าโง่ ผมว่ามันเจ็บคินะ”

(วุฒิ ปวช. ปี 2 แผนกอิเล็กทรอนิกส์)

- การส่งเสริมให้ใช้ความรุนแรงของครอบครัว

จากการสัมภาษณ์และสังเกตการณ์ เพื่อประเมินว่ากลุ่มตัวอย่างมีการเรียนรู้ ความรุนแรงจากการเลียนแบบในด้านการส่งเสริมให้ใช้ความรุนแรงของครอบครัวหรือไม่ พบว่า วุฒิมิมีการเลียนแบบการส่งเสริมให้ใช้ความรุนแรงของครอบครัวในด้านบวก ดังจะเห็นได้จากการ ให้ความเห็นของวุฒิ ดังนี้

“เวลามีเรื่องที่บ้านก็ไม่ได้ว่าอะไร แคบอกว่าอยากมีเรื่องก็มีไป ให้จำไว้ว่าส่งให้ ไปเรียนหนังสือ อย่าตายก่อนเรียนจบก็พอ”

(วุฒิ ปวช. ปี 2 แผนกอิเล็กทรอนิกส์)

ผู้ให้ข่าวสำคัญรายที่ 5 ปอน (นามสมมติ)

ในกรณีผู้ให้ข่าวสำคัญรายที่ 5 ปอน ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาโดยการ ใช้แบบสอบถาม การ สัมภาษณ์ การสังเกตการณ์และการเยี่ยมบ้าน โดยได้ใช้ระยะเวลาในการศึกษาประมาณ 2 เดือน เริ่ม ตั้งแต่วันที่ 10 ตุลาคม 2548 ถึง วันที่ 16 ธันวาคม 2548 โดยในขั้นตอนแรกได้ดำเนินการติดต่อปอน ผ่านทางเพื่อนของผู้ศึกษา ซึ่งเป็นรุ่นพี่ของปอน โดยให้เพื่อนของผู้ศึกษานัดปอนออกมาเจอกัน ใน วันที่ 10 ตุลาคม 2548 หลังจากที่ผู้ศึกษาได้พูดคุยกับปอนแล้ว การนัดเจอกันครั้งต่อมาผู้ศึกษาจึงได้

เดินทางไปพบปอนเอง โดยไม่ต้องติดต่อผ่านทางเพื่อนของผู้ศึกษาอีก ซึ่งผู้ศึกษาได้ทำการสัมภาษณ์กับปอนอีก 3 ครั้ง ครั้งละประมาณ 2-3 ชั่วโมง โดยนัดเจอกันที่ร้านแถวแยกมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ในวันที่ 24 ตุลาคม 2548 และเมื่อคุ้นเคยกับปอนดีแล้ว จึงได้ขอลูกพี่ลูกน้องที่บ้านของปอน เพื่อให้เห็นสภาพความเป็นอยู่และความสัมพันธ์ในครอบครัว ในวันที่ 9 ธันวาคม 2548 และวันที่ 16 ธันวาคม 2548 ซึ่งข้อมูลที่ได้จากการศึกษาสามารถนำมาจัดกลุ่มได้ดังนี้ คือ

ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข่าวสำคัญ

ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข่าวสำคัญ ประกอบไปด้วย ประวัติส่วนตัว ซึ่งได้แก่ อายุ ชั้นปี การศึกษา แผนกวิชาที่ศึกษา จำนวนครั้งที่เข้าร่วมการทะเลาะวิวาท และสาเหตุของการก่อเหตุทะเลาะวิวาท ประวัติครอบครัว ซึ่งได้แก่ ข้อมูลของบิดามารดา จำนวนพี่น้องในครอบครัว และกิจกรรมของครอบครัว และข้อมูลจากการเยี่ยมบ้าน โดยข้อมูลที่ได้จากการศึกษามีดังต่อไปนี้

ประวัติส่วนตัว

ปอนอายุ 17 ปี เป็นบุตรคนที่ 2 จากจำนวนพี่น้องทั้งหมด 3 คน ปัจจุบันศึกษาอยู่ระดับ ปวช. ชั้นปีที่ 2 แผนกช่างอิเล็กทรอนิกส์ ก่อนเข้าศึกษาระดับ ปวช. สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 จากโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาล

ตั้งแต่ศึกษาอยู่ในสถาบันแห่งนี้ ปอนเคยร่วมเหตุการณ์ทะเลาะวิวาทประมาณ 20 ครั้ง เป็นการทะเลาะวิวาทกับนักเรียนสถาบันเดียวกัน(คนละแผนก) และสถาบันอื่น สาเหตุที่ทำให้เข้าร่วมการทะเลาะวิวาทเกิดจากการช่วยเหลือเพื่อนและการแก้แค้นเอาคืน

ประวัติครอบครัว

ครอบครัวของปอนเป็นครอบครัวเดี่ยว บ้านที่พักอาศัยมีลักษณะเป็นบ้านเดี่ยว 2 ชั้น สมาชิกในครอบครัวมีจำนวน 5 คน ประกอบด้วย บิดา มารดา พี่ชาย ปอนและน้องสาว

บิดา อายุ 46 ปี ประกอบอาชีพค้าขายเนื้อสุกรในตลาดสด (เชียงใหม่) ขายเป็นได้ประมาณ วันละ 15,000 บาท เมื่อหักค่าใช้จ่ายแล้วจะมีกำไรประมาณ วันละ 1,200 บาท ลักษณะนิสัยเป็นคนสบายๆ รักสนุก ไม่จริงจังกับชีวิต ใช้อารมณ์เหนือเหตุผล

มารดา อายุ 42 ปี ประกอบอาชีพค้าขายเนื้อสุกรในตลาดสด (เชียงใหม่) มีรายได้ร่วมกันกับบิดา ลักษณะนิสัยเป็นคนขยันทำงาน อารมณ์ร้อน หงุดหงิดง่าย ปากไม่ค่อยดีชอบดุด่า

พี่ชายอายุ 23 ปี ปัจจุบันยังว่างงานอยู่

น้องสาว อายุ 14 ปี กำลังศึกษาอยู่ชั้นมัธยมต้น

ครอบครัวของปอนมีฐานะดี ไม่มีปัญหาการเงินและไม่มีภาระเรื่องหนี้สินแต่อย่างใด

ความสัมพันธ์ในครอบครัวไม่ดีนัก เพราะบิดามารดามีปัญหาทะเลาะวิวาทกันและบิดาใช้ความรุนแรงต่อมารดาเป็นประจำ โดยการทะเลาะวิวาทจะมีสาเหตุมาจากเรื่องการค้าขาย เพราะบิดามักจะไม่ช่วยมารดาทำงาน เมื่อถูกมารดาต่อว่า บิดาจะเกิดความรำคาญ ไม่พอใจและใช้กำลังเข้าทำร้ายร่างกาย

ครอบครัวของปอนมีลักษณะต่างคนต่างอยู่ แต่ละคนรับผิดชอบตัวเอง สมาชิกในครอบครัวไม่ได้ทำกิจกรรมร่วมกันมากนัก เนื่องจากเวลาว่างไม่ตรงกัน บิดามารดาจะออกไปที่เชียงใหม่แต่เช้ามืดและกลับบ้านในช่วงบ่าย เมื่อถึงบ้านก็จะดูโทรทัศน์และนอนพักผ่อน แต่บางวันบิดาจะอยู่คุยกับเพื่อนๆ ในตลาดจนเย็นจึงจะกลับบ้าน โดยให้มารดากลับบ้านไปคนเดียวก่อน พี่ชายจะออกจากบ้านในตอนสายและกลับเวลาค่ำ ส่วนปอนจะออกไปเรียนในตอนเช้าและมักจะกลับบ้านในตอนกลางคืนหลังจากที่ทุกคนเข้านอนแล้ว

การเยี่ยมบ้าน

จากการไปเยี่ยมบ้านของปอนพบว่ามีลักษณะเป็นบ้านเดี่ยว 2 ชั้น ตั้งอยู่ภายในหมู่บ้านสินทรัพย์นคร แขวงอนุสาวรีย์ เขตบางเขน ภายในบ้านแบ่งเป็น 3 ห้องนอน 2 ห้องน้ำ ด้านหน้าบ้านมุมหนึ่งจัดเป็นที่ปลูกต้นไม้ ส่วนอีกมุมใช้เป็นที่จอดรถยนต์ ภายในบ้านมีเครื่องอำนวยความสะดวกครบถ้วน ได้แก่ โทรทัศน์สี เครื่องเสียง พัดลม เครื่องปรับอากาศ ตู้เย็นและเครื่องซักผ้า พื้นที่ชั้นล่างติดประตูทางเข้ามีชุดรับแขกตั้งอยู่ บริเวณนี้ใช้เป็นพื้นที่พักผ่อนของครอบครัว ตรงกลางบ้านตั้งตู้โชว์ไว้เป็นตู้แบ่งพื้นที่ชั้นล่าง ข้างหลังตู้โชว์เป็น โต๊ะรับประทานอาหาร ด้านหลังสุดเป็นห้องครัวและห้องน้ำ ชั้นที่สองของบ้านแบ่งออกเป็นห้องนอน 3 ห้องและห้องน้ำ 1 ห้อง ปอนใช้ห้องนอนร่วมกับพี่ชาย แต่เวลานอนปอนจะลงมาอนอยู่ที่ชั้นล่างคนเดียว โดยเอาเบาะมาปูนอนหน้าชุดรับแขกเพื่อความสะดวกเวลาที่กลับดึกเข้าบ้านมาก็นอนได้เลย ไม่ต้องขึ้นไปเคาะประตูเรียกให้พี่ชายเปิดห้องรับ

จากที่สังเกตพบว่าสภาพภายในบ้านค่อนข้างรก มีข้าวของเครื่องใช้วางอยู่เกะกะทั่วไป ไม่ได้จัดเก็บให้เป็นระเบียบเรียบร้อย ฝาผนังบ้านไม่ได้มีการประดับรูปอะไรมีเพียงนาฬิกาบอกเวลาเท่านั้น

บ้านของปอนจะรู้จักเพื่อนบ้านไม่เกิน 5 หลังถัดไป ความสัมพันธ์จะเป็นแบบต่างคนต่างอยู่ ไม่ได้มีการพูดคุยหรือไปมาหาสู่กัน เพราะคนที่พักอาศัยอยู่บริเวณนี้ส่วนใหญ่จะเป็นคนทำงาน ตอนเช้าก็ออกไปทำงานตอนเย็นกลับจากทำงานก็เข้าบ้านพักผ่อนกันหมด ทำให้ไม่มีโอกาสได้เจอหน้าพูดคุยสร้างความสัมพันธ์กัน ส่วนปัญหาระหว่างเพื่อนบ้านด้วยกันก็จะมีบ้าง เช่น ทะเลาะวิวาทกันเนื่องจากสัตว์เลี้ยงส่งเสียงดังรบกวน เรื่องการจอดรถขวางทางเข้าออก

ข้อมูลเกี่ยวกับการตกเป็นเหยื่อความรุนแรงของมารดา

จากการสัมภาษณ์ได้ความว่า ความรุนแรงในครอบครัวของปอนเกิดขึ้นแทบทุกวัน เนื่องจากบิดามารดาของปอนมักจะมีปัญหาไม่พอใจกันจากการขายหมูในตลาดสด และด้วยความที่บิดามารดาต้องขายหมูร่วมกันอยู่ทุกวัน จึงทำให้เกิดการทะเลาะเบาะแว้งเป็นประจำ ซึ่งก็มีสาเหตุมาจากเรื่องเดิมๆ คือ บิดาไม่ค่อยช่วยมารดาทำงาน ดังจะเห็นได้จากการให้ความเห็นของปอน ดังนี้

“พ่ออุ้งานตลอด ชอบหลบมอม พ่อแม่บ่นเข้า พ่อก็โกรธ พอลบถึงบ้านพ่อก็ตีแม่ เวลาพ่อตีแม่ พ่อจะพูดเสมอว่า(แม่)ปากคินกันนะ”

(ปอน ปวช. ปี 2 แผนกอิเล็กทรอนิกส์)

ในส่วนของการรับรู้ที่มีต่อความรุนแรงที่เกิดขึ้นในครอบครัวนั้น ปอนไม่ชอบที่บิดามารดาทะเลาะกัน เพราะเวลาที่บิดามารดาทะเลาะกัน บิดามารดาจะไม่สนใจเอาใจใส่ ดังจะเห็นได้จากการให้ความเห็นของปอน ดังนี้

“เข้าหน้าพ่อแม่ไม่คิดเลย พอเข้าไปใกล้ก็จะถูกไล่ให้ไปพ้นๆหน้า ทำให้ไม่อยากอยู่บ้าน รู้สึกว่าที่บ้านไม่มีใครต้องการ”

(ปอน ปวช. ปี 2 แผนกอิเล็กทรอนิกส์)

ข้อมูลเกี่ยวกับความเห็นต่อความรุนแรง

ข้อมูลเกี่ยวกับความเห็นต่อความรุนแรง ประกอบไปด้วย ความเห็นของผู้ให้ข่าวสำคัญที่มีต่อความรุนแรง ความเห็นของเพื่อนที่มีต่อผู้ให้ข่าวสำคัญในด้านการใช้ความรุนแรง และความเห็นของบิดามารดาที่มีต่อผู้ให้ข่าวสำคัญในด้านการใช้ความรุนแรง ซึ่งสามารถนำเสนอผลการศึกษาดังนี้

ความเห็นของผู้ให้ข่าวสำคัญที่มีต่อความรุนแรง

จากการใช้แบบสอบถามเพื่อประเมินความเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อความรุนแรง โดยผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามให้เลือกตอบแบบให้ค่าข้อความ จำนวนทั้งสิ้น 10 ข้อ ผลการศึกษาพบว่าปอนมีความเห็นต่อความรุนแรงในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.9$ คูตารางที่ 3 หน้า 146) ซึ่งแสดง

ให้เห็นว่าปอนมีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมใช้ความรุนแรงปานกลาง ดังจะเห็นได้จากการให้ความเห็นของปอน ดังนี้

“ผมไม่ได้เป็นตัวการที่ทำให้เกิดการทะเลาะวิวาท ผมก็อยู่ของผมเงียบๆ ไม่ค่อยยุ่งกับใคร แต่ใครอย่ามายุ่งกับผมก็แล้วกัน ส่วนใหญ่ที่มีเรื่องกันจริงๆ ก็มาจากการเข้าไปช่วยเหลือเพื่อน เป็นเพื่อนกันแล้วมันก็ต้องช่วยเหลือกัน ภายตจันยังบอกเลยว่าลูกผู้ชายมีสุขร่วมเสพ มีทุกขร่วมด้าน ไม่ใช่มีทุกข ก็ตัวใครตัวมัน”

(ปอน ปวช. ปี 2 แผนกอิเล็กทรอนิกส์)

ความเห็นของเพื่อนที่มีต่อผู้ให้ข่าวสำคัญในด้านการใช้ความรุนแรง

จากการสอบถามเพื่อนของปอน สามารถสรุปได้ว่าปอนเป็นคนตก ไม่ชอบหาเรื่องใครก่อน แต่เมื่อโมโหจะอารมณ์ร้าย และมีพฤติกรรมที่ใช้ความรุนแรง ดังจะเห็นได้จากการให้ความเห็นของเพื่อนของปอน ดังนี้

“ปกติมันเป็นคนเฮฮานะ แต่ใครอย่าไปทำให้มันโกรธเชียว เรื่องใหญ่เลย”

“เวลาไอ้ปอนมันของขึ้นใครห้ามก็ไม่ฟัง ต้องรอให้มันเย็นเอง”

(เพื่อนของปอน ปวช. ปี 2 แผนกอิเล็กทรอนิกส์)

ความเห็นของบิดามารดาที่มีต่อผู้ให้ข่าวสำคัญในด้านการใช้ความรุนแรง

จากการสัมภาษณ์บิดามารดาของปอน ได้ความว่า บิดามารดาของปอนไม่คิดว่าปอนจะเป็นคนที่มีพฤติกรรมใช้ความรุนแรง โดยให้เหตุผลว่า ปอน โตแล้วสามารถแยกแยะได้ว่าอะไรดีไม่ดี นอกจากนี้เวลาที่อยู่บ้านปอนไม่เคยแสดงออกถึงการใช้ความรุนแรงให้เห็นเลย ดังจะเห็นจากการใช้ความเห็นของบิดามารดาของปอน ดังนี้

“อ่าว่านะ ปอนไม่ใช่คนเกร คงไม่ไปมีเรื่องหรอก อีกอย่างอยู่ที่บ้านปอนไม่เคยแสดงความรุนแรงให้เห็นเลย กับพี่น้องก็ไม่เคยทะเลาะกัน เค้ารักกันมาก”

(บิดามารดาของปอน ปวช. ปี 2 แผนกอิเล็กทรอนิกส์)

ข้อมูลเกี่ยวกับการเรียนรู้ความรุนแรงจากครอบครัวทั้งทางตรงและทางอ้อม

ในประเด็นการเรียนรู้ความรุนแรงจากครอบครัวทั้งทางตรงและทางอ้อมนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งออกเป็น 2 หัวข้อ คือ การอบรมสั่งสอนให้ใช้ความรุนแรงของครอบครัว ซึ่งเป็นการเรียนรู้ทางตรง และการเลียนแบบจากความรุนแรงที่เกิดขึ้นในครอบครัว ซึ่งเป็นการเรียนรู้ทางอ้อม โดยมีผลการศึกษา ดังนี้

การอบรมสั่งสอนให้ใช้ความรุนแรงของครอบครัว

ในหัวข้อการอบรมสั่งสอนให้ใช้ความรุนแรงของครอบครัว ผู้วิจัยได้กำหนดตัวชี้วัดการอบรมสั่งสอนให้ใช้ความรุนแรงของครอบครัวไว้ 5 ประเด็น ได้แก่ การสอนให้ใช้กำลังแก้ปัญหา การที่บิดาใช้ความรุนแรงต่อมารดา การใช้ถ้อยคำหยาบคายดูค่า การใช้คำสั่งหรือใช้กำลัง บังคับให้ทำตามที่บิดามารดาต้องการ และการลงโทษเมื่อกระทำผิดด้วยความรุนแรง

ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์และสังเกตการณ์เพื่อประเมินว่า กลุ่มตัวอย่างได้รับการอบรมสั่งสอนให้ใช้ความรุนแรงของครอบครัวหรือไม่ ซึ่งผลของการศึกษาในภาพรวมพบว่าปอนได้รับการอบรมสั่งสอนให้ใช้ความรุนแรงของครอบครัวในระดับมาก และสามารถแสดงผลการศึกษาในส่วนผลของตัวชี้วัดแต่ละตัวได้ดังนี้

- การสอนให้ใช้กำลังแก้ปัญหา

จากการสัมภาษณ์และสังเกตการณ์ เพื่อประเมินว่ากลุ่มตัวอย่างมีการเรียนรู้ความรุนแรงจากการได้รับการสอนให้ใช้กำลังแก้ปัญหาหรือไม่ พบว่าปอนมีการเรียนรู้ความรุนแรงจากการสอนให้ใช้กำลังแก้ปัญหาของครอบครัวในด้านบวก ดังจะเห็นได้จากการให้ความเห็นของปอน ดังนี้

“นานๆ ผมจะคุยเรื่องทะเลาะวิวาทกับพ่อแม่สักทีนึง ถ้าไม่ใช่ผมเป็นคนพูดขึ้นมาเอง ก็ไม่ได้คุยกันเรื่องนี้หรอก เวลาที่คุยกันพ่อจะบอกว่าถ้าเราไม่ได้เป็นฝ่ายผิด ไม่ได้ไปหาเรื่องใครก่อนก็อย่าไปยอม เป็นผู้ชายมันต้องมีศักดิ์ศรี ไม่ต้องหนีผู้ไปเลย ถ้าจะมีเรื่องเพราะปกป้องศักดิ์ศรีพ่อจะเห็นด้วย 100 เปอร์เซ็นต์”

(ปอน ปวช. ปี 2 แผนกอิเล็กทรอนิกส์)

- การที่บิดาใช้ความรุนแรงต่อมารดา

จากการสัมภาษณ์และสังเกตการณ์ เพื่อประเมินว่ากลุ่มตัวอย่างมีการเรียนรู้ความรุนแรงจากการที่บิดาใช้ความรุนแรงต่อมารดาหรือไม่ พบว่าปอนมีการเรียนรู้ความรุนแรงจากการที่บิดาใช้ความรุนแรงต่อมารดาในด้านบวก ดังจะเห็นได้จากการให้ความเห็นของปอน ดังนี้

“สาเหตุที่พ่อกับแม่ทะเลาะกัน ก็เพราะพ่อไม่ค่อยช่วยแม่ขายของ เวลาขายของไม่ทันแม่ก็จะหงุดหงิดอารมณ์เสีย พ่อพ่อกลับมาแม่ก็จะด่าพ่อ แล้วถ้าเกิดพ่อ โม โหขึ้นมา ก็จะลงมือทำร้ายแม่ ทูบบ้าง ตบตีบ้าง แล้วแต่วัน แต่อยู่ที่ตลาดพ่อไม่ค่อยทำอะไร จะมามีเรื่องจริงๆ ก็ตอนกลับถึงบ้านแล้วละ”

(ปอน ปวช. ปี 2 แผนกอิเล็กทรอนิกส์)

- การใช้ถ้อยคำหยาบคายคู่คำ

จากการสัมภาษณ์และสังเกตการณ์ เพื่อประเมินว่ากลุ่มตัวอย่างมีการเรียนรู้ความรุนแรงจากการใช้ถ้อยคำหยาบคายคู่คำหรือไม่ พบว่าปอนมีการเรียนรู้ความรุนแรงจากการใช้ถ้อยคำหยาบคายคู่คำในด้านบวก ดังจะเห็นได้จากการให้ความเห็นของปอน ดังนี้

“พี่(ผู้วิจัย)ก็น่าจะรู้พ่อค้าแม่ค้าในตลาดปากจัดอยู่แล้ว แล้วพ่อกับแม่ผมจะเหลือเธอ ค่าไฟแลบเลย แล้วเวลาโดนด่าผมเหมือนโดนสองเท่าเลย ก็ถ้าคนหนึ่งเริ่มด่าอีกคนก็จะร่วมด่าด้วย แต่โชคดีผมไม่ค่อยอยู่บ้านเลยไม่ค่อยโดนเท่าไร ไม่เหมือนพี่ชายกับน้องสาว สองคนนั้นโดนอยู่ประจำ”

(ปอน ปวช. ปี 2 แผนกอิเล็กทรอนิกส์)

- การใช้คำสั่งหรือใช้กำลังบังคับให้ทำตามที่บิดามารดาต้องการ

จากการสัมภาษณ์และสังเกตการณ์ เพื่อประเมินว่ากลุ่มตัวอย่างมีการเรียนรู้ความรุนแรงจากการใช้คำสั่งหรือใช้กำลังบังคับให้ทำตามที่บิดามารดาต้องการหรือไม่ พบว่าปอนมีการเรียนรู้ความรุนแรงจากการใช้คำสั่งหรือใช้กำลังบังคับให้ทำตามที่บิดามารดาต้องการในด้านลบ ดังจะเห็นได้จากการให้ความเห็นของปอน ดังนี้

“พ่อแม่ไม่ได้ตามใจอะไร แต่ก็ไม่ได้สั่งให้ทำโน่นทำนี่ เพราะไม่ค่อยได้เจอกันอยู่แล้ว พ่อแม่ออกไปแต่เช้าผมยังไม่ตื่น ผมกลับบ้านเค้านอนกันหมดแล้ว”

(ปอน ปวช. ปี 2 แผนกอิเล็กทรอนิกส์)

- การลงโทษเมื่อกระทำผิดด้วยความรุนแรง

จากการสัมภาษณ์และสังเกตการณ์ เพื่อประเมินว่ากลุ่มตัวอย่างมีการเรียนรู้ความรุนแรงจากการลงโทษเมื่อกระทำผิดด้วยความรุนแรงหรือไม่ พบว่าปอนมีการเรียนรู้ความรุนแรงจากการลงโทษเมื่อกระทำผิดด้วยความรุนแรงในด้านลบ ดังจะเห็นได้จากการให้ความเห็นของปอน ดังนี้

“ก็ไม่ค่อยได้เจอน้ำกัน พ่อแม่เลยไม่รู้ว่ามีผมทำอะไรผิด ถึงรู้ก็แค่โดนด่า โดนลงมือลงไม้หรือ”

(ปอน ปวช. ปี 2 แผนกอิเล็กทรอนิกส์)

การเลียนแบบจากความรุนแรงที่เกิดขึ้นในครอบครัว

ในหัวข้อการเลียนแบบจากความรุนแรงที่เกิดขึ้นในครอบครัว ผู้วิจัยได้กำหนดตัวชี้วัดการเลียนแบบจากความรุนแรงที่เกิดขึ้นในครอบครัวไว้ 5 ประเด็นได้แก่ การใช้กำลังตามที่ได้เห็นตัวอย่างจากบิดา การมีพฤติกรรมที่ก้าวร้าวจากการเห็นเหตุการณ์ความรุนแรงในครอบครัว การนำวิธีการแก้ปัญหาด้วยความรุนแรงไปใช้ การจำคำขยาบคายไปใช้ และการส่งเสริมให้ใช้ความรุนแรงของครอบครัว

ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์และสังเกตการณ์เพื่อประเมินว่า กลุ่มตัวอย่างได้มีการเลียนแบบจากความรุนแรงที่เกิดขึ้นในครอบครัวหรือไม่ ซึ่งผลของการศึกษาในภาพรวมพบว่า ปอนมีการเลียนแบบจากความรุนแรงที่เกิดขึ้นในครอบครัวในระดับมาก และสามารถแสดงผลการศึกษาในส่วนผลของตัวชี้วัดแต่ละตัวได้ ดังนี้

- การใช้กำลังตามที่ได้เห็นตัวอย่างจากบิดา

จากการสัมภาษณ์และสังเกตการณ์ เพื่อประเมินว่ากลุ่มตัวอย่างมีการเรียนรู้ความรุนแรงจากการเลียนแบบในด้านการใช้กำลังตามที่ได้เห็นตัวอย่างจากบิดาหรือไม่ พบว่าปอนมี

การเลียนแบบการใช้กำลังตามที่ได้เห็นตัวอย่างจากบิดาในด้านลบ ดังจะเห็นได้จากการให้ความเห็นของปอน ดังนี้

“ผมไม่ค่อยอยู่บ้าน เลยไม่ค่อยเห็นเวลาที่พ่อกับแม่ทะเลาะกัน ก็ไม่รู้จะเลียนแบบอะไร”

(ปอน ปวช. ปี 2 แผนกอิเล็กทรอนิกส์)

- การมีพฤติกรรมที่ก้าวร้าวจากการเห็นเหตุการณ์ความรุนแรงในครอบครัว
จากการสัมภาษณ์และสังเกตการณ์ เพื่อประเมินว่ากลุ่มตัวอย่างมีการเรียนรู้ความรุนแรงจากการเลียนแบบในด้านการมีพฤติกรรมที่ก้าวร้าวจากการเห็นเหตุการณ์ความรุนแรงในครอบครัวหรือไม่ พบว่าปอนเลียนแบบการมีพฤติกรรมที่ก้าวร้าวจากการเห็นเหตุการณ์ความรุนแรงในครอบครัวในด้านบวก ดังจะเห็นได้จากการให้ความเห็นของปอน ดังนี้

“เวลาเห็นพ่อแม่ทะเลาะกันแล้วมันรู้สึกหงุดหงิด ทีทะเลาะกันละมีเวลา แต่ไม่มีเวลาสนใจลูกๆ อยู่บ้านแล้วอึดอัด ออกไปหาที่ระบายอารมณ์ดีกว่า”

(ปอน ปวช. ปี 2 แผนกอิเล็กทรอนิกส์)

- การนำวิธีการแก้ปัญหาด้วยความรุนแรงไปใช้
จากการสัมภาษณ์และสังเกตการณ์ เพื่อประเมินว่ากลุ่มตัวอย่างมีการเรียนรู้ความรุนแรงจากการเลียนแบบในด้านการนำวิธีการแก้ปัญหาด้วยความรุนแรงไปใช้ พบว่าปอนมีการเลียนแบบการนำวิธีการแก้ปัญหาด้วยความรุนแรงไปใช้ในด้านลบ ดังจะเห็นได้จากการให้ความเห็นของปอนดังนี้

“เรื่องจำความรุนแรงไปใช้แก้ปัญหานี้ ผมว่ามาจากเพื่อนเล่นนะ กับเพื่อนนี่มันมีอะไรที่ใกล้เคียงกัน อย่างอายุก็ใกล้เคียงกัน ความคิดก็คล้ายๆกันอีก มันเลยเข้ากันได้ดี จะทำอะไรก็เลยทำตามๆกัน ไปมีเรื่องก็ไปด้วย ทำนองนี้ ส่วนพ่อแม่เนี่ยเค้าจะคนละวัยกับเรา มันเลยรู้สึกห่างกันมากไป”

(ปอน ปวช. ปี 2 แผนกอิเล็กทรอนิกส์)

- การจำคำหยาบคายไปใช้

จากการสัมภาษณ์และสังเกตการณ์ เพื่อประเมินว่ากลุ่มตัวอย่างมีการเรียนรู้ ความรุนแรงจากการเลียนแบบในด้านการจำคำหยาบคายไปใช้หรือไม่ พบว่าปอนมีการเลียนแบบ การจำคำหยาบคายไปใช้ในด้านบวก ดังจะเห็นได้จากการให้ความเห็นของปอน ดังนี้

“เรื่องคำหยาบคายนี้ ที่บ้านพูดกันจนเป็นเรื่องปกติ ได้ยินอยู่ทุกวัน จนไม่รู้สึกว่า มันหยาบคาย ผมเองก็ชอบพูด แต่จะเลือกคนด้วย ถ้าไม่สนิทก็ไม่พูด เคี้ยวมันจะ โกรธเอาได้”

(ปอน ปวช. ปี 2 แผนกอิเล็กทรอนิกส์)

- การส่งเสริมให้ใช้ความรุนแรงของครอบครัว

จากการสัมภาษณ์และสังเกตการณ์ เพื่อประเมินว่ากลุ่มตัวอย่างมีการเรียนรู้ ความรุนแรงจากการเลียนแบบในด้านการส่งเสริมให้ใช้ความรุนแรงของครอบครัวหรือไม่ พบว่าผู้ ปอนมีการเลียนแบบการส่งเสริมให้ใช้ความรุนแรงของครอบครัวในด้านบวก ดังจะเห็นได้จากการ ให้ความเห็นของปอน ดังนี้

“เวลาไปมีเรื่องมา พ่อกับแม่ไม่ค่อยรู้หรอก ถึงรู้ก็แค่บอกให้ระวังตัว ไม่ได้ว่าหรือ ลงโทษอะไรเลย เค้าไม่ค่อยสนใจเรื่องของผมอยู่แล้ว”

(ปอน ปวช. ปี 2 แผนกอิเล็กทรอนิกส์)

ผู้ให้ข่าวสำคัญรายที่ 6 แต่ (นามสมมติ)

ในกรณีของผู้ให้ข่าวสำคัญรายที่ 6 แต่ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาโดยใช้แบบสอบถาม การสัมภาษณ์ การสังเกตการณ์และการเยี่ยมบ้าน โดยได้ใช้ระยะเวลาในการศึกษาประมาณ 2 เดือน เริ่มตั้งแต่วันที่ 17 พฤศจิกายน 2548 ถึงวันที่ 14 มกราคม 2549 ผู้ศึกษาได้รู้จักแต่ผ่านการแนะนำ ของบัก โดยได้พบกับแต่ ในการเยี่ยมบ้านบักครั้งสอง 17 พฤศจิกายน 2548 ซึ่งบักได้ชวนเพื่อนและ รุ่นน้องคนอื่นๆ ที่เข้าเกณฑ์เป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษานี้มาด้วย หลังจากนั้นผู้ศึกษาได้ทำการ สัมภาษณ์กับเตอีก 2 ครั้ง ในวันที่ 25 พฤศจิกายน 2548 และวันที่ 8 ธันวาคม 2548 ครั้งละประมาณ 2-3 ชั่วโมง โดยนัดเจอกันที่ร้านอาหารแถวสถาบันของเต และเมื่อคุ้นเคยกับเตแล้ว จึงได้ขอไปคุย

ที่บ้านของแต่ เพื่อให้เห็นสภาพความเป็นอยู่และความสัมพันธ์ในครอบครัว 2 ครั้ง ในวันที่ 26 พฤศจิกายน 2548 และวันที่ 14 มกราคม 2549 ซึ่งข้อมูลที่ได้จากการศึกษาสามารถนำมาจัดกลุ่มได้ ดังนี้ คือ

ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข่าวสำคัญ

ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข่าวสำคัญ ประกอบไปด้วย ประวัติส่วนตัว ซึ่งได้แก่ อายุ ชั้นปี การศึกษา แผนกวิชาที่ศึกษา จำนวนครั้งที่เข้าร่วมการทะเลาะวิวาท และสาเหตุของการก่อเหตุ ทะเลาะวิวาท ประวัติครอบครัว ซึ่งได้แก่ ข้อมูลของบิดามารดา จำนวนพี่น้องในครอบครัว และกิจกรรมของครอบครัว และข้อมูลจากการเยี่ยมบ้าน โดยข้อมูลที่ได้จากการศึกษามีดังต่อไปนี้

ประวัติส่วนตัว

แต่อายุ 17 ปี เป็นบุตรคนโต จากจำนวนพี่น้องทั้งหมด 2 คน ปัจจุบันศึกษาอยู่ระดับ ปวช. ชั้นปีที่ 2 แผนกโยธา ก่อนเข้าศึกษาระดับ ปวช. สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 จากโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาล

ตั้งแต่ศึกษาอยู่ในสถาบันแห่งนี้ แต่ได้เคยร่วมเหตุการณ์ทะเลาะวิวาทประมาณ 30 กว่า ครั้ง เป็นการทะเลาะวิวาทกับนักเรียนสถาบันเดียวกัน(คนละแผนก) และสถาบันอื่น สาเหตุที่ทำให้เข้าร่วมการทะเลาะวิวาทเกิดจากการเขม่นไม่ชอบหน้าฝ่ายตรงข้าม เมาสุรา ช่วยเหลือเพื่อนและการแก้แค้นเอาคืน

ประวัติครอบครัว

ครอบครัวของแต่เป็นครอบครัวเดี่ยว บ้านที่พักอาศัยมีลักษณะเป็นบ้านเช่า 2 ชั้น สมาชิกในครอบครัวมีจำนวน 4 คน ประกอบด้วย บิดา มารดา แต่และน้องสาว

บิดา อายุ 42 ปี ประกอบอาชีพช่างสร้างบ้าน มีรายได้เดือนละประมาณ 10,000 บาท มีลักษณะนิสัยเป็นคนแข็งกระด้าง ไม่ยอมใคร ยึดความคิดตนเองเป็นใหญ่

มารดา อายุ 38 ปี ประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป มีรายได้เดือนละประมาณ 6,000 บาท มีลักษณะนิสัยเป็นคนเงียบๆ ไม่ค่อยพูด เป็นคนเก็บกด อารมณ์อ่อนไหวง่าย

น้องสาว อายุ 15 ปี กำลังศึกษาอยู่พาณิชศึกษา

ครอบครัวของแต่มีฐานะพออยู่พอกิน ไม่มีภาระหนี้สินใดๆ รายได้ของครอบครัวแค่พอใช้ในแต่ละเดือนโดยไม่ขัดสน แต่ก็ไม่มีเงินเหลือเก็บเช่นกัน

ครอบครัวของแต่มีปัญหาคือความสัมพันธ์ภายในครอบครัว เพราะบิดามารดามักจะมีปัญหาทะเลาะวิวาทกันและบิดาใช้ความรุนแรงต่อมารดาเพื่อยุติความขัดแย้งเสมอ โดยที่การทะเลาะวิวาทมีสาเหตุมาจากความหึงหวง นอกจากนี้แต่กับน้องสาวมักจะมีปากเสียงกัน เพราะน้องสาวจะชอบยุ่งกับเรื่องส่วนตัวของแต่ เช่น ชอบแอบฟังคุยโทรศัพท์กับแฟน

สมาชิกในครอบครัวของแต่ไม่ได้อยู่กันแบบพร้อมหน้าพร้อมตาบ่อยนัก เนื่องจากบิดาไม่ค่อยอยู่บ้าน สำหรับกิจกรรมยามว่างของครอบครัว ถ้าอยู่บ้านบิดามารดามักจะออกมานั่งข้างหน้าบ้าน เพื่อพูดคุยกับเพื่อนบ้านในเวลาเย็นหลังเลิกงานเป็นประจำ พอค่ำก็เข้าบ้านเปิดโทรทัศน์ดูละครหลังข่าวและเกมโชว์ก่อนเข้านอน น้องสาวจะกลับบ้านในเวลาเย็นและช่วยมารดาทำงานบ้าน ขณะที่แต่ถ้าวันไหนกลับบ้านเร็วก็จะไปเล่นฟุตบอลที่สนามภายในชุมชน

การเยี่ยมบ้าน

จากการไปเยี่ยมบ้านของแต่พบว่ามีลักษณะเป็นบ้านสองชั้น ชั้นล่างเป็นคอนกรีต ชั้นบนเป็นไม้ ตั้งอยู่ภายในชุมชนปรกอรุณ แขวงวัดอรุณ เขตบางกอกใหญ่ บ้านหลังที่อยู่รอบๆ จะเป็นบ้านสองชั้นเหมือนกันและสร้างอยู่ติดกัน โดยไม่มีรั้วกัน ครอบครัวของแต่ได้เข้าบ้านหลังดังกล่าวอยู่เดือนละ 4,000 บาท บ้านแบ่งออกเป็น 2 ห้องนอนและ 1 ห้องน้ำ ภายในบ้านไม่ค่อยมีเครื่องอำนวยความสะดวกนัก ชั้นล่างปล่อยโล่ง มีแคร่ทำจากไม้สักตั้งอยู่ตัวเดียวใช้เป็นที่นั่งพักผ่อน ด้านหน้าแคร่มีโทรทัศน์สีและพัดลมตั้งพื้นตั้งอยู่ มุมด้านหนึ่งของบ้านใช้เป็นที่เก็บเครื่องมือช่างของบิดา อีกมุมหนึ่งเป็นห้องน้ำและห้องครัว ชั้นที่สองของบ้านมีห้องนอน 2 ห้อง แต่กับน้องสาวแยกกันนอนคนละห้อง ส่วนบิดามารดานอนอยู่ชั้นล่างของบ้าน

จากที่สังเกตพบว่าสภาพภายในบ้านค่อนข้างมืดและมีกลิ่นอับ เนื่องจากไม่ได้เปิดหน้าต่างให้แสงส่องเข้ามา บริเวณด้านหน้าโทรทัศน์จะมีหมอนและผ้าห่มกองสุมกันอยู่ เพราะบิดาและมารดาของแต่จะนอนบนพื้นกระดานตรงหน้าโทรทัศน์

คนที่พักอาศัยอยู่ในชุมชนปรกอรุณส่วนใหญ่จะเป็นข้าราชการทหารเรือ คนที่หาเช้ากินค่ำและรับจ้างทั่วไป ความสัมพันธ์ของคนในชุมชนเป็นไปด้วยดีรู้จักกันหมดทุกคน ในตอนเย็นก็มักจะออกมานั่งหน้าบ้านจับกลุ่มพูดคุยกัน ขณะที่กลุ่มผู้ชายซึ่งมีทั้งคนทำงานและเด็กวัยรุ่นจะมารวมตัวกันเล่นฟุตบอลบริเวณลานกีฬาในชุมชน

ข้อมูลเกี่ยวกับการตกเป็นเหยื่อความรุนแรงของมารดา

จากการสัมภาษณ์ได้พบว่า ความรุนแรงในครอบครัวของแต่จะเกิดขึ้นอย่างน้อยสัปดาห์ละครั้ง โดยมีสาเหตุมาจากความหึงหวง เนื่องจากบิดาของแต่เป็นช่างจึงต้องออกไปทำงานนอกบ้าน ไม่ได้กลับบ้านครั้งละหลายวัน เมื่อบิดากลับมาบ้านมารดาจะซักว่าบิดาหายไปไหนมา ไปมี

ผู้หญิงอื่นมาหรือเปล่า บิดาจะแสดงความรำคาญซึ่งก็เกี่ยวข้องตอบคำถามของมารดาและใช้ความรุนแรงต่อมารดาเพื่อตัดความรำคาญ ดังเห็นได้จากการให้ความเห็นของแต ดังนี้

“แม่ชอบเข้าซี้ ก็ถามอยู่นั่นล่ะว่าแอบไปมีเมียข้อยหรือเปล่า พ่อเป็นคนขี้รำคาญ เจอชักมาก ๆ ก็โกรธ ใช้กำลังตัดปัญหา”

(แต ปวช. ปี 2 แผนกโยธา)

ในส่วนของการรับรู้ที่มีต่อความรุนแรงที่เกิดขึ้นในครอบครัวนั้น แต่ได้เห็นบิดาใช้ความรุนแรงต่อมารดาอยู่บ่อยๆ จนไม่คิดว่าเป็นเรื่องที่ผิดปกติ และมีความเห็นว่าการใช้ความรุนแรงเป็นสิ่งที่สามารถกระทำได้ถ้ามีเหตุผลสมควร ดังจะเห็นได้จากการให้ความเห็นของแต ดังนี้

“บางครั้งผมก็เห็นด้วยกับพ่อนะ เพราะแม่ก็เกินไปจริงๆ ผมเองยังรำคาญแทนพ่อเลย แม่ชวนทะเลาะอยู่เรื่อย ต้องสั่งสอนซะบ้างถึงจะดี”

(แต ปวช. ปี 2 แผนกโยธา)

ข้อมูลเกี่ยวกับความเห็นต่อความรุนแรง

ข้อมูลเกี่ยวกับความเห็นต่อความรุนแรง ประกอบไปด้วย ความเห็นของผู้ให้ข่าวสำคัญที่มีต่อความรุนแรง ความเห็นของเพื่อนที่มีต่อผู้ให้ข่าวสำคัญในด้านการใช้ความรุนแรง และ ความเห็นของบิดามารดาที่มีต่อผู้ให้ข่าวสำคัญในด้านการใช้ความรุนแรง ซึ่งสามารถนำเสนอผลการศึกษาดังนี้

ความเห็นของผู้ให้ข่าวสำคัญที่มีต่อความรุนแรง

จากการใช้แบบสอบถามเพื่อประเมินความเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อความรุนแรง โดยผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามให้เลือกตอบแบบให้ค่าข้อความ จำนวนทั้งสิ้น 10 ข้อ ผลการศึกษาพบว่าแต่ มีความเห็นต่อความรุนแรงในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.2$ คูตารางที่ 3 หน้า 146) ซึ่งแสดงให้เห็นว่าแต่มีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมใช้ความรุนแรงมาก ดังจะเห็นได้จากการให้ความเห็นของแต ดังนี้

“ผมว่าเด็กอาชีวะมันติกาพขาดนะ พวกช่าง เลยต้องออกแนวหนักเลงหน่อย ทำตัวเถื่อนๆ เข้าไว้ ไม่ใช่เด็กเรียนแบบพวกเด็ก ม. ปลาย ส่วนตัวผมมองว่าการใช้กำลังเป็นสิ่งจำเป็น ที่สำคัญเลย คือ ใช้สั่งสอนให้รู้ว่าใครใหญ่กว่าใคร อย่ามาถ้ำせんกัน ผมจะบอกให้บางคนนี่พูดเฉยๆมันไม่เข้าใจ บอกอะไรไปมันก็ทำเฉย ไอ้พวกนี้ใช้ไม้อ่อนไม้ได้ต้องใช้ไม้แข็งถึงจะเข็ดจะหลาบจำ เข้าทำนองไม่เห็นโลงศพไม่หลั่งน้ำตา”

(แต ปวช. ปี 2 แผนกโยธา)

ความเห็นของเพื่อนที่มีต่อผู้ให้ข่าวสำคัญในด้านการใช้ความรุนแรง

จากการสอบถามเพื่อนของแต สามารถสรุปได้ความว่าเพื่อนมองว่าแตเป็นคนที่มีพฤติกรรมใช้ความรุนแรง เนื่องจากแตเป็นคนเจ้าคิดเจ้าแค้น ถ้ามีเรื่องกับใครก็จะโกรธฝังใจ ไม่จบง่ายๆ ถ้าเจอคนที่เคยมีเรื่องกันมาก่อนก็จะเข้าไปทำร้ายทันที ดังจะเห็นได้จากความเห็นของเพื่อนของแตดังนี้

“ผมว่าไอ้แตมันเป็นคนประเภทแค้นฝังหุ่น มันโกรธใคร โกรธไปจนตาย ผมเห็นไอ้แตมันมีเรื่องกับเด็กไฟฟ้าคนหนึ่ง เจอหน้ากันที่ไร มันต่อยกันทุกที”

(เพื่อนของแต ปวช. ปี 2 แผนกโยธา)

ความเห็นของบิดามารดาที่มีต่อผู้ให้ข่าวสำคัญในด้านการใช้ความรุนแรง

จากการสัมภาษณ์บิดามารดาของแต ได้ความว่า บิดามารดาของแตคิดว่าแตเป็นคนที่มีพฤติกรรมที่ใช้ความรุนแรง เพราะแตมักจะมาเล่าให้ฟังอยู่เสมอเวลาที่ไปมีเรื่องทะเลาะวิวาท แต่ก็ไม่คิดว่าเป็นเรื่องที่ผิดอะไรอะไร เด็กวัยรุ่นก็ต้องมีเรื่องชกต่อยกันบ้าง ดังจะเห็นได้จากการให้ความเห็นของบิดามารดา ดังนี้

“แตมันมีเรื่องบ่อย หนีไม่ได้ตามมันหรอก ถ้ามันอยากเล่า มันก็มาเล่าให้ฟังเอง น้าก็ไม่ว่าอะไร เด็กผู้ชายก็มีเรื่องชกต่อยกันบ้างเป็นธรรมดา ถ้าแตไม่มีเรื่องเลยจะสงสัยเสียอีกว่ามันเป็นกระเทย”

(บิดามารดาของแต ปวช. ปี 2 แผนกโยธา)

ข้อมูลเกี่ยวกับการเรียนรู้ความรุนแรงจากครอบครัวทั้งทางตรงและทางอ้อม

ในประเด็นการเรียนรู้ความรุนแรงจากครอบครัวทั้งทางตรงและทางอ้อมนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งออกเป็น 2 หัวข้อ คือ การอบรมสั่งสอนให้ใช้ความรุนแรงของครอบครัว ซึ่งเป็นการเรียนรู้ทางตรง และการเลียนแบบจากความรุนแรงที่เกิดขึ้นในครอบครัว ซึ่งเป็นการเรียนรู้ทางอ้อม โดยมีผลการศึกษา ดังนี้

การอบรมสั่งสอนให้ใช้ความรุนแรงของครอบครัว

ในหัวข้อการอบรมสั่งสอนให้ใช้ความรุนแรงของครอบครัว ผู้วิจัยได้กำหนดตัวชี้วัดการอบรมสั่งสอนให้ใช้ความรุนแรงของครอบครัวไว้ 5 ประเด็น ได้แก่ การสอนให้ใช้กำลังแก้ปัญหา การที่บิดาใช้ความรุนแรงต่อมารดา การใช้ถ้อยคำหยาบคายดูต่ำ การใช้คำสั่งหรือใช้กำลังบังคับให้ทำตามที่บิดามารดาต้องการ และการลงโทษเมื่อกระทำผิดด้วยความรุนแรง

ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์และสังเกตการณ์เพื่อประเมินว่า กลุ่มตัวอย่างได้รับการอบรมสั่งสอนให้ใช้ความรุนแรงของครอบครัวหรือไม่ ซึ่งผลของการศึกษาในภาพรวมพบว่าแต่ได้รับการอบรมสั่งสอนให้ใช้ความรุนแรงของครอบครัวในระดับมาก และสามารถแสดงผลการศึกษาในส่วนผลของตัวชี้วัดแต่ละตัวได้ดังนี้

- การสอนให้ใช้กำลังแก้ปัญหา

จากการสัมภาษณ์และสังเกตการณ์ เพื่อประเมินว่ากลุ่มตัวอย่างมีการเรียนรู้ความรุนแรงจากการได้รับการสอนให้ใช้กำลังแก้ปัญหาหรือไม่ พบว่าแต่มีการเรียนรู้ความรุนแรงจากการสอนให้ใช้กำลังแก้ปัญหาของครอบครัวในด้านบวก ดังจะเห็นได้จากการให้ความเห็นของแต่ ดังนี้

“พ่อผมเป็นคนประเภทชอบใช้ความรุนแรง พ่อจะบอกว่าใครดีมาเราก็ดีตอบ แต่ใครร้ายมาก็ต้องร้ายไป ตาต่อตาฟันต่อฟัน ใครมาหาเรื่อง ต้องเอาคืน พ่อบอกว่าต้องทำให้มันเจ็บกว่าเรา มันต่อขมาทีหนึ่ง เราต้องต่อขมันไปสองที แล้วก็พ่อจะสอนเสมอว่าต้องเอาชนะให้ได้ ไม่ว่าจะใช้วิธีอะไรก็ตาม ต้องรู้จักวิธี เช่น เล่นงานที่ฝ่ายตรงข้ามเสมอไม่ทันระวังตัว”

(แต่ ปวช. ปี 2 แผนกโยธา)

- การที่บิดาใช้ความรุนแรงต่อมารดา

จากการสัมภาษณ์และสังเกตการณ์ เพื่อประเมินว่ากลุ่มตัวอย่างมีการเรียนรู้ความรุนแรงจากการที่บิดาใช้ความรุนแรงต่อมารดา พบว่าแต่มีการเรียนรู้ความรุนแรงจากการที่บิดาใช้ความรุนแรงต่อมารดาในด้านบวก ดังจะเห็นได้จากการให้ความเห็นของแต่ละ ดังนี้

“ดีกันเพราะเรื่องผู้หญิง พ่อเป็นช่างทำงานรับเหมา นานๆจะกลับมาบ้านที่ แม่ก็เลขชักกว่าที่ไม่ค่อยกลับบ้าน เพราะแอบไปมีเมียขี้ขี้หรือเปล่า แม่แกล้งหมดละ ตามกระเป๋าดังค์ เช็คเบอร์ในโทรศัพท์ แม่ชอบชี้เข้าเรื่องมาก ถามอยู่นั้นแหละไม่รู้จกจบ พ่อคงรำคาญก็เลยตีซะ”

(แต่ ปวช. ปี 2 แผนกโยธา)

- การใช้ถ้อยคำหยาบคายดูค่า

จากการสัมภาษณ์และสังเกตการณ์ เพื่อประเมินว่ากลุ่มตัวอย่างมีการเรียนรู้ความรุนแรงจากการใช้ถ้อยคำหยาบคายดูค่า พบว่าแต่มีการเรียนรู้ความรุนแรงจากการใช้ถ้อยคำหยาบคายดูค่าในด้านบวก ดังจะเห็นได้จากการให้ความเห็นของแต่ละ ดังนี้

“คนที่ด่าจะเป็นพ่อมากกว่า โคนประจำเลย เวลาผมที่ทำอะไรไม่ได้ตั้งใจ พ่อด่าว่า โง่งบ้าง ควายบ้าง ไปตดิคนสิขงๆมาจากไหน ที่จริงน่าจะให้มาทำเองซะให้เข็ดนะ ไม่ถูกใจนักก็ทำเองสิ จะมาใช้ทำไม”

(แต่ ปวช. ปี 2 แผนกโยธา)

- การใช้คำสั่งหรือใช้กำลังบังคับให้ทำตามที่บิดามารดาต้องการ

จากการสัมภาษณ์และสังเกตการณ์ เพื่อประเมินว่ากลุ่มตัวอย่างมีการเรียนรู้ความรุนแรงจากการใช้คำสั่งหรือใช้กำลังบังคับให้ทำตามที่บิดามารดาต้องการ พบว่าแต่มีการเรียนรู้ความรุนแรงจากการใช้คำสั่งหรือใช้กำลังบังคับให้ทำตามที่บิดามารดาต้องการในด้านบวก ดังจะเห็นได้จากการให้ความเห็นของแต่ละ ดังนี้

“จะว่าผมถูกพ่อแม่บังคับก็ได้นะ เพราะอย่างที่มาเรียนปวช. นี้ก็เพราะพ่อสั่งให้มาเรียน พ่อเค้าบอกว่า ถ้าผมเรียนม.ปลาย โง่ๆอย่างนี้ไม่รุ่งหรอก อย่างดีจบมาก็คงไม่แคล้วเป็นหนุ่มโรงงาน เรียนปวช. ดีกว่ามีวิชาชีพติดตัว”

(แต่ ปวช. ปี 2 แผนกโยธา)

- การลงโทษเมื่อกระทำผิดด้วยความรุนแรง

จากการสัมภาษณ์และสังเกตการณ์ เพื่อประเมินว่ากลุ่มตัวอย่างมีการเรียนรู้ความรุนแรงจากการลงโทษเมื่อกระทำผิดด้วยความรุนแรง พบว่าแต่มีการเรียนรู้ความรุนแรงจากการลงโทษเมื่อกระทำผิดด้วยความรุนแรงในด้านบวก ดังจะเห็นได้จากการให้ความเห็นของแต่ละ ดังนี้

“พ่อเป็นพวกราชโหด เวลาที่ทำผิดนี้ไม่มีเดือนก่อนหรือขณะ ดีเลย ไม่มียัง คว่าอะไรได้ก็หวิดเลย ที่โดนบ่อยก็พวกไม้ฉาก ที่เป็นเครื่องมือช่างนะพี่(ผู้วิจัย) หวิดเข้าไปที่ตาตุ่ม เดี๋ยวไม่ถนัดไปนาน”

(แต่ ปวช. ปี 2 แผนกโยธา)

การเลียนแบบจากความรุนแรงที่เกิดขึ้นในครอบครัว

ในหัวข้อการเลียนแบบจากความรุนแรงที่เกิดขึ้นในครอบครัว ผู้วิจัยได้กำหนดตัวชี้วัดการเลียนแบบจากความรุนแรงที่เกิดขึ้นในครอบครัวไว้ 5 ประเด็น ได้แก่ การใช้กำลังตามที่ได้เห็นตัวอย่างจากบิดา การมีพฤติกรรมที่ก้าวร้าวจากการเห็นเหตุการณ์ความรุนแรงในครอบครัว การนำวิธีการแก้ปัญหาด้วยความรุนแรงไปใช้ การจำคำขยาบคายไปใช้ และการส่งเสริมให้ใช้ความรุนแรงของครอบครัว

ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์และสังเกตการณ์เพื่อการประเมินว่า กลุ่มตัวอย่างได้มีการเลียนแบบจากความรุนแรงที่เกิดขึ้นในครอบครัวหรือไม่ ซึ่งผลของการศึกษาในภาพรวมพบว่าแต่มีการเลียนแบบจากความรุนแรงที่เกิดขึ้นในครอบครัวในระดับมาก และสามารถแสดงผลการศึกษาในส่วนผลของตัวชี้วัดแต่ละตัวได้ ดังนี้

- การใช้กำลังตามที่ได้เห็นตัวอย่างจากบิดา

จากการสัมภาษณ์และสังเกตการณ์ เพื่อประเมินว่ากลุ่มตัวอย่างมีการเรียนรู้ความรุนแรงจากการเลียนแบบในด้านการใช้กำลังตามที่ได้เห็นตัวอย่างจากบิดาหรือไม่ พบว่าแต่มีการเลียนแบบการใช้กำลังตามที่ได้เห็นตัวอย่างจากบิดาในด้านบวก ดังจะเห็นได้จากการให้ความเห็นของแต่ละ ดังนี้

“ก็จำมาบ้างเหมือนกัน คือมันเห็นว่าใช้กำลังแล้วมันแก้ปัญหาได้นะ เราเห็นแล้วว่ามันดี อย่างแม่เข้าชี้พ่อมาก เจอพ่อทุบก็เจ็บ เราก็เอาบ้าง ใครมาพูดมากกับเรา ก็ทุบเลย”

(แต่ ปวช. ปี 2 แผนกโยธา)

- การมีพฤติกรรมที่ก้าวร้าวจากการเห็นเหตุการณ์ความรุนแรงในครอบครัว

จากการสัมภาษณ์และสังเกตการณ์ เพื่อประเมินว่ากลุ่มตัวอย่างมีการเรียนรู้ความรุนแรงจากการเลียนแบบในด้านการมีพฤติกรรมที่ก้าวร้าวจากการเห็นเหตุการณ์ความรุนแรงในครอบครัวหรือไม่ พบว่าแต่มีการเลียนแบบการมีพฤติกรรมที่ก้าวร้าวจากการเห็นเหตุการณ์ความรุนแรงในครอบครัวในด้านบวก ดังจะเห็นได้จากการให้ความเห็นของแแต่ ดังนี้

“ผมไม่ชอบให้พ่อกับแม่ทะเลาะกัน ผมว่ามันไม่มีความสุข ขึ้นทนไปเรื่อยๆก็บ้ากันพอดี มันต้องหาที่ระบายบ้าง วิธีการของผมก็ไปมีเรื่องกับชาวบ้านนี่แหละ อีกอย่างคือ ได้ประชิดพ่อกับแม่ไปด้วย ผมอยากรู้เหมือนถ้าผมถูกตำรวจจับตัวไป พ่อกับแม่จะว่าอย่างไรบ้าง”

(แแต่ ปวช. ปี 2 แผนกโยธา)

- การนำวิธีการแก้ปัญหาด้วยความรุนแรงไปใช้

จากการสัมภาษณ์และสังเกตการณ์ เพื่อประเมินว่ากลุ่มตัวอย่างมีการเรียนรู้ความรุนแรงจากการเลียนแบบในด้านการนำวิธีการแก้ปัญหาด้วยความรุนแรงไปใช้ พบว่าแต่มีการเลียนแบบการนำวิธีการแก้ปัญหาด้วยความรุนแรงไปใช้ในด้านบวก ดังจะเห็นได้จากการให้ความเห็นของแแต่ ดังนี้

“ผมเห็นด้วยกับการใช้กำลังแก้ปัญหา อย่างที่บ้านผมนะ ถ้าพ่อไม่เล่นบทธอค ก็ไม่จบเรื่อง ที่สถาบันก็พอๆกัน มันคิดว่ามันถูกกันหมด ถ้าไม่ใช้กำลังก็ไม่รู้จะตัดสินใจแล้ว”

(แแต่ ปวช. ปี 2 แผนกโยธา)

- การจำคำหยาบคายไปใช้

จากการสัมภาษณ์และสังเกตการณ์ เพื่อประเมินว่ากลุ่มตัวอย่างมีการเรียนรู้ความรุนแรงจากการเลียนแบบในด้านการจำคำหยาบคายไปใช้หรือไม่ พบว่าแต่มีการเลียนแบบการจำคำหยาบคายไปใช้ในด้านบวก ดังจะเห็นได้จากการให้ความเห็นของแแต่ ดังนี้

“ผมก็คำคนอื่นอย่างที่ถูกพ่อคำมา แบบเดียวกัน มาอย่างไรไปอย่างนั้น มันต้องหาคนมารับช่วงไปนะ มันต้องไปคำคนอื่นต่ออีกที พอมีคนมารับไปแล้ว เราก็สบายใจ”

(แแต่ ปวช. ปี 2 แผนกโยธา)

- การส่งเสริมให้ใช้ความรุนแรงของครอบครัว

จากการสัมภาษณ์และสังเกตการณ์ เพื่อประเมินว่ากลุ่มตัวอย่างมีการเรียนรู้ความรุนแรงจากการเลียนแบบในด้านการส่งเสริมให้ใช้ความรุนแรงของครอบครัวหรือไม่ พบว่า แต่มีการเลียนแบบการส่งเสริมให้ใช้ความรุนแรงของครอบครัวในด้านบวก ดังจะเห็นได้จากการให้ความเห็นของแต่ละ ดังนี้

“ที่บ้านไม่ว่าอะไรผมเลย พ่อยังชมอีกด้วยนะ ว่าทำดีแล้ว ที่สั่งสอนพวกนั้นไปนะ ดีแล้ว จะได้ไม่กล้ามาหาเรื่องอีก”

(แต่ ปวช. ปี 2 แผนกโยธา)

ผู้ให้ข่าวสำคัญรายที่ 7 เบ็ม (นามสมมติ)

ในกรณีของผู้ให้ข่าวสำคัญรายที่ 7 แต่ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาโดยใช้แบบสอบถาม การสัมภาษณ์ การสังเกตการณ์และการเยี่ยมบ้าน โดยได้ใช้ระยะเวลาในการศึกษาประมาณ 2 เดือน เริ่มตั้งแต่วันที่ 17 พฤศจิกายน 2548 ถึงวันที่ 10 มกราคม 2549 ผู้ศึกษาได้รู้จักเบ็มผ่านการแนะนำของบีก เบ็มเป็นรุ่นน้องของบีก ซึ่งบีกได้พามาพบในการไปเยี่ยมบ้านบีกครั้งที่สอง ในวันที่ 17 ธันวาคม 2548 หลังจากนั้นผู้ศึกษาได้ทำการสัมภาษณ์กับเบ็มอีก 3 ครั้ง ครั้งละประมาณ 2-3 ชั่วโมง โดยนัดเจอกันที่ห้างเซ็นทรัลลาดพร้าว 20 ธันวาคม 2548 และเมื่อคุ้นเคยกับเบ็มแล้ว จึงได้ขอไปคุยที่บ้านของเบ็ม เพื่อให้เห็นสภาพความเป็นอยู่และความสัมพันธ์ในครอบครัว ในวันที่ 24 ธันวาคม 2548 และวันที่ 10 มกราคม 2549 ซึ่งข้อมูลที่ได้จากการศึกษาสามารถนำมาจัดกลุ่มได้ดังนี้คือ

ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข่าวสำคัญ

ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข่าวสำคัญ ประกอบไปด้วย ประวัติส่วนตัว ซึ่งได้แก่ อายุ ชั้นปี การศึกษา แผนกวิชาที่ศึกษา จำนวนครั้งที่เข้าร่วมการทะเลาะวิวาท และสาเหตุของการก่อเหตุทะเลาะวิวาท ประวัติครอบครัว ซึ่งได้แก่ ข้อมูลของบิดามารดา จำนวนพี่น้องในครอบครัว และกิจกรรมของครอบครัว และข้อมูลจากการเยี่ยมบ้าน โดยข้อมูลที่ได้จากการศึกษามีดังต่อไปนี้

ประวัติส่วนตัว

เบิ้มอายุ 17 ปี เป็นบุตรคนโต จากจำนวนพี่น้องทั้งหมด 2 คน ปัจจุบันศึกษาอยู่ระดับ ปวช. ชั้นปีที่ 2 แผนกโยธา ก่อนเข้าศึกษาระดับ ปวช. สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 จากโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาล

ตั้งแต่ศึกษาอยู่ในสถาบันแห่งนี้ เบิ้มเคยร่วมเหตุการณ์ทะเลาะวิวาทประมาณ 30 ครั้ง เป็นการทะเลาะวิวาทกับนักเรียนสถาบันเดียวกัน(คนละแผนก)และสถาบันอื่น สาเหตุที่ทำให้เข้าร่วมการทะเลาะวิวาทมีหลายสาเหตุ เช่น เรื่องผู้หญิง เมาสุรา ตั้งใจไปมีเรื่องกับฝ่ายตรงข้ามและการแก้แค้นเอาคืน

ประวัติครอบครัว

ครอบครัวของเบิ้มเป็นครอบครัวเดี่ยว บ้านที่พักอาศัยมีลักษณะเป็นบ้านไม้ 2 ชั้น สมาชิกในครอบครัวมีจำนวน 4 คน ประกอบด้วย บิดา มารดา เบิ้มและน้องชาย

บิดา อายุ 41 ปี ประกอบอาชีพเป็นพนักงานขับรถของบริษัทเอกชน มีรายได้เดือนละประมาณ 10,000 บาท มีลักษณะนิสัยเป็นคนจริงจัง ไม่มีอารมณ์ขัน ไม่ชอบให้ใครพูดจาล้อเล่นด้วย

มารดา อายุ 40 ปี ประกอบอาชีพเป็นลูกจ้างโรงพยาบาล มีรายได้เดือนละประมาณ 6,000 บาท มีลักษณะนิสัยเป็นคนใจดี จี๋เกรงใจ ค่อนข้างประนีประนอม แต่ถ้าเหลืออดทนไม่ไหวขึ้นมาจะไม่ยอมใครทั้งนั้น เป็นอย่างไรเป็นกัน

น้องชาย อายุ 13 ปี กำลังศึกษาอยู่ชั้นมัธยมต้น

ครอบครัวของเบิ้มมีฐานะพอมีพอใช้ มีรายได้แค่พอใช้จ่ายในแต่ละเดือนเท่านั้น ไม่มีเงินเหลือเก็บ และมีหนี้สินเป็นเงินที่กู้มาใช้จ่ายในครอบครัวอีกประมาณ 80,000 บาท

ครอบครัวของเบิ้มมีความสัมพันธ์ภายในครอบครัวที่ไม่ดี เพราะบิดามักจะใช้ความรุนแรงต่อมารดาเมื่อมีปัญหาทะเลาะวิวาทกัน โดยสาเหตุของการทะเลาะวิวาทมาจากบิดาเป็นคนติดสุรา ถ้ามารดาเข้าห้ามปรามไม่ให้ดื่มสุรา บิดาจะเกิดความไม่พอใจและเข้าทำร้ายร่างกาย

ครอบครัวของเบิ้มไม่ได้ทำกิจกรรมร่วมกันแบบพร้อมหน้าพร้อมตาบ่อยนัก หลังเลิกงาน บิดาจะกลับบ้านมาอาบน้ำเปลี่ยนเครื่องแต่งตัว เพื่อออกไปดื่มสุรากับเพื่อนๆ และกลับบ้านประมาณเที่ยงคืนแต่บางวันก็ไม่กลับ ขณะที่มารดาเมื่อกลับจากที่ทำงานก็จะทำงานบ้าน จากนั้นจะดูโทรทัศน์ไปเรื่อยๆ เวลาบิดากลับบ้าน น้องชายจะนั่งอยู่เป็นเพื่อนแม่ แต่พอน้องชายใกล้จะหลับมารดาก็จะให้ขึ้นไปนอนในห้อง ส่วนเบิ้มจะกลับถึงบ้านในตอนค่ำ บางวันก็จะออกไปเที่ยวกับเพื่อนและกลับบ้านประมาณเที่ยงคืน

การเยี่ยมชมบ้าน

จากการไปเยี่ยมชมบ้านของเบ็มหพบว่าที่บ้านเช่ามีลักษณะเป็นบ้านไม้ 2 ชั้น ตั้งอยู่ภายในซอยโพธิ์แก้ว ถนนพระรามหก แขวงพญาไท บ้านของเบ็มหจะอยู่ลึกเข้ามาจากถนนใหญ่ประมาณ 200 เมตร ด้านหน้าของบ้านอยู่ติดกับถนน บ้านที่อยู่รอบๆจะเป็นบ้านเช่าเช่นเดียวกัน แต่ละหลังปลูกอยู่ติดกันมากแบบหลังคาชนกันและไม่มีรั้วกัน ภายในบ้านมี 2 ห้องนอน และ 1 ห้องน้ำ มีเครื่องอำนวยความสะดวกเท่าจำเป็น ได้แก่ โทรทัศน์สี พัดลมและตู้เย็น เฟอร์นิเจอร์ในบ้านเป็นของผู้ให้เช่า ชั้นล่างปล่อยโล่งไว้เป็นที่นั่งเล่นของครอบครัว มีชุดรับแขกเป็น โต๊ะและเก้าอี้ไม้ตั้งอยู่ด้านหลังเป็นห้องครัวและห้องน้ำ ชั้นบนเป็นห้องนอน 2 ห้อง บิคารดานอนอยู่ด้วยกันห้องหนึ่ง และเบ็มหกับน้องชายนอนด้วยกันอยู่อีกห้องหนึ่ง ภายในห้องนอนไม่มีเตียง จะใช้การวางที่นอนไว้กับพื้นห้องเลย ภายในบ้านไม่มีการตกแต่งหรือประดับอะไรมากนัก ปล่อยเรียบๆ สภาพบ้านแลดูโทรมเนื่องจากขาดการดูแลรักษาที่ดี

ความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนบ้านเป็นไปด้วยดีไม่มีการทะเลาะเบาะแว้งกัน เวลาที่มีปัญหาที่ช่วยกันเหลือกันดี คนในซอยจะรู้จักหน้าตากันหมดแต่ไม่ค่อยได้พูดคุยกัน เพราะต่างคนต่างก็ต้องออกไปทำงานนอกบ้าน คนที่เช่าบ้านในซอยนี้อยู่ส่วนใหญ่จะเป็นลูกจ้างในโรงพยาบาลวิชัยยุทธ หรือไม่ก็เป็นข้าราชการ พ่อค้าแม่ค้าที่ขายของอยู่บริเวณนี้ เช่น ตลาดนัดข้างกระทรวงการคลัง เป็นต้น

ข้อมูลเกี่ยวกับการตกเป็นเหยื่อความรุนแรงของมารดา

จากการสัมภาษณ์ได้ความว่า ความรุนแรงในครอบครัวของเบ็มหเกิดขึ้นเป็นประจำ โดยมีสาเหตุมาจากบิดาของเบ็มหมีนิสัยชอบดื่มสุรา จึงทำให้มีปากเสียงกับมารดาอยู่เสมอ เพราะมารดาจะคอยห้ามปรามไม่ให้บิดาดื่มสุรา ดังจะเห็นได้จากการให้ความเห็นของเบ็มห ดังนี้

“ผมไม่อยากพูดว่าพ่อกินเหล้าแบบกินเพื่อเมา พอเมาได้ที่ ก็เริ่มหาเรื่องชาวบ้าน ส่งเสียงเอะอะโวยวาย พอเหล้าเข้าปากก็ตีกันประจำ”

(เบ็มห ปวช. ปี 2 แผนกโยธา)

ในส่วนของการรับรู้ที่มีต่อความรุนแรงที่เกิดขึ้นในครอบครัวนั้น เบ็มหยอมรับว่าความรุนแรงเป็นส่วนหนึ่งของครอบครัวไปแล้ว ถึงแม้ว่าจะอยากให้บิดาและมารดาอยู่กันด้วยดี ครอบครัวมีความสุขก็ตาม ดังจะเห็นได้จากการให้ความเห็นของเบ็มห ดังนี้

“เมื่อก่อนจะไม่ชอบใจที่พ่อกับแม่มีปากเสียงกัน ไม่เข้าใจว่าทำไมพ่อต้องใช้กำลังกับแม่ ทำให้แม่ต้องเสียใจร้องไห้ด้วย แต่ว่าตอนนี้เฉยๆแล้ว เห็นมาตั้งแต่เสกจนโต”

(เบ้ม ปวช. ปี 2 แผนกโยธา)

ข้อมูลเกี่ยวกับความเห็นต่อความรุนแรง

ข้อมูลเกี่ยวกับความเห็นต่อความรุนแรง ประกอบไปด้วย ความเห็นของผู้ให้ข่าวสำคัญที่มีต่อความรุนแรง ความเห็นของเพื่อนที่มีต่อผู้ให้ข่าวสำคัญในด้านการใช้ความรุนแรง และความเห็นของบิดามารดาที่มีต่อผู้ให้ข่าวสำคัญในด้านการใช้ความรุนแรง ซึ่งสามารถนำเสนอผลการศึกษาได้ดังนี้

ความเห็นของผู้ให้ข่าวสำคัญที่มีต่อความรุนแรง

จากการใช้แบบสอบถามเพื่อประเมินความเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อความรุนแรง โดยผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามให้เลือกตอบแบบให้ดูค่าข้อความ จำนวนทั้งสิ้น 10 ข้อ ผลการศึกษาพบว่าเบ้มมีความเห็นต่อความรุนแรงในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.0$ ตารางที่ 3 หน้า 146) ซึ่งแสดงให้เห็นว่าเบ้มมีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมใช้ความรุนแรงปานกลาง ดังจะเห็นได้จากการให้ความเห็นของเบ้ม ดังนี้

“ผมไม่กลัวที่จะมีเรื่องทะเลาะวิวาท แต่ก็จะคู่ด้วยเหมือนกันว่าสู้ได้หรือไม่ ไม่ใช่อะอะเข้าไปมีเรื่องโดยไม่ดูต้าม้าตาเรือ ถ้าของไม่ถึง คือ ไม่ได้เปรียบ เช่น เรามือเปล่าแต่ฝ่ายตรงข้ามมีไม้หรือมีด เรามีมีดแต่ฝ่ายตรงข้ามมีปืน ก็จะหลบมาก่อน แล้วค่อยไปแก้แค้นทีหลัง เข้าทำนองถูกผู้ชายสิบปีค่อยแก้แค้นก็ไม่สาย ถ้าของไม่ถึงแล้วไปมีเรื่อง เรานั้นแหละที่จะเป็นฝ่ายที่เจ็บเอง แต่ถ้าได้เปรียบผมก็จะลงมือทันที”

(เบ้ม ปวช. ปี 2 แผนกโยธา)

ความเห็นของเพื่อนที่มีต่อผู้ให้ข่าวสำคัญในด้านการใช้ความรุนแรง

จากการสอบถามเพื่อนของเบ้ม พอลจะสรุปได้ว่าเบ้มมีนิสัยที่ชอบใช้ความรุนแรง ไม่สนใจเรียน ชอบเที่ยวเตร่ เวลาที่มีเรื่องทะเลาะวิวาทเบ้มจะเป็นกองหน้าเข้าไปตีเป็นคนแรกก่อนเพื่อนเสมอ ดังจะเห็นได้จากการให้ความเห็นของเพื่อนของเบ้ม ดังนี้

“เรื่องเรียนไอ้เบิ้มมันไม่สนใจ มันสนแต่เรื่องเที่ยว ผู้หญิงแล้วก็ตักัน”

“ไอ้เบิ้มมันเป็นกองหน้า ตักันมันเจ็บตัวทุกทีละพี่(ผู้วิจัย) พวกกองหลัง กองกลางไม่ค่อยโดน”

(เพื่อนของเบิ้ม ปวช. ปี 2 แผนกโยธา)

ความเห็นของบิดามารดาที่มีต่อผู้ให้ข่าวสำคัญในด้านการใช้ความรุนแรง

จากการสัมภาษณ์บิดามารดาของเบิ้มได้ความว่า บิดามารดาของเบิ้มมีความเห็นว่าเบิ้มมีพฤติกรรมที่ใช้ความรุนแรง เนื่องจากเบิ้มคบกับเพื่อนที่ไม่ดีแล้วพากันไปมีเรื่องทะเลาะวิวาท ดังจะเห็นได้จากการให้ความเห็นของบิดามารดาของเบิ้ม ดังนี้

“มันไม่บอกน้ำหрок แต่น้ำรู้ว่ามัน ไปมีเรื่องตักันหลายครั้ง ก็พรรคพวกของมันนั่นแหละ พากันไปมีเรื่อง ตัวตักันทั้งนั้น”

“เบิ้มเป็นคนหัวคือ คิดเพื่อน เชื่อเพื่อนมากกว่าเชื่อน้ำอีก”

(บิดามารดาของเบิ้ม ปวช. ปี 2 แผนกโยธา)

ข้อมูลเกี่ยวกับการเรียนรู้ความรุนแรงจากครอบครัวทั้งทางตรงและทางอ้อม

ในประเด็นการเรียนรู้ความรุนแรงจากครอบครัวทั้งทางตรงและทางอ้อมนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งออกเป็น 2 หัวข้อ คือ การอบรมสั่งสอนให้ใช้ความรุนแรงของครอบครัว ซึ่งเป็นการเรียนรู้ทางตรง และการเลียนแบบจากความรุนแรงที่เกิดขึ้นในครอบครัว ซึ่งเป็นการเรียนรู้ทางอ้อม โดยมีผลการศึกษา ดังนี้

การอบรมสั่งสอนให้ใช้ความรุนแรงของครอบครัว

ในหัวข้อการอบรมสั่งสอนให้ใช้ความรุนแรงของครอบครัว ผู้วิจัยได้กำหนดตัวชี้วัดการอบรมสั่งสอนให้ใช้ความรุนแรงของครอบครัวไว้ 5 ประเด็น ได้แก่ การสอนให้ใช้กำลังแก้ไข ปัญหา การที่บิดาใช้ความรุนแรงต่อมารดา การใช้ถ้อยคำหยาบคายดูค่า การใช้คำสั่งหรือใช้กำลัง บังคับให้ทำตามที่บิดามารดาต้องการ และการลงโทษเมื่อกระทำผิดด้วยความรุนแรง

ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์และสังเกตการณ์เพื่อการประเมินว่า กลุ่มตัวอย่างได้รับการอบรมสั่งสอนให้ใช้ความรุนแรงของครอบครัวหรือไม่ ซึ่งผลของการศึกษาในภาพรวมพบว่าเบิ้มได้รับ

การอบรมสั่งสอนให้ใช้ความรุนแรงของครอบครัวในระดับมาก และสามารถแสดงผลการศึกษา
ในส่วนผลของตัวชี้วัดแต่ละตัวได้ดังนี้

- การสอนให้ใช้กำลังแก้ไขปัญหา

จากการสัมภาษณ์และสังเกตการณ์ เพื่อประเมินว่ากลุ่มตัวอย่างมีการเรียนรู้ความ
รุนแรงจากการได้รับการสอนให้ใช้กำลังแก้ไขปัญหหรือไม่ พบว่าเบ็มมีการเรียนรู้ความรุนแรง
จากการสอนให้ใช้กำลังแก้ไขปัญหของครอบครัวในด้านลบ ดังจะเห็นได้จากการให้ความเห็น
ของเบ็ม ดังนี้

“พ่อแม่ห้ามผมเค็ดขาดเลย ห้ามไปมีเรื่อง ที่จริงพ่อแม่ไม่ยอมให้เรียน ปวช.หรือ
เค้าอยากให้เรียน ม.ปลาย กลัวผมจะไปมีเรื่อง แต่ผมติดเพื่อน เลยมาเรียนที่นี่ ตอนแรกไม่ได้บอก
ให้รู้หรือกลัวไม่ยอมให้เรียน มาบอกตอนจะมอบตัวเลย ก็เป็นเรื่องเลขที่เดียวโดนพ่อซ้อมจนอ้วม
ปากแตก คิ้วแตก แม่ก็ตีซ้ำ แต่ผมยื่นคำขาดไปว่าให้ไม่ให้เรียน ก็จะไม่เรียนอะไรเลย พ่อแม่เลยยอม
แต่ก็ตั้งเงื่อนไขอย่างที่บอกนั่นละ ห้ามไปมีเรื่องทะเลาะวิวาทไม่งั้นเจ็บตัว”

(เบ็ม ปวช. ปี 2 แผนกโยธา)

- การที่บิดาใช้ความรุนแรงต่อมารดา

จากการสัมภาษณ์และสังเกตการณ์ เพื่อประเมินว่ากลุ่มตัวอย่างมีการเรียนรู้ความ
รุนแรงจากการที่บิดาใช้ความรุนแรงต่อมารดา พบว่าเบ็มมีการเรียนรู้ความรุนแรงจากการที่บิดาใช้
ความรุนแรงต่อมารดาในด้านบวก ดังจะเห็นได้จากการให้ความเห็นของเบ็ม ดังนี้

“พ่อชอบกินเหล้า ต้องออกไปกินกับเพื่อนทุกเย็นไม่เคยขาด บางวันก็หาทางกลับ
บ้านไม่เจอ เดือดร้อนแม่ต้องออกตาม พอกลับมาถึงบ้านพ่อก็ทุบตีแม่ หว่าแม่ไปเบ่งทับเค้าต่อ
หน้าเพื่อน”

(เบ็ม ปวช. ปี 2 แผนกโยธา)

- การใช้ถ้อยคำหยาบคายคู่คำ

จากการสัมภาษณ์และสังเกตการณ์ เพื่อประเมินว่ากลุ่มตัวอย่างมีการเรียนรู้ความ
รุนแรงจากการใช้ถ้อยคำหยาบคายคู่คำ พบว่าเบ็มมีการเรียนรู้ความรุนแรงจากการใช้ถ้อยคำหยาบ
คายคู่คำในด้านบวก ดังจะเห็นได้จากการให้ความเห็นของ เบ็ม ดังนี้

“ไม่ว่าผมทำอะไรก็โดนค่าไปทุกเรื่อง พ่อกับแม่เค้ายังฝังใจเรื่องที่ผมขี้ใจมาเรียนอาชีวะ ไม่ว่าผมทำอะไรก็โดนค่าไปทุกเรื่อง ผมโดนเกือบทุกวันล่ะ ว่าลูกเนรคุณบ้าง ไม่รักดีบ้าง ผมว่ามันเกินไปนะ เรียน ปวช. แล้วมันผิดตรงไหน”

(เบิ้ม ปวช. ปี 2 แผนกโยธา)

- การใช้คำสั่งหรือใช้กำลังบังคับให้ทำตามที่บิดามารดาต้องการ

จากการสัมภาษณ์และสังเกตการณ์ เพื่อประเมินว่ากลุ่มตัวอย่างมีการเรียนรู้ความรู้ความรุนแรงจากการใช้คำสั่งหรือใช้กำลังบังคับให้ทำตามที่บิดามารดาต้องการ พบว่าเบิ้มมีการเรียนรู้ความรู้ความรุนแรงจากการใช้คำสั่งหรือใช้กำลังบังคับให้ทำตามที่บิดามารดาต้องการในด้านบวก ดังจะเห็นได้จากการให้ความเห็นของเบิ้ม ดังนี้

“ผมถูกพ่อแม่บังคับมาตั้งแต่เด็กเลยพี่(ผู้วิจัย) สั่งให้ไปเรียนพิเศษ ให้อ่านหนังสือ กลับจากโรงเรียนให้ทำการบ้าน ห้ามออกไปเล่นนอกบ้าน สารพัด ไม่เชื่อก็โดนตี นี่ขนาดโตแล้ว พ่อแม่ก็ยังไม่เลิกบังคับ ห้ามไม่ให้ไปมีเรื่อง ห้ามไม่ให้กลับบ้านดึก น่าเบื่อทำอย่างกับผมเป็นหุ่นยนต์ ไม่คิดถึงจิตใจกันบ้าง”

(เบิ้ม ปวช. ปี 2 แผนกโยธา)

- การลงโทษเมื่อกระทำผิดด้วยความรุนแรง

จากการสัมภาษณ์และสังเกตการณ์ เพื่อประเมินว่ากลุ่มตัวอย่างมีการเรียนรู้ความรู้ความรุนแรงจากการลงโทษเมื่อกระทำผิดด้วยความรุนแรง พบว่าเบิ้มมีการเรียนรู้ความรู้ความรุนแรงจากการลงโทษเมื่อกระทำผิดด้วยความรุนแรงในด้านบวก ดังจะเห็นได้จากการให้ความเห็นของเบิ้ม ดังนี้

“เมื่อก่อนถ้าผมไม่ทำตามที่พ่อกับแม่บอกก็จะโดนลงโทษอยู่แล้ว ยิ่งพอมารเรียน ปวช. ด้วยแล้ว ยิ่งโดนเพ่งเล็งหนักกว่าเดิมอีก จะทำอะไรก็ต้องระวังตัวตลอด กลัวว่าจะทำให้พ่อแม่เกิดไม่พอใจขึ้นมา เมื่อก่อนอาจจะโดนแค่ดูค่าหรือใช้ไม้ตีบ้าง แต่เดี๋ยวนี้ เตะ ต่อย กะเอาให้ตายกันเลย”

(เบิ้ม ปวช. ปี 2 แผนกโยธา)

การเลียนแบบจากความรุนแรงที่เกิดขึ้นในครอบครัว

ในหัวข้อการเลียนแบบจากความรุนแรงที่เกิดขึ้นในครอบครัว ผู้วิจัยได้กำหนดตัวชี้วัดการเลียนแบบจากความรุนแรงที่เกิดขึ้นในครอบครัว 5 ประเด็นได้แก่ การใช้กำลังตามที่ได้เห็นตัวอย่างจากบิดา การมีพฤติกรรมที่ก้าวร้าวจากการเห็นเหตุการณ์ความรุนแรงในครอบครัว การนำวิธีการแก้ปัญหาด้วยความรุนแรงไปใช้ การจำคำหยาบคายไปใช้ และการส่งเสริมให้ใช้ความรุนแรงของครอบครัว

ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์และสังเกตการณ์เพื่อประเมินว่า กลุ่มตัวอย่างได้มีการเลียนแบบจากความรุนแรงที่เกิดขึ้นในครอบครัวหรือไม่ ซึ่งผลของการศึกษาในภาพรวมพบว่า เบ็มีมีการเลียนแบบจากความรุนแรงที่เกิดขึ้นในครอบครัวในระดับมาก และสามารถแสดงผลการศึกษาในส่วนผลของตัวชี้วัดแต่ละตัวได้ ดังนี้

- การใช้กำลังตามที่ได้เห็นตัวอย่างจากบิดา

จากการสัมภาษณ์และสังเกตการณ์ เพื่อประเมินว่ากลุ่มตัวอย่างมีการเรียนรู้ความรุนแรงจากการเลียนแบบในด้านการใช้กำลังตามที่ได้เห็นตัวอย่างจากบิดาหรือไม่ พบว่าเบ็มีมีการเลียนแบบการใช้กำลังตามที่ได้เห็นตัวอย่างจากบิดาในด้านบวก ดังจะเห็นได้จากการให้ความเห็นของเบ็มี ดังนี้

“ผมเห็นพ่อใช้กำลังออกจะบ่อยไป ที่ผมไปมีเรื่องตีกับคนอื่นมา ผมก็แค่ทำตามพ่อเท่านั้นละ พ่อทำได้ผมก็เอาบ้าง เดินตามผู้ใหญ่หมาไม่กัดไม่ใช่เหรอ แล้วจะมาว่าผมได้อะไรละ ผมจำมาอีกที่ไม่ใช่คนเริ่มเองนะ ถ้าจะว่าก็ไปว่าคนต้นแบบสิ”

(เบ็มี ปวช. ปี 2 แผนกโยธา)

- การมีพฤติกรรมที่ก้าวร้าวจากการเห็นเหตุการณ์ความรุนแรงในครอบครัว

จากการสัมภาษณ์และสังเกตการณ์ เพื่อประเมินว่ากลุ่มตัวอย่างมีการเรียนรู้ความรุนแรงจากการเลียนแบบในด้านการมีพฤติกรรมที่ก้าวร้าวจากการเห็นเหตุการณ์ความรุนแรงในครอบครัวหรือไม่ พบว่าเบ็มีมีการเลียนแบบการมีพฤติกรรมที่ก้าวร้าวจากการเห็นเหตุการณ์ความรุนแรงในครอบครัวในด้านบวก ดังจะเห็นได้จากการให้ความเห็นของเบ็มี ดังนี้

“เวลาเห็นพ่อแม่ตีกันแล้วมันเสียอารมณ์นะ จะตีกันไปทำไม ไม่เข้าใจ บางทีผมก็โดนค่าไปด้วย มันเลยเซ็ง แล้วก็ช่วงเซ็งๆถ้าใครมาขวางหูขวางตาละ โคน”

(เบิ้ม ปวช. ปี 2 แผนกโยธา)

- การนำวิธีการแก้ปัญหาด้วยความรุนแรงไปใช้

จากการสัมภาษณ์และสังเกตการณ์ เพื่อประเมินว่ากลุ่มตัวอย่างมีการเรียนรู้ความรุนแรงจากการเลียนแบบในด้านการนำวิธีการแก้ปัญหาด้วยความรุนแรงไปใช้ พบว่าเบิ้มมีการเลียนแบบการนำวิธีการแก้ปัญหาด้วยความรุนแรงไปใช้ในด้านบวก ดังจะเห็นได้จากการให้ความเห็นของเบิ้ม ดังนี้

“ไม่ชอบที่พ่อทำร้ายแม่ ถ้าเป็นคนอื่นที่ไม่ใช่แม่จะไม่ว่าสักคำ แต่ก็คิดเหมือนกันนะ ถ้าไม่ทำอย่างนั้นพ่อก็คงไม่ได้ออกจากบ้าน ผมเลยคิดว่าการใช้กำลังนี่ก็ดีนะ ใช้แล้วจัดอุปสรรคได้หมด”

(เบิ้ม ปวช. ปี 2 แผนกโยธา)

- การจำคำหยาบคายไปใช้

จากการสัมภาษณ์และสังเกตการณ์ เพื่อประเมินว่ากลุ่มตัวอย่างมีการเรียนรู้ความรุนแรงจากการเลียนแบบในด้านการจำคำหยาบคายไปใช้หรือไม่ พบว่าเบิ้มมีการเลียนแบบการจำคำหยาบคายไปใช้ในด้านบวก ดังจะเห็นได้จากการให้ความเห็นของเบิ้ม ดังนี้

“ผมถามหน่อย หยาบคายไม่หยาบเอาอะไรมาวัด ไม่ดีแล้วทำไมถึงพูดกันทั้งบ้านทั้งเมือง นี่ผมยังคิด พวกคำว่า ฉิบหาย ไอ้ห้า ไอ้เวร มาจากพ่อเลย เพื่อนที่สถาบันนี่มันก็พูดกันทุกนะ ไม่พูดก็ขาดทุน ถูกค่าฟรี ต้องเอาคืน มันค่ามาเราก็ค่ากลับบวกกำไรด้วย”

(เบิ้ม ปวช. ปี 2 แผนกโยธา)

- การส่งเสริมให้ใช้ความรุนแรงของครอบครัว

จากการสัมภาษณ์และสังเกตการณ์ เพื่อประเมินว่ากลุ่มตัวอย่างมีการเรียนรู้ความรุนแรงจากการเลียนแบบในด้านการส่งเสริมให้ใช้ความรุนแรงของครอบครัวหรือไม่ พบว่า

มีการเลียนแบบการส่งเสริมให้ใช้ความรุนแรงของครอบครัวในด้านลบ ดังจะเห็นได้จากการให้ความเห็นของเบ็มดังนี้

“เค้าสั่งไม่ให้ไปมีเรื่อง ผมเลยให้พอกับแม่รู้ว่าไปมีเรื่องมาไม่ได้หรอก ไม่งั้นโดนซ้อม จะยังงี้ก็ต้องปิดให้มิด”

(เบ็ม ปวช. ปี 2 แผนกโยธา)

ผู้ให้ข่าวสำคัญรายที่ 8 จอน (นามสมมติ)

ในกรณีของผู้ให้ข่าวสำคัญรายที่ 8 จอน ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาโดยใช้แบบสอบถาม การสัมภาษณ์ การสังเกตการณ์และการเยี่ยมบ้าน โดยได้ใช้ระยะเวลาในการศึกษาประมาณ 2 เดือน เริ่มตั้งแต่วันที่ 9 พฤศจิกายน 2548 ถึงวันที่ 24 ธันวาคม 2548 ผู้ศึกษาได้พบจอนครั้งแรกที่ร้านอาหารแถวสถาบัน ในวันที่ 9 พฤศจิกายน 2548 โดยจอนได้มาพร้อมกันกับบ๊ิกซึ่งเป็นรุ่นพี่ที่ภาคโยธา และในวันนั้นบ๊ิกได้บอกให้จอนพาผู้ศึกษาไปที่บ้าน ซึ่งบ๊ิกได้ร่วมเดินทางไปด้วย หลังจากนั้นผู้ศึกษาได้ทำการศึกษาสัมภาษณ์กับจอนอีก 2 ครั้ง ในการสัมภาษณ์แต่ละครั้งใช้เวลาประมาณ 2-3 ชั่วโมง โดยนัดเจอกันที่ร้านอาหารร้านเดิม ในวันที่ 8 ธันวาคม 2548 และไปเยี่ยมบ้านอีกครั้ง ในวันที่ 24 ธันวาคม 2548 ซึ่งข้อมูลที่ได้จากการศึกษาสามารถนำมาจัดกลุ่มได้ดังนี้ คือ

ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข่าวสำคัญ

ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข่าวสำคัญ ประกอบไปด้วย ประวัติส่วนตัว ซึ่งได้แก่ อายุ ชั้นปี การศึกษา แผนกวิชาที่ศึกษา จำนวนครั้งที่เข้าร่วมการทะเลาะวิวาท และสาเหตุของการก่อเหตุทะเลาะวิวาท ประวัติครอบครัว ซึ่งได้แก่ ข้อมูลของบิดามารดา จำนวนพี่น้องในครอบครัว และกิจกรรมของครอบครัว และข้อมูลจากการเยี่ยมบ้าน โดยข้อมูลที่ได้จากการศึกษามีดังต่อไปนี้

ประวัติส่วนตัว

จอนอายุ 17 ปี เป็นบุตรคนโต จากจำนวนพี่น้องทั้งหมด 3 คน ปัจจุบันศึกษาอยู่ระดับ ปวช. ชั้นปีที่ 2 แผนกโยธา ก่อนเข้าศึกษาระดับ ปวช. สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 จากโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาล

ตั้งแต่ศึกษาอยู่ในสถาบันแห่งนี้ จอนเคยร่วมเหตุการณ์ทะเลาะวิวาทประมาณ 30 ครั้ง เป็น การทะเลาะวิวาทกับนักเรียนสถาบันเดียวกัน(คนละแผนก) สาเหตุที่ทำให้เข้าร่วมการทะเลาะวิวาท เกิดจากการเขม่นฝ่ายตรงข้าม แข่งผู้หญิง เข้าช่วยเหลือเพื่อนและแก้แค้นเอาคืน

ประวัติครอบครัว

ครอบครัวของจอนเป็นครอบครัวเดี่ยว บ้านที่พักอาศัยมีลักษณะเป็นอาคารพาณิชย์ 3 ชั้น ขนาด 1 คูหา สมาชิกในครอบครัวมีจำนวน 5 คน ประกอบด้วย บิดา มารดา จอน น้องสาวคนกลาง และน้องสาวคนเล็ก

บิดา อายุ 41 ปี ประกอบอาชีพเป็นพนักงานบริษัทเอกชน มีรายได้เดือนละ ประมาณ 18,000 บาท มีลักษณะนิสัยเป็นคนจริงจังกับงาน ยึดคิย์ทำ เวลาโมโหจะมีอารมณ์ร้าย

มารดา อายุ 41 ปี ประกอบอาชีพเป็นเซลขายสินค้ามีรายได้เดือนละประมาณ 15,000 บาท มีลักษณะนิสัยเป็นคนพูดเก่ง มนุษย์สัมพันธ์ดี อารมณ์อ่อนไหวง่าย ถ้าไม่พอใจจะ เจ็บไม่พูดกับใคร

น้องสาวคนกลาง อายุ 13 ปี กำลังศึกษาอยู่ชั้นมัธยมต้น

น้องสาวคนเล็ก อายุ 8 ปี กำลังศึกษาอยู่ชั้นประถมศึกษา

ครอบครัวของจอนมีฐานะปานกลาง ไม่มีปัญหาเรื่องค่าใช้จ่ายในแต่ละเดือน มีหนี้สินที่ ต้องผ่อนชำระเป็นค้ำบ้านที่พักอาศัยและรถยนต์

ความสัมพันธ์ในครอบครัวค่อนข้างมีปัญหา เนื่องจากบิดามารดามีปัญหาทะเลาะวิวาทกัน และบิดามีการใช้กำลังต่อมารดา ซึ่งการทะเลาะวิวาทมีสาเหตุมาจากบิดาเครียดเรื่องงานจากที่ ทำงานแล้วมาระบายอารมณ์กับสมาชิกในครอบครัว

สมาชิกในครอบครัวของจอนแต่ละคนจะมีหน้าที่เป็นของตัวเอง เมื่อกลับมาจากเรียนจอน และน้องสาวจะช่วยทำงานบ้านตามสมควร จากนั้นจึงไปพักผ่อนหรือออกไปเล่นนอกบ้าน ได้ ครอบครัวของจอนจะรับประทานอาหารเย็นร่วมกันเป็นประจำ เมื่อรับประทานอาหารเสร็จบิดาจะเอา งานที่บริษัทมาทำต่อ ขณะที่คนอื่นๆจะดูโทรทัศน์กัน พอจบข่าวมารดาจะให้น้องสาวทั้งสองคน ไปทำการบ้านและเข้านอน มารดาและจอนจะเข้านอนประมาณเที่ยงคืน

การเยี่ยมบ้าน

จากการไปเยี่ยมบ้านของจอนพบว่า มีลักษณะเป็นอาคารพาณิชย์ 3 ชั้น ขนาด 1 คูหา ตั้งอยู่ที่ ซอยสิทธิชัย ถนนกรุงเทพ-นนทบุรี แขวงบางซื่อ อยู่ลึกจากถนนใหญ่ประมาณ 100 เมตร ภายในบ้านแบ่งออกเป็น 2 ห้องนอน 2 ห้องน้ำ มีเครื่องอำนวยความสะดวกตามสมควร ได้แก่ โทรทัศน์สี เครื่องเสียง พัดลม ตู้เย็นและเครื่องซักผ้า ชั้นล่างของบ้านด้านติดกับประตูทางเข้ามีชุด

โซฟาพับแชกตั้งอยู่ บริเวณนี้ใช้เป็นพื้นที่พักผ่อนของครอบครัว ถัดเข้ามาเป็นตู้โชว์และโต๊ะรับประทานอาหาร ด้านหลังสุดเป็นห้องครัว มีห้องน้ำ 1 ห้อง ใต้บันไดที่อยู่ตรงกลางบ้าน ชั้นที่สองเป็นชั้นลอยใช้เป็นทำงานมีคอมพิวเตอร์และเครื่องพิมพ์ ด้านข้างเป็นชั้นวางหนังสือ ชั้นที่สามแบ่งออกเป็นห้องนอน 2 ห้องและห้องน้ำ 1 ห้อง น้องสาวคนเล็กนอนกับบิดาและมารดา ส่วนจอนนอนอยู่กับน้องสาวคนกลาง

จากการสังเกตพบว่าสภาพภายในบ้านค่อนข้างรก ข้าวของเครื่องใช้เยอะแยะเต็มบ้านไปหมดและวางอยู่เกะกะผิดที่ผิดทาง ไม่ได้มีการจัดเก็บให้เรียบร้อย บนฝาผนังบ้านมีการประดับรูปในหลวงและพระราชินี ตลอดจนภาพธรรมชาติ

ในส่วนของความสัมพันธ์กับเพื่อนบ้านจะรู้จักคนที่อยู่ในซอยเดียวกันเป็นอย่างดี เพราะห้องที่อยู่ถัดไปเป็นร้านขายกาแฟอาหารตามสั่งและฝั่งตรงข้ามเป็นร้านขายของชำ ทำให้บริเวณนี้เป็นเหมือนที่พบปะรวมตัวกันของคนในซอย ใครผ่านไปผ่านมาก็จะทักทายกันเป็นประจำ

ข้อมูลเกี่ยวกับการตกเป็นเหยื่อความรุนแรงของมารดา

จากการสัมภาษณ์ได้ความว่า ความรุนแรงในครอบครัวของจอนเกิดขึ้นประมาณสองสัปดาห์ต่อครั้ง โดยมีสาเหตุมาจากบิดาเครียดจากเรื่องงานแล้วมารดาบารมณ์กับมารดา ดังจะเห็นได้จากการให้ความเห็นของจอน ดังนี้

“พ่ออารมณ์ค้างมาจากที่ทำงานที่ไร ก็มาลงกับแม่ทุกที คุยเรื่องงานกันไม่ได้หรอก คุยกันได้ไม่นาน เดี่ยวก็ได้ตีกัน ไม่ว่าแม่จะพูดอะไร พ่อก็มองในแง่ร้ายไปหมด บอกให้ใจเย็นๆ ก็ว่าไปเข้าข้างคนอื่น”

(จอน ปวช. ปี 2 แผนกโยธา)

ในส่วนของกรรับรู้ที่มีต่อความรุนแรงที่เกิดขึ้นในครอบครัวนั้น จอนมีความเคยชินกับเหตุการณ์ดังกล่าว เนื่องจากได้เห็นบิดาใช้กำลังต่อมารดาอยู่หลายครั้ง จนคิดว่าเป็นเรื่องปกติ ไม่รู้สึกราวเรื่องที่ร้ายแรงอะไร ดังจะเห็นได้จากการให้ความเห็นของจอน ดังนี้

“พ่อแม่ทะเลาะกันได้ไม่นานเดี๋ยวก็กลับมาคืนดีกันเอง เป็นอย่างมานานแล้ว ผมจึงไม่ตกอกตกใจอะไร”

(จอน ปวช. ปี 2 แผนกโยธา)

ข้อมูลเกี่ยวกับความเห็นต่อความรุนแรง

ข้อมูลเกี่ยวกับความเห็นต่อความรุนแรง ประกอบไปด้วย ความเห็นของผู้ให้ข่าวสำคัญที่มีต่อความรุนแรง ความเห็นของเพื่อนที่มีต่อผู้ให้ข่าวสำคัญในด้านการใช้ความรุนแรง และความเห็นของบิดามารดาที่มีต่อผู้ให้ข่าวสำคัญในด้านการใช้ความรุนแรง ซึ่งสามารถนำเสนอผลการศึกษาดังนี้

ความเห็นของผู้ให้ข่าวสำคัญที่มีต่อความรุนแรง

จากการใช้แบบสอบถามเพื่อประเมินความเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อความรุนแรง โดยผู้วิจัย ได้ใช้แบบสอบถามให้เลือกตอบแบบให้ค่าข้อความ จำนวนทั้งสิ้น 10 ข้อ ผลการศึกษาพบว่าจอนมีความเห็นต่อความรุนแรงในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.5$ คูตารางที่ 3 หน้า 146) ซึ่งแสดงให้เห็นว่าจอนมีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมใช้ความรุนแรงปานกลาง ดังจะเห็นได้จากการให้ความเห็นของจอน ดังนี้

“ผมว่ามันก็คิดเป็นเรื่องปกติละพี่(ผู้วิจัย) มีทุกที่ทุกสถาบันละ แต่ผมว่ามันดีกันบ่อย ก็เพราะต่างคนต่างก็คิดว่าตัวเองเจ๋ง แม่จริง แต่ว่าคนที่แน่ที่สุดมิได้แค่คนเดียวไง ในเมื่อแน่นัก ก็มาเจอกันหน่อย จะได้ตัดสินกัน ไปเลยว่ใครที่แน่กว่ากัน”

(จอน ปวช. ปี 2 แผนกโยธา)

ความเห็นของเพื่อนที่มีต่อผู้ให้ข่าวสำคัญในด้านการใช้ความรุนแรง

จากการสอบถามเพื่อนของจอน สามารถสรุปได้ว่าเพื่อนมองว่าจอนเป็นคนที่มีความรุนแรง ชอบเบ่งทับเพื่อน และชอบออกคำสั่งกับรุ่นน้อง เนื่องจากจอนเป็นรุ่นน้องที่ข้ามรุ่นไปอยู่ร่วมกลุ่มกับรุ่นพี่ปี 3 ด้วยความที่เป็นเด็กของรุ่นพี่ จึงทำให้กับเพื่อนรุ่นเดียวกันและรุ่นน้องจอนค่อนข้างจะให้ความสนใจ ดังจะเห็นได้จากการให้ความเห็นของเพื่อนของจอน ดังนี้

“ไอ้จอนมันมีเรื่องเสมอละ ไม่มีอะไรทำมันก็ไปจ่มพวกรุ่นน้อง ไม่พอใจมันก็ตบหัวเอาคือๆ คีที่รุ่นน้องมันยังทนได้นะ แต่ถ้ามันยังไม่เลิกนิสัยแบบนี้ คงเจอสวนกลับเข้าให้สักวัน”

“มันถือว่ามันเป็นเด็กของรุ่นพี่ เลยไม่เห็นหัวพวกผม กับพวกผมมันไม่ค่อยมาสูงสิงด้วยนะ โน่นมันไปนั่งกับรุ่นพี่ มันคงคิดว่าแท้่จริงๆแล้ว คนอื่นมองว่ามันเป็นเด็กรับใช้ อยู่กับรุ่นพี่ก็รับๆ อย่างเดียว”

(เพื่อนของจอน ปวช. ปี 2 แผนกโยธา)

ความเห็นของบิดามารดาที่มีต่อผู้ให้ข่าวสำคัญในด้านการใช้ความรุนแรง

จากการสัมภาษณ์บิดามารดาของจอน ได้ความว่า บิดามารดาของจอนมีความคิดเห็นว่า จอนเป็นคนที่มีความประพฤติดี ใช้ความรุนแรง เนื่องจากจอนมีการแสดงความก้าวร้าวให้เห็นเวลาที่อยู่ในครอบครัว และจากการที่จอนไปมีเรื่องทะเลาะวิวาทอยู่เป็นประจำ ดังจะเห็นได้จากการให้ความเห็นของบิดามารดาของจอนว่า

“จอนเป็นคนอารมณ์ร้อน เอาแต่ใจตัวเอง ไม่ยอมใคร กระทั่งน้องสาวมันก็ยังไม่ยอมอ่อนข้อให้ ทะเลาะกัน น้องร้องไห้แทบตาย”

“ถ้าเป็นเรื่องตลกกัน แม่ไม่อยากจะพูดหรือตักเตือนอะไรแล้ว พูดแล้วเราเป็นฝ่ายเหนื่อยเอง จอนจะหาเหตุผลมาแก้ได้ตลอด หน้าเขาก็บอกว่าวิ่งเร็วเอาตัวรอดได้ ไม่ต้องห่วง”

(บิดามารดาของจอน ปวช. ปี 2 แผนกโยธา)

ข้อมูลเกี่ยวกับการเรียนรู้ความรุนแรงจากครอบครัวทั้งทางตรงและทางอ้อม

ในประเด็นการเรียนรู้ความรุนแรงจากครอบครัวทั้งทางตรงและทางอ้อมนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งออกเป็น 2 หัวข้อ คือ การอบรมสั่งสอนให้ใช้ความรุนแรงของครอบครัว ซึ่งเป็นการเรียนรู้ทางตรง และการเลียนแบบจากความรุนแรงที่เกิดขึ้นในครอบครัว ซึ่งเป็นการเรียนรู้ทางอ้อม โดยมีผลการศึกษาดังนี้

การอบรมสั่งสอนให้ใช้ความรุนแรงของครอบครัว

ในหัวข้อการอบรมสั่งสอนให้ใช้ความรุนแรงของครอบครัว ผู้วิจัยได้กำหนดตัวชี้วัดการอบรมสั่งสอนให้ใช้ความรุนแรงของครอบครัวไว้ 5 ประเด็น ได้แก่ การสอนให้ใช้กำลังแก้ไข ปัญหา การที่บิดาใช้ความรุนแรงต่อมารดา การใช้ถ้อยคำหยาบคายดูค่า การใช้คำสั่งหรือใช้กำลัง บังคับให้ทำตามที่บิดามารดาต้องการ และการลงโทษเมื่อกระทำผิดด้วยความรุนแรง

ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์และสังเกตการณ์เพื่อประเมินว่า กลุ่มตัวอย่างได้รับการอบรมสั่งสอนให้ใช้ความรุนแรงของครอบครัวหรือไม่ ซึ่งผลของการศึกษาในภาพรวมพบว่าจอนได้รับการอบรมสั่งสอนให้ใช้ความรุนแรงของครอบครัวในระดับน้อย และสามารถแสดงผลการศึกษาในส่วนผลของตัวชี้วัดแต่ละตัวได้ดังนี้

- การสอนให้ใช้กำลังแก้ไขปัญห

จากการสัมภาษณ์และสังเกตการณ์ เพื่อประเมินว่ากลุ่มตัวอย่างมีการเรียนรู้ความรุนแรงจากการได้รับการสอนให้ใช้กำลังแก้ไขปัญหหรือไม่ พบว่าจนการเรียนรู้ความรุนแรงจากการสอนให้ใช้กำลังแก้ไขปัญหของครอบครัวในด้านลบ ดังจะเห็นได้จากการให้ความเห็นของจน ดังนี้

“พ่อกับแม่คอยห้ามอยู่เรื่อยแหละว่า ไม่ให้ไปมีเรื่องกับใคร บอกว่ามีผมเป็นลูกชายอยู่คนเดียว ถ้าเป็นอะไร ไปจะเสียใจมาก พ่อกับแม่รอเกาะชายผ้าเหลืองอยู่ ลูกผู้ชายนะพี่ (ผู้วิจัย) จะให้วิ่งหนีได้ไง เสียศักดิ์ศรีหมด ผมก็บอกว่าไม่ต้องห่วงหรอกวิ่งเร็วเอาตัวรอดได้อยู่แล้ว”

(จน ปวช. ปี 2 แผนกโยธา)

- การที่บิดาใช้ความรุนแรงต่อมารดา

จากการสัมภาษณ์และสังเกตการณ์ เพื่อประเมินว่ากลุ่มตัวอย่างมีการเรียนรู้ความรุนแรงจากการที่บิดาใช้ความรุนแรงต่อมารดาหรือไม่ พบว่าจนมีการเรียนรู้ความรุนแรงจากการที่บิดาใช้ความรุนแรงต่อมารดาในด้านบวก ดังจะเห็นได้จากการให้ความเห็นของจน ดังนี้

“พ่อชอบเอาเรื่องของเจ้านาย เรื่องของลูกน้องมาบ่นให้ที่บ้านฟัง แม่ก็คอยบอกไม่ให้พ่อคำ กลัวน้องจะจำไปพูด พ่อก็โกรธคำแม่ว่าขัดคอไม่เข้าข้าง เวลาแม่ไม่พูดก็โดนพ่อคำอีกว่าเป็นผัวเมียกันหรือเปล่า ไม่เห็นเดือดร้อนแทนกัน พ่อพ่อโกรธมากๆก็ซ้อมแม่อีก”

(จน ปวช. ปี 2 แผนกโยธา)

- การใช้ถ้อยคำหยาบคายคู่คำ

จากการสัมภาษณ์และสังเกตการณ์ เพื่อประเมินว่ากลุ่มตัวอย่างมีการเรียนรู้ความรุนแรงจากการใช้ถ้อยคำหยาบคายคู่คำ พบว่าจนมีการเรียนรู้ความรุนแรงจากการใช้ถ้อยคำหยาบคายคู่คำในด้านลบ ดังจะเห็นได้จากการให้ความเห็นของจน ดังนี้

“พ่อกับแม่ตามใจผมมาก ไม่เคยคู่คำไม่เคยเรียกผมด้วยคำว่าไอ้หน้าไหนเลย”

(จน ปวช. ปี 2 แผนกโยธา)

- การใช้คำสั่งหรือใช้กำลังบังคับให้ทำตามที่บิดามารดาต้องการ

จากการสัมภาษณ์และสังเกตการณ์ เพื่อประเมินว่ากลุ่มตัวอย่างมีการเรียนรู้ความรุนแรงจากการใช้คำสั่งหรือใช้กำลังบังคับให้ทำตามที่บิดามารดาต้องการหรือไม่ พบว่าจอมนมีการเรียนรู้ความรุนแรงจากการใช้คำสั่งหรือใช้กำลังบังคับให้ทำตามที่บิดามารดาต้องการในด้านลบ ดังจะเห็นได้จากการให้ความเห็นของจอมน ดังนี้

“เรื่องบังคับใจกันนี้ พ่อแม่ผมไม่เคยทำนะ แต่ถึงบังคับผมก็ไม่ทำตามซะอย่างสุดท้ายพ่อกับแม่ก็ทำอะไรไม่ได้ ก็ต้องยอมตามผมอยู่ดี”

(จอมน ปวช. ปี 2 แผนกโยธา)

- การลงโทษเมื่อกระทำผิดด้วยความรุนแรง

จากการสัมภาษณ์และสังเกตการณ์ เพื่อประเมินว่ากลุ่มตัวอย่างมีการเรียนรู้ความรุนแรงจากการลงโทษเมื่อกระทำผิดด้วยความรุนแรงหรือไม่ พบว่าจอมนมีการเรียนรู้ความรุนแรงจากการลงโทษเมื่อกระทำผิดด้วยความรุนแรงในด้านลบ ดังจะเห็นได้จากการให้ความเห็นของจอมน ดังนี้

“พ่อแม่ผมจะเน้นการห้ามปรามมากกว่าการตี เวลาเป็นเรื่องชกต่อยกันมา ถ้าที่บ้านรู้อย่างมากก็แค่ถูกบ่นไม่ให้ทำอีก พ่อแม่ไม่ทำอะไรรุนแรงหรอก”

(จอมน ปวช. ปี 2 แผนกโยธา)

การเลียนแบบจากความรุนแรงที่เกิดขึ้นในครอบครัว

ในหัวข้อการเลียนแบบจากความรุนแรงที่เกิดขึ้นในครอบครัว ผู้วิจัยได้กำหนดตัวชี้วัดการเลียนแบบจากความรุนแรงที่เกิดขึ้นในครอบครัวไว้ 5 ประเด็นได้แก่ การใช้กำลังตามที่ได้เห็นตัวอย่างจากบิดา การมีพฤติกรรมที่ก้าวร้าวจากการเห็นเหตุการณ์ความรุนแรงในครอบครัว การนำวิธีการแก้ปัญหาด้วยความรุนแรงไปใช้ การจำคำหยาบคายไปใช้ และการส่งเสริมให้ใช้ความรุนแรงของครอบครัว

ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์และสังเกตการณ์เพื่อประเมินว่า กลุ่มตัวอย่างได้มีการเลียนแบบจากความรุนแรงที่เกิดขึ้นในครอบครัวหรือไม่ ซึ่งผลของการศึกษาในภาพรวมพบว่าผู้

จอมนมีการเลียนแบบจากความรุนแรงที่เกิดขึ้นในครอบครัวในระดับน้อย และสามารถแสดงผลการศึกษาในส่วนผลของตัวชี้วัดแต่ละตัวได้ ดังนี้

- การใช้กำลังตามที่ได้เห็นตัวอย่างจากบิดา

จากการสัมภาษณ์และสังเกตการณ์ เพื่อประเมินว่ากลุ่มตัวอย่างมีการเรียนรู้ความรุนแรงจากการเลียนแบบในด้านการใช้กำลังตามที่ได้เห็นตัวอย่างจากบิดาหรือไม่ พบว่าจอมนมีการเลียนแบบการใช้กำลังตามที่ได้เห็นตัวอย่างจากบิดาในด้านลบ ดังจะเห็นได้จากการให้ความเห็นของจอมน ดังนี้

“ผมไม่ได้เลียนแบบพ่อในเรื่องนี้เลยพี่(ผู้วิจัย) ที่บ้านผมนานๆจะเห็นพ่อซ้อมแม่สักที จะเห็นก็แต่คำกัน ก็เลยไม่รู้จะเลียนตรงไหน”

(จอมน ปวช. ปี 2 แผนกโยธา)

- การมีพฤติกรรมที่ก้าวร้าวจากการเห็นเหตุการณ์ความรุนแรงในครอบครัว

จากการสัมภาษณ์และสังเกตการณ์ เพื่อประเมินว่ากลุ่มตัวอย่างมีการเรียนรู้ความรุนแรงจากการเลียนแบบในด้านการมีพฤติกรรมที่ก้าวร้าวจากการเห็นเหตุการณ์ความรุนแรงในครอบครัวหรือไม่ พบว่าจอมนมีการเลียนแบบการมีพฤติกรรมที่ก้าวร้าวจากการเห็นเหตุการณ์ความรุนแรงในครอบครัวในด้านลบ ดังจะเห็นได้จากการให้ความเห็นของจอมน ดังนี้

“สาเหตุที่ผมไปมีเรื่อง ไม่ได้เกี่ยวกับที่บ้านเลย เรื่องที่บ้านมันเรื่องเล็กๆ ไม่ใช่ฮึดฮัดจากที่บ้านแล้วไปหาทางระบาย ที่ตึกกันเพราะรุ่นพี่ชักชวน แล้วก็เพื่อนมีเรื่อง อย่างเพื่อนมีเรื่องนี้เราจะไม่ช่วยได้ไง”

(จอมน ปวช. ปี 2 แผนกโยธา)

- การนำวิธีการแก้ปัญหาด้วยความรุนแรงไปใช้

จากการสัมภาษณ์และสังเกตการณ์ เพื่อประเมินว่ากลุ่มตัวอย่างมีการเรียนรู้ความรุนแรงจากการเลียนแบบในด้านการนำวิธีการแก้ปัญหาด้วยความรุนแรงไปใช้ พบว่าจอมนมีการเลียนแบบการนำวิธีการแก้ปัญหาด้วยความรุนแรงไปใช้ในด้านลบ ดังจะเห็นได้จากการให้ความเห็นของจอมน ดังนี้

“ผมก็ตามๆเพื่อนไปนั่นแหละ เพื่อนเค้าเอากันแล้วเราจะไม่เอาด้วยได้ไง เคี้ยวเพื่อนเลิกคบ”

(จอห์น ปวช. ปี 2 แผนกโยธา)

- การจำคำหยาบคายไปใช้

จากการสัมภาษณ์และสังเกตการณ์ เพื่อประเมินว่ากลุ่มตัวอย่างมีการเรียนรู้ความรุนแรงจากการเลียนแบบในด้านการจำคำหยาบคายไปใช้หรือไม่ พบว่าจอห์นมีการเลียนแบบการจำคำหยาบคายไปใช้ในด้านมาก ดังจะเห็นได้จากการให้ความเห็นของจอห์น ดังนี้

“เวลาพ่อแม่ทะเลาะกันด่ากันกระจาย ผมก็จำมาใช้บ้าง แล้วจะมาว่าผมได้ไง”

(จอห์น ปวช. ปี 2 แผนกโยธา)

- การส่งเสริมให้ใช้ความรุนแรงของครอบครัว

จากการสัมภาษณ์และสังเกตการณ์ เพื่อประเมินว่ากลุ่มตัวอย่างมีการเรียนรู้ความรุนแรงจากการเลียนแบบในด้านการส่งเสริมให้ใช้ความรุนแรงของครอบครัวหรือไม่ พบว่าจอห์นมีการเลียนแบบการส่งเสริมให้ใช้ความรุนแรงของครอบครัวในด้านลบ ดังจะเห็นได้จากการให้ความเห็นของจอห์น ดังนี้

“พ่อกับแม่จะเตือนไม่ให้ผมไปมีเรื่อง แต่ถึงผมไปมีเรื่องจริงๆ พ่อกับแม่ก็ไม่ได้ว่าอะไร ก็แค่เตือนๆ ว่าอย่าไปมีเรื่องอีก มันอันตราย ผมก็ปล่อยให้มันไป เพื่อเข้าก็เลิกบ่นไปเอง”

(จอห์น ปวช. ปี 2 แผนกโยธา)

ผู้ให้ข่าวสำคัญรายที่ 9 นก (นามสมมติ)

ในกรณีของผู้ให้ข่าวสำคัญรายที่ 9 นก ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาโดยใช้แบบสอบถาม การสัมภาษณ์ การสังเกตการณ์และการเยี่ยมบ้าน โดยได้ใช้ระยะเวลาในการศึกษาประมาณ 2 เดือน เริ่มตั้งแต่วันที่ 17 พฤศจิกายน 2548 ถึงวันที่ 15 มกราคม 2549 ผู้ศึกษาได้รู้จักนกผ่านการแนะนำของ

บิกซึ่งเป็นรุ่นพี่ของนก โดยได้พบกับนกในการเยี่ยมบ้านบิกครั้งที่สอง ในวันที่ 17 พฤศจิกายน 2548 หลังจากนั้นผู้ศึกษาได้ทำการสัมภาษณ์กับนกอีก 3 ครั้ง ใช้เวลาครั้งละประมาณ 2-3 ชั่วโมง โดยนัดเจอกันที่ร้านอาหารหน้าสถาบันของนกในวันที่ 25 พฤศจิกายน 2548 และเมื่อคุ้นเคยกับนก คีแล้ว จึงได้ขอไปคุยที่บ้านของนก 2 ครั้ง ในวันที่ 18 ธันวาคม 2548 และวันที่ 15 มกราคม 2549 เพื่อให้เห็นสภาพความเป็นอยู่และความสัมพันธ์ในครอบครัว ซึ่งข้อมูลที่ได้จากการศึกษาสามารถนำมาจัดกลุ่มได้ดังนี้ คือ

ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข่าวสำคัญ

ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข่าวสำคัญ ประกอบไปด้วย ประวัติส่วนตัว ซึ่งได้แก่ อายุ ชั้นปี การศึกษา แผนกวิชาที่ศึกษา จำนวนครั้งที่เข้าร่วมการทะเลาะวิวาท และสาเหตุของการก่อเหตุ ทะเลาะวิวาท ประวัติครอบครัว ซึ่งได้แก่ ข้อมูลของบิดามารดา จำนวนพี่น้องในครอบครัว และ กิจกรรมของครอบครัว และข้อมูลจากการเยี่ยมบ้าน โดยข้อมูลที่ได้จากการศึกษามีดังต่อไปนี้

ประวัติส่วนตัว

นกอายุ 17 ปี เป็นบุตรคนโต จากจำนวนพี่น้องทั้งหมด 2 คน ปัจจุบันศึกษาอยู่ระดับปวช. ชั้นปีที่ 1 แผนกโยธา ก่อนเข้าศึกษาระดับ ปวช. สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 จาก โรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาล

ตั้งแต่ศึกษาอยู่ในสถาบันแห่งนี้ นกได้เคยร่วมเหตุการณ์ทะเลาะวิวาทประมาณ 20 ครั้ง เป็นการทะเลาะวิวาทกับนักเรียนสถาบันเดียวกัน(คนละแผนก)และสถาบันอื่น สาเหตุที่ทำให้เข้าร่วมการทะเลาะวิวาทเกิดขึ้นจากหลายกรณี ได้แก่ การเขม่นหมั่นไส้กัน เข้าช่วยเหลือเพื่อน ถูกดักทำร้ายและการแก้แค้นเอาคืน

ประวัติครอบครัว

ครอบครัวของนกเป็นครอบครัวเดี่ยว บ้านที่พักอาศัยมีลักษณะเป็นทาวน์เฮาส์ 2 ชั้น สมาชิกในครอบครัวมีจำนวน 4 คน ประกอบด้วย บิดา มารดา นกและน้องสาว

บิดา อายุ 42 ปี ประกอบอาชีพรับราชการทหาร มีรายได้เดือนละประมาณ 22,000 บาท มีลักษณะนิสัยเสียเผด็จการ เข้มงวดเจ้าระเบียบ ยึดความคิดตัวเองเป็นใหญ่ ชอบใช้การลงโทษ ด้วยวิธีใช้กำลัง

มารดา อายุ 39 ปี เป็นแม่บ้านและออกเงินกู้ มีรายได้เดือนละประมาณ 18,000 บาท มีลักษณะนิสัยเป็นคนเชื่อมั่นในตนเอง จิตวิทยาดีพูดจาโน้มน้าวคนเก่ง ฉลาดทันคน

น้องสาว อายุ 13 ปี กำลังศึกษาอยู่ชั้นมัธยมต้น

ครอบครัวของนภมีฐานะดี ไม่มีปัญหาด้านการเงินและยังให้ผู้อื่นกู้ยืมเงินอีกด้วย

ความสัมพันธ์ในครอบครัวไม่ค่อยราบรื่นนัก เนื่องจากบิดามักจะมีการใช้ความรุนแรงต่อมารดา เมื่อมีปัญหาทะเลาะวิวาทกัน สาเหตุของการทะเลาะวิวาทมาจากบิดาเป็นคนเจ้าระเบียบ มีนิสัยเผด็จการ ถ้ามารดาทำตัวให้บิดาไม่พอใจ ไม่ทำตามกฎเกณฑ์ที่บิดาวางไว้ บิดาก็มักจะใช้ความรุนแรงเข้าทำร้ายร่างกาย

ครอบครัวของนภจะทำกิจกรรมร่วมกันในตอนเช้าและตอนเย็น ด้วยการรับประทานอาหารเช้าร่วมกัน บางวันก็จะออกไปรับประทานอาหารนอกบ้าน ในตอนกลางวันมารดาจะใช้เวลาว่างไปร้านเสริมสวยและนั่งคุยเล่นอยู่ที่นั่น บิดาเมื่อเลิกงานกลับมาก็จะไปวิ่งออกกำลังกายในหมู่บ้าน ในตอนค่ำบิดามารดาจะดูโทรทัศน์ร่วมกันและเข้านอนประมาณสี่ทุ่ม น้องสาวจะไปเรียนพิเศษในตอนเย็น และเมื่อกลับมาถึงบ้านบิดาจะให้เข้านอนแต่หัวค่ำ ส่วนนภจะกลับบ้านประมาณห้าโมงเย็น เมื่อเข้าบ้านก็จะหมกตัวอยู่ในห้องส่วนตัวโทรศัพท์คุยกับเพื่อนๆ และแฟนสาว นภจะออกจากห้องมาตอนรับประทานอาหารเช้าและเมื่อรับประทานอาหารเสร็จก็จะกลับไปอยู่ในห้องเหมือนเดิม

การเยี่ยมบ้าน

จากที่ได้ไปเยี่ยมบ้านของนภพบว่า มีลักษณะเป็นทาวน์เฮาส์ 2 ชั้น ตั้งอยู่ภายในหมู่บ้าน คอนโดเมืองวิลล่า ถนนสร้างประภา แขวงสีกัน เขตดอนเมือง ด้านหน้าบ้านมีการต่อเติมหลังคาให้ยาวไปจนถึงกำแพงบ้านเพื่อใช้บังแดดเวลาที่จอดรถในบ้าน ภายในบ้านแบ่งออกเป็น 2 ห้องนอน 1 ห้องน้ำ มีเครื่องอำนวยความสะดวกตามสมควร ได้แก่ โทรทัศน์สี เครื่องเสียง ตู้เย็น พัดลมและเครื่องซักผ้า พื้นที่ชั้นล่างของบ้านติดกับประตูทางเข้ามีชุดรับแขกตั้งอยู่ บริเวณนี้ใช้ทำเป็นที่พักผ่อนของครอบครัว ตรงกลางบ้านตั้งตู้โชว์ถัดไปเป็นโต๊ะรับประทานอาหาร ด้านหลังสุดเป็นห้องครัว ชั้นที่สองเป็นห้องนอน 2 ห้อง บิดามารดาอนอนอยู่ด้วยกันและนภนอนอยู่กับน้องสาว

จากการสังเกตพบว่าสภาพภายในบ้านดูสว่าง ไม่มีมืดทึบ ความสะอาดดีมาก อุปกรณ์เครื่องใช้ภายในบ้านมีการจัดวางจำแนกตามหมวดหมู่อย่างเป็นระเบียบ ฝาผนังบ้านจะประดับรูปอยู่เต็มไปหมด มีรูปในหลวง 9 รัชกาล รูปพระเกจิอาจารย์ชื่อดัง โบประภาศนียบัตรต่างๆ และรูปถ่ายของคนในครอบครัว

คนที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านนี้ ส่วนใหญ่จะเป็นข้าราชการทหารที่ทำงานอยู่ในกองทัพอากาศ ซึ่งจะรู้จักกันเกือบทั้งหมด เพราะเป็นผู้บังคับบัญชาและผู้ใต้บังคับบัญชา กัน ดังนั้น ความสัมพันธ์ระหว่างกันจึงมีความราบรื่นเป็นไปด้วยดีอยู่กันแบบถ้อยทีถ้อยอาศัย คนที่ยศสูงกว่าก็จะเมตตาช่วยเหลือคนยศต่ำกว่า คนที่ยศต่ำกว่าก็จะเคารพคนที่ยศสูงกว่า ในชอยบ้านของนภจะมีการทำกิจกรรมร่วมกันบ่อย เช่น ทำบุญชอย ร่วมกันเก็บขยะหรือลอกท่อระบายน้ำ ซึ่งผู้ใหญ่มักจะให้ความสำคัญกับกิจกรรมเหล่านี้ แต่เด็กวัยรุ่นจะไม่ค่อยให้ความสนใจ

ข้อมูลเกี่ยวกับการตกเป็นเหยื่อความรุนแรงของมารดา

จากการสัมภาษณ์ได้ความว่า บิดาและมารดาของนงจะมีปัญหาความขัดแย้งและมีปากเสียงกันประมาณสัปดาห์ละครั้ง ซึ่งมีสาเหตุมาจากบิดาของนงเป็นคนเจ้าระเบียบ มีการตั้งกฎระเบียบให้ทุกคนในบ้านปฏิบัติ ทุกคนต้องเชื่อฟังอย่างเคร่งครัด ถ้าหากใครไม่ปฏิบัติตาม ก็จะถูกลงโทษ ดังจะเห็นได้จากการให้ความเห็นของนง ดังนี้

“พ่อเค้าใหญ่สุดในบ้าน พ่อรับไม่ได้ที่แม่ไม่อยู่ในโอวาท บอกอะไรห้ามอะไรแล้วแม่ไม่ฟัง ไม่ให้ซื้อข้าวของว่าฟุ่มเฟือย แม่ไม่เชื่อ ก็เลยลงไม้ลงมือกัน พวกทหารก็อย่างนี้ ชอบใช้กำลัง บ้าอำนาจ”

(นก ปวช. ปี 1 แผนกโยธา)

ในส่วนของการรับรู้ที่มีต่อความรุนแรงที่เกิดขึ้นในครอบครัวนั้น นกมีความเคยชินกับเหตุการณ์ดังกล่าว เพราะว่าความรุนแรงในครอบครัวเกิดขึ้นเป็นประจำและเกิดได้ตลอดเวลา จนทำให้เกิดความเคยชิน แม้ว่านงจะไม่ชอบให้เกิดความรุนแรงขึ้นในครอบครัวก็ตาม ดังจะเห็นได้จากการให้ความเห็นของนง ดังนี้

“ครั้งแรกที่เห็นพ่อทำร้ายแม่จะรับไม่ได้เลย แต่นานเข้าก็ชินไปเอง”

(นก ปวช. ปี 1 แผนกโยธา)

ข้อมูลเกี่ยวกับความเห็นต่อความรุนแรง

ข้อมูลเกี่ยวกับความเห็นต่อความรุนแรง ประกอบไปด้วย ความเห็นของผู้ให้ข่าวสำคัญที่มีต่อความรุนแรง ความเห็นของเพื่อนที่มีต่อผู้ให้ข่าวสำคัญในด้านการใช้ความรุนแรง และความเห็นของบิดามารดาที่มีต่อผู้ให้ข่าวสำคัญในด้านการใช้ความรุนแรง ซึ่งสามารถนำเสนอผลการศึกษาดังนี้

ความเห็นของผู้ให้ข่าวสำคัญที่มีต่อความรุนแรง

จากการใช้แบบสอบถามเพื่อประเมินความเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อความรุนแรง โดยผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามให้เลือกตอบแบบให้ดูค่าข้อความ จำนวนทั้งสิ้น 10 ข้อ ผลการศึกษาพบว่านกมีความเห็นต่อความรุนแรงในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.3$ คูตารางที่ 3 หน้า 146) ซึ่งแสดง

ให้เห็นว่ามีแนวโน้มที่นรกจะมีพฤติกรรมใช้ความรุนแรงปานกลาง ดังจะเห็นได้จากการให้ความเห็นของนรก ดังนี้

“สำหรับผมศักดิ์ศรีเป็นสิ่งสำคัญ ใครจะมาลบหลู่เหยียดหยามไม่ได้ ใครมาทำทาสลบ เหลี่ยมลอบคมก็ต้องตอบโต้เพื่อกอบกู้ศักดิ์ศรีกลับคืนมา พุดง่าๆว่า ใครมาตีเรา เราก็ต้องตีคืนนั่นล่ะ ผมไม่ยอมเป็นฝ่ายถูกระทำอยู่ข้างเดียวอยู่แล้ว ถ้าถูกหาเรื่องก็ต้องแก้แค้น”

(นรก ปวช. ปี 1 แผนกโยธา)

ความเห็นของเพื่อนที่มีต่อผู้ให้ข่าวสำคัญในด้านการใช้ความรุนแรง

จากการสอบถามเพื่อนของนรก ทำให้สรุปความได้ว่านรกเป็นคนที่มีความประพฤติใช้ความรุนแรง นรกเป็นคนที่เอาแต่ใจตัวเองคิดว่าตัวเองถูกเสมอ ไม่ยอมใคร และเมื่อมีเรื่องกับใครแล้วก็จะแค้นไปนาน ถ้าเจอหน้าคู่กรณีที่ไหนก็จะเข้าไปมีเรื่องทันที ไม่ยอมจบเรื่องง่าๆ

“ไอ้นกมันไม่ยอมใคร มีอะไรมันเถียงคอเป็นเอ็น คนอื่นผิดหมด มันถูกอยู่คนเดียว”

“มันเจ้าคิดเจ้าแค้น เล่นไม่เลิก เจอหน้าโจทก์เก่าเป็นไม่ได้ เป็นต้องรีเข้าหา”

(เพื่อนของนรก ปวช. ปี 1 แผนกโยธา)

ความเห็นของบิดามารดาที่มีต่อผู้ให้ข่าวสำคัญในด้านการใช้ความรุนแรง

จากการสัมภาษณ์บิดามารดาของนรกได้ความว่า บิดามารดาของนรกมีความเห็นว่านรกไม่มีพฤติกรรมที่ใช้ความรุนแรงไปก่อเรื่องทะเลาะวิวาท เนื่องจากบิดามารดาของนรกเข้มงวดในเรื่องนี้มากจะมีการสั่งห้ามไม่ให้ไปมีเรื่องโดยเด็ดขาด ซึ่งถ้าไม่เชื่อฟังก็จะมี การลงโทษอย่างหนักและมีการติดตามและควบคุมพฤติกรรมของนรกอยู่ตลอดเวลา บิดามารดาของนรกจึงคิดว่านรกคงไม่กล้าฝ่าฝืนคำสั่งอย่างแน่นอน ดังจะเห็นได้จากการให้ความเห็นของบิดามารดาของนรก ดังนี้

“ที่ผมห้ามมันนะ เพราะว่ามันอันตราย ยิ่งตอนนี้นิยมใช้อาวุธกันด้วย พลาดพลังไปก็ตาย โหงเท่านั้น เห็นไหมล่ะ มีข่าวตักันที่ไรยิงกันตายทั้งนั้น แต่คิดว่ามันคงไม่กล้าไปมีเรื่องหรือก บอกมันอยู่ทุกวัน ว่าถ้าไปมีเรื่องมาเจอตีแน่ ถ้าไม่เชื่อก็ลองดูได้ จะเอาให้ร้องไม่ออกเลยทีเดียวนะ”

(บิดามารดาของนรก ปวช. ปี 1 แผนกโยธา)

ข้อมูลเกี่ยวกับการเรียนรู้ความรุนแรงจากครอบครัวทั้งทางตรงและทางอ้อม

ในประเด็นการเรียนรู้ความรุนแรงจากครอบครัวทั้งทางตรงและทางอ้อมนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งออกเป็น 2 หัวข้อ คือ การอบรมสั่งสอนให้ใช้ความรุนแรงของครอบครัว ซึ่งเป็นการเรียนรู้ทางตรง และการเลียนแบบจากความรุนแรงที่เกิดขึ้นในครอบครัว ซึ่งเป็นการเรียนรู้ทางอ้อม โดยมีผลการศึกษา ดังนี้

การอบรมสั่งสอนให้ใช้ความรุนแรงของครอบครัว

ในหัวข้อการอบรมสั่งสอนให้ใช้ความรุนแรงของครอบครัว ผู้วิจัยได้กำหนดตัวชี้วัดการอบรมสั่งสอนให้ใช้ความรุนแรงของครอบครัวไว้ 5 ประเด็น ได้แก่ การสอนให้ใช้กำลังแก้ปัญหา การที่บิดาใช้ความรุนแรงต่อมารดา การใช้ถ้อยคำหยาบคายดูต่ำ การใช้คำสั่งหรือใช้กำลังบังคับให้ทำตามที่บิดามารดาต้องการ และการลงโทษเมื่อกระทำผิดด้วยความรุนแรง

ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์และสังเกตการณ์เพื่อประเมินว่า กลุ่มตัวอย่างได้รับการอบรมสั่งสอนให้ใช้ความรุนแรงของครอบครัวหรือไม่ ซึ่งผลของการศึกษาในภาพรวมพบว่านกได้รับการอบรมสั่งสอนให้ใช้ความรุนแรงของครอบครัวในระดับมาก และสามารถแสดงผลการศึกษาในส่วนผลของตัวชี้วัดแต่ละตัวได้ดังนี้

- การสอนให้ใช้กำลังแก้ปัญหา

จากการสัมภาษณ์และสังเกตการณ์ เพื่อประเมินว่ากลุ่มตัวอย่างมีการเรียนรู้ความรุนแรงจากการได้รับการสอนให้ใช้กำลังแก้ปัญหาหรือไม่ พบว่านกมีการเรียนรู้ความรุนแรงจากการสอนให้ใช้กำลังแก้ปัญหาของครอบครัวในด้านลบ ดังจะเห็นได้จากการให้ความเห็นของนก ดังนี้

“พ่อกับแม่บอกไม่ให้ไปมีเรื่อง ห้ามไม่ให้ไปตีกับใคร ให้ใช้สมองแก้ปัญหา ผมก็คิดนะ พ่อกับแม่ยังตีกันเลยแล้วจะมาห้ามผม แต่ก็ได้แค่คิด ไม่กล้าพูดไปหรอก ขึ้นพูดไปก็เจ็บตัวเท่านั้น เวลาที่ถูกพ่อแม่สวดผมก็รับปากไปว่าจะไม่ไปมีเรื่อง ให้มันผ่านๆจะได้ไม่ต้องทนฟังพ่อแม่บ่นมาก”

(นก ปวช. ปี 1 แผนกโยธา)

- การที่บิดาใช้ความรุนแรงต่อมารดา

จากการสัมภาษณ์และสังเกตการณ์ เพื่อประเมินว่ากลุ่มตัวอย่างมีการเรียนรู้ความรุนแรงจากการที่บิดาใช้ความรุนแรงต่อมารดา พบว่านักมีการเรียนรู้ความรุนแรงจากการที่บิดาใช้ความรุนแรงต่อมารดาในด้านบวก ดังจะเห็นได้จากการให้ความเห็นของนัก ดังนี้

“พ่อกับแม่ผมเคียดกันเรื่องข้าวของเงินๆทองๆนี่ละ แม่ชอบสะสมสมบัติบ้าง ใช้เงินเก่งขยันซื้อของ แต่พ่อว่าฟุ่มเฟือย แม่ก็เถียงว่าเงินหามาเองทำไมจะซื้อไม่ได้ ก็เลยมีเรื่องมีราว”

(นัก ปวช. ปี 1 แผนกโยธา)

- การใช้ถ้อยคำหยาบคายดูต่ำ

จากการสัมภาษณ์และสังเกตการณ์ เพื่อประเมินว่ากลุ่มตัวอย่างมีการเรียนรู้ความรุนแรงจากการใช้ถ้อยคำหยาบคายดูต่ำ พบว่านักมีการเรียนรู้ความรุนแรงจากการใช้ถ้อยคำหยาบคายดูต่ำในด้านบวก ดังจะเห็นได้จากการให้ความเห็นของนัก ดังนี้

“พ่อคำผมประจำ ถ้าทำอะไรให้ไม่ถูกใจพ่อนะ คำเป็นชุดเลย ไม่เหมือนกับแม่เลยที่เข้าข้างผมตลอด”

(นัก ปวช. ปี 1 แผนกโยธา)

- การใช้คำสั่งหรือใช้กำลังบังคับให้ทำตามที่บิดามารดาต้องการ

จากการสัมภาษณ์และสังเกตการณ์ เพื่อประเมินว่ากลุ่มตัวอย่างมีการเรียนรู้ความรุนแรงจากการใช้คำสั่งหรือใช้กำลังบังคับให้ทำตามที่บิดามารดาต้องการ พบว่านักมีการเรียนรู้ความรุนแรงจากการใช้คำสั่งหรือใช้กำลังบังคับให้ทำตามที่บิดามารดาต้องการในด้านบวก ดังจะเห็นได้จากการให้ความเห็นของนัก ดังนี้

“พ่อชอบออกคำสั่งเวลาจะให้ทำอะไร ก็ต้องทำตามเถียงไม่ได้ พุดแต่ว่าตัวเองอาบน้ำร้อนมาก่อน เอาแต่สั่งๆเหมือนสั่งทหารเลย ผมเบื่อบ้างจริงๆ ไม่มีอิสระ พ่อไม่เคยเห็นผมโตเลย”

(นัก ปวช. ปี 1 แผนกโยธา)

- การลงโทษเมื่อกระทำผิดด้วยความรุนแรง

จากการสัมภาษณ์และสังเกตการณ์ เพื่อประเมินว่ากลุ่มตัวอย่างมีการเรียนรู้ความรุนแรงจากการลงโทษเมื่อกระทำผิดด้วยความรุนแรง พบว่าผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 9 นก (นามสมมติ) มีการเรียนรู้ความรุนแรงจากการลงโทษเมื่อกระทำผิดด้วยความรุนแรงในด้านบวก ดังจะเห็นได้จากการให้ความเห็นของนก ดังนี้

“พ่อกับแม่บอกตลอดล่ะว่าไม่ให้ผมไปมีเรื่อง ถึงขนาดสั่งห้ามโคตเค็ดขาดเลยนะ ไม่ว่าจะป็นกรณีไหนก็ห้ามมีเรื่อง มีอะไรก็ตามให้วิ่งหนีอย่างเดียว ขนาดผมบอกว่าถ้าอยู่ๆมันโผล่มาแบบไม่ให้รู้ตัวจะทำอย่างไร ก็ยังบอกว่าไม่รู้ ให้วิ่งอย่างเดียวเท่านั้น พ่อจะบอกอยู่ประจำว่าถ้ารู้ว่าจะไม่ตั้งใจเรียนหรือไปมีเรื่องมาจะเจอดี”

(นก ปวช. ปี 1 แผนกโยธา)

การเลียนแบบจากความรุนแรงที่เกิดขึ้นในครอบครัว

ในหัวข้อการเลียนแบบจากความรุนแรงที่เกิดขึ้นในครอบครัว ผู้วิจัยได้กำหนดตัวชี้วัดการเลียนแบบจากความรุนแรงที่เกิดขึ้นในครอบครัวไว้ 5 ประเด็น ได้แก่ การใช้กำลังตามที่ได้เห็นตัวอย่างจากบิดา การมีพฤติกรรมที่ก้าวร้าวจากการเห็นเหตุการณ์ความรุนแรงในครอบครัว การนำวิธีการแก้ปัญหาด้วยความรุนแรงไปใช้ การจำคำหยาบคายไปใช้ และการส่งเสริมให้ใช้ความรุนแรงของครอบครัว

ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์และสังเกตการณ์เพื่อประเมินว่า กลุ่มตัวอย่างได้มีการเลียนแบบจากความรุนแรงที่เกิดขึ้นในครอบครัวหรือไม่ ซึ่งผลของการศึกษาในภาพรวมพบว่านกมีการเลียนแบบจากความรุนแรงที่เกิดขึ้นในครอบครัวในระดับมาก และสามารถแสดงผลการศึกษาในส่วนผลของตัวชี้วัดแต่ละตัวได้ ดังนี้

- การใช้กำลังตามที่ได้เห็นตัวอย่างจากบิดา

จากการสัมภาษณ์และสังเกตการณ์ เพื่อประเมินว่ากลุ่มตัวอย่างมีการเรียนรู้ความรุนแรงจากการเลียนแบบในด้านการใช้กำลังตามที่ได้เห็นตัวอย่างจากบิดาหรือไม่ พบว่านกมีการเลียนแบบการใช้กำลังตามที่ได้เห็นตัวอย่างจากบิดาในด้านบวก ดังจะเห็นได้จากการให้ความเห็นของนก ดังนี้

“พ่อผมน้องๆซิติเตอร์เลย เผล็จการมาก อะไรไม่ได้ตั้งใจก็ใช้กำลังบังคับ แต่จะว่าไปผมก็ตีมาจากพ่อนะ อยากได้อะไรต้องได้ ต้องใช้กำลังก็เอา”

(นก ปวช. ปี 1 แผนกโยธา)

- การมีพฤติกรรมที่ก้าวร้าวจากการเห็นเหตุการณ์ความรุนแรงในครอบครัว

จากการสัมภาษณ์และสังเกตการณ์ เพื่อประเมินว่ากลุ่มตัวอย่างมีการเรียนรู้ความรุนแรงจากการเลียนแบบในด้านการมีพฤติกรรมที่ก้าวร้าวจากการเห็นเหตุการณ์ความรุนแรงในครอบครัวหรือไม่ พบว่านักมีการเลียนแบบการมีพฤติกรรมที่ก้าวร้าวจากการเห็นเหตุการณ์ความรุนแรงในครอบครัวในด้านบวก ดังจะเห็นได้จากการให้ความเห็นของนก ดังนี้

“ผมล่ะแท้จริงเวลาที่พ่อกับแม่ทะเลาะกัน อยากแหกปากดั่งๆ ตะโกนบอกให้หยุดตีกันได้แล้ว แต่ไม่กล้าหรือกลัวโดนพ่อเตะ เลยออกไประบายนอกบ้าน เตะหมาเตะแมวเล่นบ้าง”

(นก ปวช. ปี 1 แผนกโยธา)

- การนำวิธีการแก้ปัญหาด้วยความรุนแรงไปใช้

จากการสัมภาษณ์และสังเกตการณ์ เพื่อประเมินว่ากลุ่มตัวอย่างมีการเรียนรู้ความรุนแรงจากการเลียนแบบในด้านการนำวิธีการแก้ปัญหาด้วยความรุนแรงไปใช้ พบว่านักมีการเลียนแบบการนำวิธีการแก้ปัญหาด้วยความรุนแรงไปใช้ในด้านบวก ดังจะเห็นได้จากการให้ความเห็นของนก ดังนี้

“ผมไม่ชอบเลยที่พ่อใช้กำลังกับคนในบ้าน มีอะไรก็น่าจะคุยกันดีๆมากกว่า ยิ่งใช้กำลังยิ่งทำให้เรื่องแย่ลง ถ้ากับคนนอกนี่ตามสบาย ไฟเขียวให้เลย”

(นก ปวช. ปี 1 แผนกโยธา)

- การจำคำหยาบคายไปใช้

จากการสัมภาษณ์และสังเกตการณ์ เพื่อประเมินว่ากลุ่มตัวอย่างมีการเรียนรู้ความรุนแรงจากการเลียนแบบในด้านการจำคำหยาบคายไปใช้หรือไม่ พบว่านักมีการเลียนแบบการจำคำหยาบคายไปใช้ในด้านบวก ดังจะเห็นได้จากการให้ความเห็นของนก ดังนี้

“ผมชอบพูดไปคำไปแบบนี้ล่ะสนุกสะใจดี ไม่ต้องคิดมากเลย ก็จำคำที่พ่อคำในบ้านไปใช้นี่ล่ะ แคนี่ก็เหลือเฟือแล้ว”

(นก ปวช. ปี 1 แผนกโยธา)

- การส่งเสริมให้ใช้ความรุนแรงของครอบครัว

จากการสัมภาษณ์และสังเกตการณ์ เพื่อประเมินว่ากลุ่มตัวอย่างมีการเรียนรู้ความรุนแรงจากการเลียนแบบในด้านการส่งเสริมให้ใช้ความรุนแรงของครอบครัวหรือไม่ พบว่า นกมีการเลียนแบบการส่งเสริมให้ใช้ความรุนแรงของครอบครัวในด้านลบ ดังจะเห็นได้จากการให้ความเห็นของนก ดังนี้

“พ่อกับแม่ห้ามไม่ให้ผมไปมีเรื่อง ปล่อยให้รู้ไม่ได้หรือว่าไปมีเรื่องมา ไม้จันทน์ โคนพ่อเล่นงานหนักแน่น”

(นก ปวช. ปี 1 แผนกโยธา)

ผู้ให้ข่าวสำคัญรายที่ 10 เต้ (นามสมมติ)

ในกรณีของผู้ให้ข่าวสำคัญรายที่ 10 เต้ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาโดยการ ใช้แบบสอบถาม การสัมภาษณ์ การสังเกตการณ์และการเยี่ยมบ้าน โดยได้ใช้ระยะเวลาในการศึกษาประมาณ 2 เดือน เริ่มตั้งแต่วันที่ 18 ตุลาคม 2548 ถึง วันที่ 13 ธันวาคม 2548 ผู้ศึกษาได้รู้จักเต้ผ่านการแนะนำของปอน เช่นเดียวกับวุฒิ แต่เต้เป็นรุ่นน้องของปอนและวุฒิอีกที โดยปอนได้ชวนเต้ให้มาเจอกับผู้ศึกษาที่ร้านอาหารบริเวณแยกเกษตร ในวันที่ 18 ตุลาคม 2548 หลังจากที่ได้คุยกัน ผู้ศึกษาได้ขอไปคุยที่บ้านของเต้ ซึ่งเต้ได้ตอบตกลงและบอกว่าไปพ่วงนี้ได้เลย โดยนัดเจอกันก่อนที่สถานีรถไฟดอนเมือง จากนั้นจึงเดินทางกลับบ้านด้วยกัน ผู้ศึกษาได้เข้าไปทำการสัมภาษณ์เต้ที่บ้าน 2 ครั้ง ในวันที่ 19 ตุลาคม 2548 และวันที่ 13 ธันวาคม 2548 ใช้เวลาครั้งละประมาณ 2-3 ชั่วโมง ซึ่งข้อมูลที่ได้จากการศึกษาสามารถนำมาจัดกลุ่มได้ดังนี้ คือ

ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข่าวสำคัญ

ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข่าวสำคัญ ประกอบไปด้วย ประวัติส่วนตัว ซึ่งได้แก่ อายุ ชั้นปี การศึกษา แผนกวิชาที่ศึกษา จำนวนครั้งที่เข้าร่วมการทะเลาะวิวาท และสาเหตุของการก่อเหตุ ทะเลาะวิวาท ประวัติครอบครัว ซึ่งได้แก่ ข้อมูลของบิดามารดา จำนวนพี่น้องในครอบครัว และ กิจกรรมของครอบครัว และข้อมูลจากการเยี่ยมบ้าน โดยข้อมูลที่ได้จากการศึกษามีดังต่อไปนี้

ประวัติส่วนตัว

เต๋อายุ 16 ปี เป็นบุตรคนเดียว ปัจจุบันศึกษาอยู่ระดับ ปวช. ชั้นปีที่ 1 แผนกอิเล็กทรอนิกส์ ก่อนเข้าศึกษาระดับ ปวช. สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 จากโรงเรียนมัธยมศึกษาของ รัฐบาล

ตั้งแต่ศึกษาอยู่ในสถาบันแห่งนี้ เต๋ได้เคยร่วมเหตุการณ์ทะเลาะวิวาทประมาณ 6 ครั้ง เป็นการทะเลาะวิวาทกับนักเรียนสถาบันอื่น สาเหตุที่ทำให้เข้าร่วมการทะเลาะวิวาทเกิดขึ้นจากรุ่นพี่พา ไปมีเรื่อง การแค้นเคืองจากการที่เพื่อนๆหรือนักเรียนในสถาบันถูกทำร้ายมาก่อน

ประวัติครอบครัว

ครอบครัวของเต๋เป็นครอบครัวเดี่ยว บ้านที่พักอาศัยมีลักษณะเป็นทาวน์เฮาส์ 2 ชั้น สมาชิกในครอบครัวมีจำนวน 3 คน ประกอบด้วย บิดา มารดาและเต๋

บิดา อายุ 42 ปี ประกอบอาชีพรับราชการกรมที่ดิน มีรายได้เดือนละประมาณ 20,000 บาท มีลักษณะนิสัยเป็นคนใจร้อน ขี้รำคาญ โกรธง่ายหายเร็ว ชอบกระเซ้าแหย่ผู้อื่น

มารดา อายุ 43 ปี ประกอบอาชีพพนักงานบริษัทเอกชน มีรายได้เดือนละประมาณ 19,000 บาท มีลักษณะนิสัยเป็นคนดี อ่อนน้อม ใจน้อย เอาแต่ในตนเอง ชอบค่าไม่เกรงใจใคร

ครอบครัวของเต๋มีฐานะค่อนข้างดี ไม่มีปัญหาเรื่องการเงินและหนี้สิน เนื่องจากบิดาของเต๋ มาจากครอบครัวที่มีฐานะดี ได้มรดกเป็นทรัพย์สินมามากพอสมควร

ความสัมพันธ์ภายในครอบครัวไม่ค่อยดีนัก บิดามารดามีปัญหาทะเลาะวิวาทกันและบิดา ใช้ความรุนแรงต่อมารดา โดยมีสาเหตุมาจากบิดาและมารดาเป็นคนใจร้อน อารมณ์รุนแรงด้วยกันทั้งคู่ จึงมักจะมีปัญหากระทบกระทั่งกันอยู่เสมอ เมื่อบิดาจะไม่พอใจขึ้นมาจะทำร้ายร่างกาย มารดา ครอบครัวของเต๋ใช้เวลาว่างพักผ่อนด้วยการอ่านหนังสือพิมพ์ นิตยสารและดูโทรทัศน์ บางครั้งบิดามารดาก็นอนหลับกันหน้าจอโทรทัศน์ จะตื่นมาอีกทีก็ประมาณเที่ยงคืน ปิดโทรทัศน์ และขึ้นไปนอนในห้องนอน ส่วนเต๋จะดูโทรทัศน์ร่วมกับบิดามารดาจนถึงข่าวภาคค่ำจบ จากนั้นก็จะขึ้นไปอยู่ในห้องส่วนตัวเพราะเต๋ไม่ชอบดูละคร

การเยี่ยมชมบ้าน

จากการไปเยี่ยมชมบ้านของเต๋พบว่ามีลักษณะเป็นทาวน์เฮาส์ 2 ชั้น ตั้งอยู่ภายในหมู่บ้านรัตนาวลัย แขวงหลักสี่ เขตดอนเมือง ภายในบ้านแบ่งออกเป็น 3 ห้องนอน 2 ห้องน้ำ มีเครื่องอำนวยความสะดวกตามสมควร ได้แก่ โทรทัศน์สี พัดลมและตู้เย็น พื้นที่ชั้นล่างติดกับประตูทางเข้ามีชุดโซฟาปรับแบกตั้งอยู่ บริเวณนี้ใช้เป็นที่พักผ่อนของครอบครัว ตรงกลางบ้านตั้งตู้โชว์ ถัดไปเป็นห้องน้ำที่อยู่ใต้บันไดและด้านหลังสุดเป็นห้องครัว ชั้นที่สองของบ้านแบ่งออกเป็นห้องนอน 2 ห้องและห้องน้ำ 1 ห้อง บิคารมารดาอนอยู่ด้วยกัน ส่วนเด็นอนอยู่คนเดียว

จากการสังเกตพบว่าสภาพในบ้านสะอาดเรียบร้อยดีแต่แลดูอึดอัด เนื่องจากมีข้าวของเครื่องใช้ค่อนข้างเยอะทำให้ในบ้านแทบไม่มีที่ว่าง ข้างฝาบ้านมีปฏิทินนางแบบใส่ชุดว่ายน้ำที่แจกโดยสินค้าประเภทสุราติดอยู่

ความสัมพันธ์กับเพื่อนบ้านเป็นแบบต่างคนต่างอยู่ เพราะไม่มีธุระให้ต้องติดต่อกัน รู้จักแค่ว่าคนนี้อยู่บ้านหลังนี้ แต่ไม่ได้พูดคุยไปมาหาสู่กัน ปัญหาที่เพื่อนบ้านจะมีบ้างส่วนมากจะเป็นเรื่องที่จืดจาง เช่น จอดรถขวางหน้าบ้าน ข้างบ้านส่งเสียงดังรบกวน

ข้อมูลเกี่ยวกับการตกเป็นเหยื่อความรุนแรงของมารดา

จากการสัมภาษณ์ได้พบว่าความรุนแรงในครอบครัวของเต๋เกิดขึ้นอยู่เป็นประจำ ซึ่งจะมีความรุนแรงทางวาจาเสียเป็นส่วนใหญ่ ขณะที่การใช้กำลังทำร้ายร่างกายกันจะเป็นนานๆครั้ง โดยมีสาเหตุมาจากบิดาและมารดาเป็นคนอารมณ์รุนแรงใจร้อนด้วยกันทั้งคู่ จึงมีปากเสียงกันอยู่เสมอ ดังจะเห็น ได้จากการให้ความเห็นของเต๋ ดังนี้

“แค่พ่อแฉว่าแม่ขำใหญ่ด้วยการพูดว่า “ตลกซุง” พี่(ผู้วิจัย)คงรู้ว่ามันเป็นร้านขายข้าวขาหมู แม่ก็จะโกรธมีเรื่องตีกันแล้ว”

(เต๋ ปวช . ปี 1 แผนกอิเล็กทรอนิกส์)

ในส่วนของการรับรู้ที่มีต่อความรุนแรงที่เกิดขึ้นในครอบครัวนั้น เต๋มีความคิดว่าความรุนแรงที่เกิดขึ้นในครอบครัวเป็นเรื่องที่ผิดปกติ เต๋อยากให้บิดามารดาทำดีกันต่อกัน อยู่ด้วยกันอย่างสงบสุข จึงคิดว่าความรุนแรงในครอบครัวไม่สมควรจะเกิดขึ้นและต้องได้รับการแก้ไข ดังจะเห็น ได้จากการให้ความเห็นของเต๋ ดังนี้

“ผมรักพ่อกับแม่มาก ไม่อยากเห็นพ่อกับแม่ต้องมามีเรื่องกันเอง ยิ่งทะเลาะกันยิ่งทำให้รู้สึกห่างกัน ผมมีเรื่องอะไรก็ไม่กล้าเข้าไปหาเข้าไปคุยด้วย เห็นอารมณ์บูคอยู่ใครจะกล้าเข้าไป ถึงพูดก็ไม่ฟังไม่สนใจอยู่ดี เข้าไปใกล้ก็ถูกไล่ออกมา เป็นแบบนี้ไปนานๆก็แย่”

(เต๋ ปวช . ปี 1 แผนกอิเล็กทรอนิกส์)

ข้อมูลเกี่ยวกับความเห็นต่อความรุนแรง

ข้อมูลเกี่ยวกับความเห็นต่อความรุนแรง ประกอบไปด้วย ความเห็นของผู้ให้ข่าวสำคัญที่มีต่อความรุนแรง ความเห็นของเพื่อนที่มีต่อผู้ให้ข่าวสำคัญในด้านการใช้ความรุนแรง และความเห็นของบิดามารดาที่มีต่อผู้ให้ข่าวสำคัญในด้านการใช้ความรุนแรง ซึ่งสามารถนำเสนอผลการศึกษาได้ดังนี้

ความเห็นของผู้ให้ข่าวสำคัญที่มีต่อความรุนแรง

จากการใช้แบบสอบถามเพื่อประเมินความเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อความรุนแรง โดยผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามให้เลือกตอบแบบให้ค่าข้อความ จำนวนทั้งสิ้น 10 ข้อ ผลการศึกษาพบว่าเด็กรู้สึกเห็นต่อความรุนแรงในระดับมาก ($\bar{X} = 4.4$ ตารางที่ 3 หน้า 146) ซึ่งแสดงให้เห็นว่าเด็กรู้สึกว่ามีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมใช้ความรุนแรงน้อย ดังจะเห็นได้จากการให้ความเห็นของเต๋ ดังนี้

“มันไม่มีทางเลือก ก็รุ่นพี่ก็เอาเรื่องเอาไว้ เข้ามาแล้วก็ต้องปล่อยเลขตามเลข ได้รุ่นพี่ก็ไม่ต้องมีเรื่อง ถ้าได้รุ่นพี่ไม่ดีก็มีเรื่องประจำ ที่จริงผมไม่ได้อยากไปมีเรื่องหรอก แต่พอปฏิเสธไป ก็โดนว่าเป็นพวกปอดแหกใจปลาชิว ไม่แน่จริง ใจหมาไม่รักกัน ก็เลขต้องเอาของมันด้วย”

(เต๋ ปวช . ปี 1 แผนกอิเล็กทรอนิกส์)

ความเห็นของเพื่อนที่มีต่อผู้ให้ข่าวสำคัญในด้านการใช้ความรุนแรง

จากการสอบถามเพื่อนของเต๋ พอจะสรุปได้ความว่าเต๋ไม่ค่อยมีพฤติกรรมการใช้ความรุนแรง เต๋ไม่เคยหาเรื่องใครก่อน ที่มีเรื่องทะเลาะวิวาทเพราะรักเพื่อน ปฏิเสธใครไม่เป็น จี้เกรงใจใครมาชวนไปมีเรื่องทะเลาะวิวาทก็ไป ดังจะเห็นได้จากการให้ความเห็นของเพื่อนของเต๋ดังนี้

“ไอ้เต๋มันรักสงบ ผมนี่ละที่ลากมันไปตีกับชาวบ้าน ไม่งั้นมันไม่เคยมีเรื่องกับใครหรอก”

“ไอ้เต๋อะเหอ อย่าไปให้มันออกความเห็นอะไรเลย ถามอะไรก็แล้วแต่เพื่อน น่ารำคาญ”

(เพื่อนของเต๋ ปวช . ปี 1 แผนกอิเล็กทรอนิกส์)

ความเห็นของบิดามารดาที่มีต่อผู้ให้ข่าวสำคัญในด้านการใช้ความรุนแรง

จากการสัมภาษณ์บิดามารดาของเต๋ได้ทราบว่า บิดามารดาของเต๋ไม่คิดว่าเต๋จะมีพฤติกรรมที่ใช้ความรุนแรง เนื่องจากเวลาที่อยู่บ้านเต๋จะทำควิ ธิ์เรียบริย มีทำความคิดบ้างแต่ก็จะเป็นเรื่องเล็กน้อยเท่านั้น บิดามารดาของเต๋จึงไม่เชื่อว่าเต๋จะเป็นคนที่ไปหาเรื่องใครก่อนเอง การที่เต๋มีเรื่องทะเลาะวิวาทมานั้น จึงน่าจะเกิดจากการชักชวนของเพื่อนและรุ่นพี่ให้ไปมีเรื่อง ดังจะเห็นได้จากการให้ความเห็นของบิดามารดาเต๋ ดังนี้

“น่าเสียดายมากกับมือ นิสัยเป็นอย่างไรทำไมจะไม่รู้ เต๋ไม่ใช่คนที่มีนิสัยเกร ไม่กล้าไปมีเรื่องเองหรอก ถ้ามีเรื่องทะเลาะวิวาทก็เพราะเพื่อนๆพากันไป”

(บิดามารดาของเต๋ ปวช . ปี 1 แผนกอิเล็กทรอนิกส์)

ข้อมูลเกี่ยวกับการเรียนรู้ความรุนแรงจากครอบครัวทั้งทางตรงและทางอ้อม

ในประเด็นการเรียนรู้ความรุนแรงจากครอบครัวทั้งทางตรงและทางอ้อมนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งออกเป็น 2 หัวข้อ คือ การอบรมสั่งสอนให้ใช้ความรุนแรงของครอบครัว ซึ่งเป็นการเรียนรู้ทางตรง และการเลียนแบบจากความรุนแรงที่เกิดขึ้นในครอบครัว ซึ่งเป็นการเรียนรู้ทางอ้อม โดยมีผลการศึกษา ดังนี้

การอบรมสั่งสอนให้ใช้ความรุนแรงของครอบครัว

ในหัวข้อการอบรมสั่งสอนให้ใช้ความรุนแรงของครอบครัว ผู้วิจัยได้กำหนดตัวชี้วัดการอบรมสั่งสอนให้ใช้ความรุนแรงของครอบครัวไว้ 5 ประเด็น ได้แก่ การสอนให้ใช้กำลังแก้ไข ปัญหา การที่บิดาใช้ความรุนแรงต่อมารดา การใช้ถ้อยคำหยาบคายดูค่า การใช้คำสั่งหรือใช้กำลังบังคับให้ทำตามที่บิดามารดาต้องการ และการลงโทษเมื่อกระทำผิดด้วยความรุนแรง

ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์และสังเกตการณ์เพื่อการประเมินว่า กลุ่มตัวอย่างได้รับการอบรมสั่งสอนให้ใช้ความรุนแรงของครอบครัวหรือไม่ ซึ่งผลของการศึกษาในภาพรวมพบว่าเต๋ได้รับการอบรมสั่งสอนให้ใช้ความรุนแรงของครอบครัวในระดับน้อย และสามารถแสดงผลการศึกษาในส่วนผลของตัวชี้วัดแต่ละตัวได้ดังนี้

- การสอนให้ใช้กำลังแก้ไขปัญหา

จากการสัมภาษณ์และสังเกตการณ์ เพื่อประเมินว่ากลุ่มตัวอย่างมีการเรียนรู้ความรุนแรงจากการได้รับการสอนให้ใช้กำลังแก้ไขปัญหาหรือไม่ พบว่าได้มีการเรียนรู้ความรุนแรงจากการสอนให้ใช้กำลังแก้ไขปัญหาของครอบครัวในด้านลบ ดังจะเห็นได้จากการให้ความเห็นของเด็ก ดังนี้

“พ่อกับแม่จะบอกให้ผมเลือกคบเพื่อนดีๆ ไม่ให้ไปมีเรื่องกับคนอื่น ให้ตั้งใจเรียน เลิกเรียนแล้วรีบกลับบ้าน”

(เต๋ ปวช . ปี 1 แผนกอิเล็กทรอนิกส์)

- การที่บิดาใช้ความรุนแรงต่อมารดา

จากการสัมภาษณ์และสังเกตการณ์ เพื่อประเมินว่ากลุ่มตัวอย่างมีการเรียนรู้ความรุนแรงจากการที่บิดาใช้ความรุนแรงต่อมารดาหรือไม่ พบว่าได้มีการเรียนรู้ความรุนแรงจากการที่บิดาใช้ความรุนแรงต่อมารดาในด้านบวก ดังจะเห็นได้จากการให้ความเห็นของเด็ก ดังนี้

“พ่อเป็นคนขี้หงุดหงิด ส่วนแม่ก็ขี้ใจน้อย พ่อแซวอะไรถ้าแม่ไม่พอใจก็จะงอนแล้วหาเรื่องทะเลาะกับพ่อ สุดท้ายก็จบตรงที่พ่อทำร้ายร่างกายแม่”

(เต๋ ปวช . ปี 1 แผนกอิเล็กทรอนิกส์)

- การใช้ถ้อยคำหยาบคายคุกคาม

จากการสัมภาษณ์และสังเกตการณ์ เพื่อประเมินว่ากลุ่มตัวอย่างมีการเรียนรู้ความรุนแรงจากการใช้ถ้อยคำหยาบคายคุกคามหรือไม่ พบว่าได้มีการเรียนรู้ความรุนแรงจากการใช้ถ้อยคำหยาบคายคุกคามในด้านบวก ดังจะเห็นได้จากการให้ความเห็นของเด็ก ดังนี้

“พ่อแม่ของผมเป็นคนปากไวทั้งคู่ ไม่ว่าจะมื่ออะไรเล็กน้อยแคไหนก็จะคำได้ทุกเรื่อง เรื่องโดนคำนี้ชินแล้ว แต่ทั้งคู่ปากร้ายใจดีนะ คำไปงั้นเองไม่มีอะไรหรอก”

(เต๋ ปวช . ปี 1 แผนกอิเล็กทรอนิกส์)

- การใช้คำสั่งหรือใช้กำลังบังคับให้ทำตามที่บิดามารดาต้องการ

จากการสัมภาษณ์และสังเกตการณ์ เพื่อประเมินว่ากลุ่มตัวอย่างมีการเรียนรู้ความรุนแรงจากการใช้คำสั่งหรือใช้กำลังบังคับให้ทำตามที่บิดามารดาต้องการหรือไม่ พบว่าได้มีการเรียนรู้ความรุนแรงจากการใช้คำสั่งหรือใช้กำลังบังคับให้ทำตามที่บิดามารดาต้องการในด้านลบ ดังจะเห็นได้จากการให้ความเห็นของเด็ก ดังนี้

“พ่อแม่ตามใจผมจะตาย ไม่น่ายุ่งอะไรกับผมหรอก ผมอยู่อย่างสบายไม่ต้องช่วยทำอะไรเลย”

(เด็ก ปวช. ปี 1 แผนกอิเล็กทรอนิกส์)

- การลงโทษเมื่อกระทำผิดด้วยความรุนแรง

จากการสัมภาษณ์และสังเกตการณ์ เพื่อประเมินว่ากลุ่มตัวอย่างมีการเรียนรู้ความรุนแรงจากการลงโทษเมื่อกระทำผิดด้วยความรุนแรงหรือไม่ พบว่าได้มีการเรียนรู้ความรุนแรงจากการลงโทษเมื่อกระทำผิดด้วยความรุนแรงในด้านลบ ดังจะเห็นได้จากการให้ความเห็นของเด็ก ดังนี้

“พ่อแม่ไม่เคยตีผมเลย คงคิดว่าผมยังเด็กอยู่มั้ง เวลาผมทำผิดก็แค่บอกกว่าที่ทำไมไปไม่ดีแค่นั้นเอง”

(เด็ก ปวช. ปี 1 แผนกอิเล็กทรอนิกส์)

การเลียนแบบจากความรุนแรงที่เกิดขึ้นในครอบครัว

ในหัวข้อการเลียนแบบจากความรุนแรงที่เกิดขึ้นในครอบครัว ผู้วิจัยได้กำหนดตัวชี้วัดการเลียนแบบจากความรุนแรงที่เกิดขึ้นในครอบครัวไว้ 5 ประเด็น ได้แก่ การใช้กำลังตามที่ได้เห็นตัวอย่างจากบิดา การมีพฤติกรรมที่ก้าวร้าวจากการเห็นเหตุการณ์ความรุนแรงในครอบครัว การนำวิธีการแก้ปัญหาด้วยความรุนแรงไปใช้ การจำคำขยาบคายไปใช้ และการส่งเสริมให้ใช้ความรุนแรงของครอบครัว

ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์และสังเกตการณ์เพื่อทำการประเมินว่า กลุ่มตัวอย่างได้มีการเลียนแบบจากความรุนแรงที่เกิดขึ้นในครอบครัวหรือไม่ ซึ่งผลของการศึกษาในภาพรวมพบว่าได้มีการเลียนแบบจากความรุนแรงที่เกิดขึ้นในครอบครัวในระดับน้อย และสามารถแสดงผลการศึกษาในส่วนผลของตัวชี้วัดแต่ละตัวได้ ดังนี้

- การใช้กำลังตามที่ได้เห็นตัวอย่างจากบิดา

จากการสัมภาษณ์และสังเกตการณ์ เพื่อประเมินว่ากลุ่มตัวอย่างมีการเรียนรู้ความรุนแรงจากการเลียนแบบในด้านการใช้กำลังตามที่ได้เห็นตัวอย่างจากบิดาหรือไม่ พบว่าได้มีการเลียนแบบการใช้กำลังตามที่ได้เห็นตัวอย่างจากบิดาในด้านลบ ดังจะเห็นได้จากการให้ความเห็นของเด็ก ดังนี้

“ผมไม่ชอบที่พ่อใช้กำลังกับแม่ ผมว่าพ่อทำไม่ถูกนะ ผิดหวังในตัวพ่อมาก เลยไม่อยากเอาอย่างพ่อนะ”

(เด็ก ปวช . ปี 1 แผนกอิเล็กทรอนิกส์)

- การมีพฤติกรรมที่ก้าวร้าวจากการเห็นเหตุการณ์ความรุนแรงในครอบครัว

จากการสัมภาษณ์และสังเกตการณ์ เพื่อประเมินว่ากลุ่มตัวอย่างมีการเรียนรู้ความรุนแรงจากการเลียนแบบในด้านการมีพฤติกรรมที่ก้าวร้าวจากการเห็นเหตุการณ์ความรุนแรงในครอบครัวหรือไม่ พบว่าได้มีการเลียนแบบการมีพฤติกรรมที่ก้าวร้าวจากการเห็นเหตุการณ์ความรุนแรงในครอบครัวในด้านลบ ดังจะเห็นได้จากการให้ความเห็นของเด็ก ดังนี้

“เวลาที่พ่อแม่ตีกัน แล้วไม่สนใจอะไรเลย ผมก็เหมือนถูกทิ้ง เลยไม่อยากถูกรุ่นพี่หรือเพื่อนทิ้งอีก ก็เลยไปร่วมมีเรื่องกับเค้าด้วย เพราะเค้าจะโดนมองว่าไม่ใช่พวกเดียวกัน”

(เด็ก ปวช . ปี 1 แผนกอิเล็กทรอนิกส์)

- การนำวิธีการแก้ปัญหาด้วยความรุนแรงไปใช้

จากการสัมภาษณ์และสังเกตการณ์ เพื่อประเมินว่ากลุ่มตัวอย่างมีการเรียนรู้ความรุนแรงจากการเลียนแบบในด้านการนำวิธีการแก้ปัญหาด้วยความรุนแรงไปใช้ พบว่า มีการเลียนแบบการนำวิธีการแก้ปัญหาด้วยความรุนแรงไปใช้ในด้านลบ ดังจะเห็นได้จากการให้ความเห็นของเด็ก ดังนี้

“ไม่เกี่ยวกับที่บ้านเลขสี่กนิค เวลาเป็นเรื่องทะเลาะกัน ผมก็ดูตัวอย่างเอาจากรุ่นพี่จากเพื่อน แรกๆก็ทำตามๆกันไป มันดีเราก็คือ มันวิ่งเราก็อ้าง นานไปก็รู้เองว่าต้องทำอะไร”

(เด็ก ปวช . ปี 1 แผนกอิเล็กทรอนิกส์)

- การจำคำหยาบคายไปใช้

จากการสัมภาษณ์และสังเกตการณ์ เพื่อประเมินว่ากลุ่มตัวอย่างมีการเรียนรู้ ความรุนแรงจากการเลียนแบบในด้านการจำคำหยาบคายไปใช้หรือไม่ พบว่าได้มีการเลียนแบบการ จำคำหยาบคายไปใช้ในด้านบวก ดังจะเห็นได้จากการให้ความเห็นของเต๋ ดังนี้

“ใครๆก็พูดกัน ไม่เห็นแปลกเลย ผมได้ยินพ่อกับแม่พูดมาตั้งแต่ยังเป็นเด็ก เห็น พ่อกับแม่พูดกันก็เลยจำเอาไปพูดกับเพื่อน ตอนนั้นไม่รู้หรือว่ามันเป็นคำหยาบคาย ก็พูดมาเรื่อย พอรู้มันก็ติดปาก เลิกไม่ได้แล้ว”

(เต๋ ปวช . ปี 1 แผนกอิเล็กทรอนิกส์)

- การส่งเสริมให้ใช้ความรุนแรงของครอบครัว

จากการสัมภาษณ์และสังเกตการณ์ เพื่อประเมินว่ากลุ่มตัวอย่างมีการเรียนรู้ ความรุนแรงจากการเลียนแบบในด้านการส่งเสริมให้ใช้ความรุนแรงของครอบครัวหรือไม่ พบว่า ได้มีการเลียนแบบการส่งเสริมให้ใช้ความรุนแรงของครอบครัวในด้านลบ ดังจะเห็นได้จากการให้ ความเห็นของเต๋ ดังนี้

“เวลาพ่อกับแม่รู้ว่าไปมีเรื่องตีกันมา ก็จะแค้นเดือนไม่ให้ไปมีเรื่องอีก ไม่คู่ค่าว่า อะไร เข้าคงกลัวว่าผมจะรับไม่ได้มั้ง ถ้าโดนคุณก็สบายเลย ตีเลย”

(เต๋ ปวช . ปี 1 แผนกอิเล็กทรอนิกส์)